

(శీనుకటాక్షము.)

అ చ ల బో ధ య ను
శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థ దరువులు
తాత్పర్యసహితము.

సాధనచతుష్టయసంపత్తిగలయథికారికి, ఆపరణవిక్షేప
రూపంబగుశక్తిద్వయనిరాసకమై, కేవలాత్మాను
భవవేద్యంబగునటుల భాగవతుల
కృష్ణదాసులవారిచే రచియింపఁబడినది.

ఇది,

పోకల-శేషాచలాహ్వయనిచే సరిచూడబడి

తాత్పర్యము వ్రాయబడి

నె. నా. జూబ్లీముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించుచు ప్రకటింపఁబడియె

మొదటి కూర్పు ౧౦౦౦—కాఫీలు.

Printed by.

రామ సంగ్రహం నవంబరు నెల .

రిజిస్టరు కాపీరైటు.

Registered Copy-Right.

దీనివెల అక్షాలు - ౧౨

ప్రకటనపత్రిక.

శ్రీమద్వేదాంతసారమును, అచలపరిపుష్టమును, ఆశేషగుడును నైన సద్గురుస్వామికి శిష్యుండగు పోకల-శేషాచలవామాయుడు భక్తివైరాగ్య, యోగ, జ్ఞాన జ్ఞానాప్రతిముల నెవ్వ వేదాంతమార్గములు పుణ్యపురుషులును స్త్రీలును గ్రహించి, సాలోక్య, : మీప్య, సారూప్య, సాయుజ్య, సామ్యైత్వ, మోక్ష, పరమపదపులనుబొందునగుల ఆంధ్రంబున వచనకావ్యంబుగరిచియించిరి ఓవ్వురు చేయఁబడిన గ్రంథములనివరిము.

	మొలు		పోట్టె.	
	పా	ఆ	త	ప్ర
మహాసాగరమును గురిత ౨౦౪ శ్లోకం - టీక తాత్పర్యములతోడ	౧	౪	౧	౧
శ్రీకవిరామడిక్షితీయము ౧౪-అధ్యాయములుగల అచలగురు	౧	౧	౧	౧
మధునిర్మలతత్వోక్తింబు సుమారు తాత్పర్యసహితం	..	౦౧౨	౧	౧
శ్రీకృష్ణబోధామృతము పండ్రియందురాజుల కథలు	..	౦౧౨	౧	౧
శ్రీకృష్ణార్చన సంవాదిమను పరిమపది మార్గము ...	...	౦ ౪	౦	౧
శ్రీరామహృదయమను యింద్రజాలపుకథలు ...	...	౦ ౪	౧	౧
నశిష్టజనక సంవాదిమను అతితెమ్మగ్రంథం ...	...	౦ ౦	౧	౧
సుకపంచగిరితియను చిలుకతెప్పిన ౨౫-కథలు...	...	౦ ౪	౧	౧
సుజ్ఞానరత్నావళియను ౧౦౦-వేదాంతతత్వకీర్తనలు	...	౦ ౧	౦	౧
భక్తివిజయమను పగుగురు మహాపతివ్రతలకథలు...	...	౦ ౧	౦	౧
ఆత్మలక్షణసారము గ్రంథం ...	...	౦ ౨	౦	౧

శ్రీమచ్చెన్నపురింబున పెద్దినాయనిపేట నాటుపిల్లారి నుడివీధి కవాటసంఖ్య (౨౦) గల మందిరంబున యీగ్రంథములు సదా విక్రయింపఁబడును. ఈరిజ్జుర గ్రంథములను గొనువారలకు ౧౦౦-కి యొక ౧౦.వంతునకయి ౫౯ అనగాతోశి యివ్వబడును. యొక ౧౦-లకు తెక్కురగా తొనెడువారలకు కిమీయిక్ యివ్వబడును.

౧౮౯౦ సం }
 నవంబరు నెల ౨౨-తేది }
 ఇట్లు
 గ్రంథకర్త
 పోకల - శేషాచలమునాయుడు.

పీఠిక.

అచలగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతసాగుండును, సద్విద్యానంద రహితుండును, నాదిలిం
దు కళాసాగుండును, ప్రకృతిస్వయం గోరిహితుండును, అశరీరుండును,
అచలపరిభ్రాంతుండునునైన శ్రీ - వెంకటాచలముపీఠే, ప్రేయశిష్యుండు జనకమ
హారాజును * జనకమహారాజునకు ప్రేయశిష్యుడు, శుకమహాముషియును * శు
కమహాముషికి ప్రయశిష్యుడు సాందీపమహాముషియును * సాందీపమహాముషికి
ప్రేయశిష్యుడు, శ్రీకృష్ణగంగానాథుడును * శ్రీకృష్ణగంగానాథులకు ప్రేయశిష్యులు
ఉద్భవాద్భినులును * పీఠికవేదక కొందిలువివరించవలెను, శ్రీధరస్వామిలవారును *
శ్రీధరస్వామిలవారికి ప్రేయశిష్యుండు, రామమడుగుగోడ రామ దీక్షితులవారును * రామ
రామదీక్షితులవారికి ప్రేయశిష్యుండు, కంఠాలూరు-అప్పారావు గారును, వస్త్వాను
రామకృష్ణయ్య గారును * అప్పారావులవారికి ప్రేయశిష్యుడు, వరకురామ సీతారా
మస్వామిలవారును * సీతారామస్వామిలవారికి ప్రేయశిష్యుడు, భోగవతులకృష్ణదా
సులవారును * కృష్ణదాసులవారికి ప్రేయశిష్యుడు సీతభానాంకిరారావు గారును *

శ్రీభోగవతుల కృష్ణదాసులవారు, శ్రీశివరామదీక్షితులవారు, వీరు అవ
వీరు, అవధూతాశ్రమమునుబొంది వృత్తాధూతాశ్రమమును బొంది వృత్తిరహి
త్రిరహియునైన అచలపరిభ్రాంతులు. వీరునైన అచలపరిభ్రాంతులు.

పీ ఠి క.

సచ్చిదానందగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతగ్రంథగ్రంథును, మహాయోగపురుషుండును, జీవేశ్వరైక్య సమాధిలక్షణలక్షితుండును, జ్ఞానసంపన్నుండును, సచ్చిదానందస్వరూపకుండునునైన పోతులూరు వీరబ్రహ్మము గారును * వీరబ్రహ్మము గారికిప్రియశిష్యుడు దూడేకులసిద్ధప్పగారును*సిద్ధప్పగారికి ప్రియశిష్యుడు జంగంఅమరలింగం గారును*అమరలింగ గురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, శేషరాజుగారును * శేషరాజుగురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, చెంచురాజుగారును*చెంచురాజగురువులవారికి ప్రియశిష్యులు, అమినిగడ్డ కోటప్పదేవరవారును*కాశింసాపేటలవారును పోకల-శేషచలాహ్వయుండును * యింకనుగొంచులుగలరు.

అచలగురుపరంపరలో సుకపైన శ్రీశివరామదీక్షితులవారి, శిష్యుడు వసూరు-రామకృష్ణయ్యగారును * రామకృష్ణయ్యగారికి ప్రియశిష్యుడు, మహేశ్వరించును*మహేశ్వరులవారికిప్రియశిష్యుడుపైచెప్పినకోటప్పదేవరగారును*కోటప్పదేవరవారికిప్రియశిష్యుడు పోకల-శేషచలాహ్వయుండును*లట్టి శేషచలాహ్వయునిశిష్యుండలిలోముఖ్యశిష్యుడు వేంకట్రావును.

సిందె-వేంకట్రావు. పోకల-శేషచలాహ్వయుండు.

శ్రీగురవేనమః.

శేషనిర్గుణతత్వకందార్థదరువులు

తాత్పర్యసహితము.

పద్యం || జనులార జననిమరణము | లనుదొలగిండ్రియొ
జాలులక్షి యుత్తమై | వినువారికిఁగినువారికిఁ | దినలావెటిఁగిం
చుదీనితప్పకవింశే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగం లే) * గనుకవిస
బుద్ధియితే పినుడుచదివెదమీక | కనుగొనిమనస్సై కే కనుడి
పుస్తకమంత తప్పకవింశే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగం లే) | ౧||

తాత్పర్యము || ఓసరులారా! జననమరణప్రవాహములనుండి దొల
గించి, నిజస్వరూపలక్షణములను దెలియజెప్పెడు యీగ్రంథ పద్ధతుల
నుదెలుసుకొనుడు. ఈగ్రంథమును నే జదివెదను మీరు వినుడు, లేక
చదువనపేక్షించినవారు కడపరికును జదువుటయు క్తమని భావము.

ప|| విసవలెకనవలెననుచును | మనసందుసగోక్క గల్గుమును
జలెవినుడి | వినజేసెదకనజేసెద | ఘనమగుబోధవిసగగన
నొల్లనట్టి * వాటిచనుడుతోచినత్రోవబట్టి * తినుమంతుపులి
వల్లదనిలోకులనవింటి | గనుకనిదివిసవలెననెఱాడదువిసగ
గననెల్లనట్టి * వారు చనుడుతోచినత్రోవబట్టి|| ౨||

• తా|| ఓసరులారా! విసవలెనని కనవలెనని మనస్సున యిష్టము
గలవారే యీపద్యములనువినుడు, చదువుడు, చదువుటకునువినుటకును
యిష్టములేనివారువాఁకిష్టమైన మార్గమునంబోవుడు, తినుమంతుపులి
తిననెల్లదనిలోకులనెదరుగావున, వినుడనికనుడనినేనుగ్రాఢించుటలేదు.
ఇష్టముగలవారు విసవచ్చును జనువవచ్చునని భావము.

ప|| ననుమిమునేగనిపుస్తకమునుజేసితిదీనిమీరుముదమున
• వినుడా! ననుటయుమిముననుమీరలు | గనుగొనివినుపించుమచు
టకలయట్టిమాట*బోధనుమేల్కగనలేదెవోట్ట*ఘనమారయి

టువంటికలలోముచ్చటలాడి గనుగొనిమీరుమేల్కొనిమేల్కొన్న
• ల్బుడునన్ను కలయట్టిమాట * బోధనుమేల్కొన్నలేదెచ్చోట॥౩॥

తా ॥ ఓనరులారా! నన్ను మీరును మిమ్మునేనును జూచి యీ
గ్రంథమునుజేసితిని, మీరుసంతోషముతోవినుడు, నాకు మీరును మీ
కునేనునుగనుపించి మాట్లాడుటలు, కలుగానిజాగ్రతకాదు. జాగ్రత బో
ధనుదెలియదు, యీకలలో మనము ముచ్చట్లాడుదము, నన్ను మీరు
మేల్కొల్పుడు, యీగనుపించెడు ప్రపంచ రూపునామములగల సర్వ
మును కలయేగాని జాగ్రత కాదని భావము.

ప॥ ఒరులారులునేనునేననియెరులనుతనునెన్న డెఱుగకున్న
బయలులోనరుదెంచితిన్నుతాగని పరులనుగనితెప్పయేనుపరు
లనియనుచు * యెఱిగెడుయెఱుకబయలుండగనుచు* నిరతము
తానెందునిలువకుండుటకునై । విరచి స్తిదీన్నెఱుకవినిననిల్వదు
నేనుపరులనియనుచు*యెఱిగెడుయెఱుకబయలుండగనుచు॥ ౪॥

తా ॥ తన్నును పరులను యెన్న డెఱుగని పరిపూర్ణము నందు
యెఱుకవచ్చి తన్నును పరులనుయెఱిగి, యీయెఱిగిన యెఱుకచేత పరి
పూర్ణమునుదర్శించి, తానెందునునిలువకుండ మటుమాయముగా బో
వుటకొఱకై యీగ్రంథమునుజేసితిని భావము.

ప॥ శ్రీమించునచలబోధను । యేమహానీయుండుచేసి యెగ
జల్లెనునీ । భూమినుజనులకొఱకా । రాముండగుగురునిశివ
రామదీక్షితుల*తలచియప్పారావుగుణతతుల* । ప్రేమతో
బాగడనాభూమినిర్బధపరశు । రామసీతారామస్వామికిమ్రొక్కి-
శివరామదీక్షితుల*తలచియప్పారావుగుణతతుల॥ ౫॥

తా ॥ ఈలోకమున సుజనులకొఱకై మహాశ్రేష్ఠమైన యచల
పరిపూర్ణబోధను వెల్లడిజేసిన శివరామదీక్షితుల వారిని మనంబున నే
వించి, అప్పారావులవారిని వినుతించి, పరశురామ సీతారామస్వాముల
వారికి సాష్టాంగనమస్కారములు గావిరిచితినిభావము.

ప॥ ఎఱుకనుకలలోపలనే । నరుదెంచితిమీరలట్టులరుదెం
చితిరి । యెఱుకజననేనుమీరలు । యెఱుకతోజనువారమను
చు యెఱిగేటికొఱకు * గ్రంథముజే స్తినెఱిగియావరకు * గురు

బోధంనునుమీరునరులారచేకొంటె | యెఱుకనకలబోలినెఱిగిన
నిల్వడంచెఱిగేటికొటకు * గ్రంథముజేస్తినెఱిగియివరకు॥ ౬॥

తా॥ ఓనరులారా! యెఱుకయనెడు కలలోపల, నేనునుమీరు
నువచ్చితిరి, యెఱుకతోడమనము బోవువారము, యీపరిపూర్ణబోధవ
లన యెఱుకయనెడు కల తొలగిపోవును. అందుకై యీగ్రంథమును
జేసితినిని భావము.

ప॥ శ్రీమత్తుతారామ | స్వామికిప్పపంజెప్పనయ్యెనడనద్రహి
తం | బేమిపదార్థముదానిని | యీమహింకందార్థములుగనిది
విసరయ్యా * ప్రాజనులారయిటుగానరయ్యా * చేమారునేమి
మ్మువేడెదింతియనుమ్మి | నామీదకృపజేసిననుజదువుమని మీ
రలిదివిసరయ్యా * ఓజనులారయిటుగానరయ్యా॥ ౭॥

తా॥ ఓజనులారా! శ్రీసీతారామస్వాములవారికటాహముచేత,
సదసత్తులురహితమైన యచలపరిపూర్ణబోధను కందార్థములు గారచి
యించినాడను, మీరునామీదదయయించి నన్ను జదువుమనిమీరువి
నుడు, లేదామీరేచదువుడని భావము.

ప॥ శివరామదీక్షితులశిష్యవరూడప్పయ్యమంత్రియతనిశి
ష్యుండీ | భువిపరశురామవంశో | ధృవుసీతారాములతనిధక్తు
డనుమ్మి * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మి * స్తవసీయులగుమీరు
తాపహముతోయిక | ధవినుడునేకందార్థములచేవినుపింతుభ
క్తుడనుమ్మి * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మి॥ ... ౮॥

తా॥ శ్రీశివరామదీక్షితులవారి శిష్యుడగుఅప్పయ్యమంత్రి, అ
ప్పయ్యమంత్రివారిశిష్యుడు పరశురామవంశమునంబుట్టిన సీతారామ
స్వాములవారు, అసీతారామస్వాములవారికినేనుభక్తుడను, అచలబోధ
పేరుండను, కీర్తిపరులైనమీరుసంతోషముతో యీకథనువినుడు, నేను
కందార్థములుగావినుపింతునని భావము.

ప॥ మనసిచ్చివినుడియికనొక | మనివిదినాపాలిగురునిమది
లోపలనే | నునుచుకొనిపెద్దలాజ్ఞను | పనిబూనుక చేసితిట్టిపద్య
ములిన్న * తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న * ఘనమతిమంతులుగను

కప్రాధ్విచితి । ననుమికటాక్షేక్షణలపీక్షింపుచు పద్యములిన్న

* తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న ॥ ... .. F॥

తా॥ పెద్దలాజ్ఞచేతనాపాలిటి సద్గురుస్వామినిమనఁబున నిలుపు
కొనిరచియించిన, యీకందార్థములయందలి తప్పలనుయొప్పులనుబుద్ధి
మంతులు యేర్పరచిదిద్దుదురని యాబుద్ధిమంతులైనవారినింబ్రాధ్విచె
దను, నన్ను మీరుకరుణతోజూడుడని భావము.

ప॥ వినిమిరిదిదిద్దుండనిపనిపడిప్రాధ్వింపనేలవరుసమునిను
మే । ననుస్వస్థముజేయుమనునె । తనకై తానానుసన్నిధానమం
దుంటే * తెల్పుడియనుమానమిందుంటే * మనివిజేసునెపాలి
వ్వునిలేగతల్లిని । తనకై తానిచ్చునుడయచేసితానన్నిధానమం
దుంటే * తెల్పుడియనుమానమిందుంటే ॥ ... .. G॥

తా॥ ఈకందార్థములను మీరుజక్కగావినిదిద్దుండనినేనుబ్రా
ధ్వింపుచుంటుండును, ఇనుముతన్నుబంగారముగాజేయుమని స్పర్శవేధిస్ప్రా
ధ్వింపునా, అటువలెనేమీపమందుండినతనకుతానేయగుచున్నది, అను
మానమువలదు, ఆవు, తనదూడ తన్నుపాలుయిమ్మని ప్రాధ్వింపకనే స
మీపమందుండిన తానుగానే పాలుయిచ్చుననిభావము.

ప॥ అప్పకవీయూద్యాంధ్రము । లొప్పగునూఘాదికావ్య
మొగిజదివికృతికా । దప్పనికవులకుసమముగ । దప్పలులేకుండ
జెప్పదరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తమరినేనీకృతిని * గొప్ప
పక్షులతోటికొదుపపక్షులుసాటె । నుప్పరవీధినికూటాడటందు
కుతరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తమరినేనీకృతిని ॥ ... .. H॥

తా॥ అప్పకవీయమును, మాఘాదికావ్యములను జదివినకవుల
తోనేనుసమముగా, తప్పలులేకుండా జెప్పటకునాతరమగునా, సద్గురుబో
ధయనెడు యూహచేతనీగంధమునుజేసితిని, ఆకాశమునందుతిరుగుటకు
గొప్పపక్షులతోడ చిన్నపక్షులు సాటియగునా=సాటికావని భావము.

ప॥ ఛందములెఱుగకపద్యము । లెందుకుజేసెదవటంచుని
లజనులననే । సందేహింపకజేసితి । నిందునదప్పన్నమీరలివి
దిద్దేనుచు * నేజదివితెచెవియొగ్గివినుచు * అందముగాఁజేత

మందిట్లుతలపోసి । కందార్థములుమీముందరబెట్టితి యివిద్విద్వి
రనుచు * నేజదివితేచెవియొగ్గివినుచు॥ ... ౧౨॥

తా ॥ నీపుణ్యదోలక్షణములను కెలియకపద్యములందుకుజేసి
దపని నన్నుకొందఱుయాక్షేపించిరి, నేనునందేహింపక నీగ్రంథమునుజే
సితిని, బుద్ధిమంతులైనవారుయివిద్విద్విదురనియును, నేజదివినచెవియొగ్గి
వినుదురనియును, నాజ్ఞత్వమునందలంచియీకందార్థదరువులనురచియిం
చి మీముందరబెట్టితిని భావము.

ప॥ పునరుక్తిగలిగియుండిన । వినికోపముచేయవలదువేడు
కొనియెదన్ । వినువారలుదూరాథము । గనవలెదగ్గరనటంచు
గల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను * జననీజనకు
లుదాముతనయులపునరుక్తి । వినిగోరుదురుతప్పించకనేనదితె
లిసికల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను॥ ౧౩॥

తా ॥ ఈపద్యములయందు జెప్పినపదములను మఱలమఱలజె
ప్పటచేత పునరుక్తిదోషమనియెంచి కోపముచేయవలదు, దూరాథము
ను దగ్గరకెలుసుకొనుటకై నేనిటులరచియించితినేగాని, తెలియక
గాదు, తల్లిదండ్రులు, తమబిడ్డలుపదేపదజెప్పిన మాటలకుసంతసింతురే
గాని వారిమనంబునగోపింపరనిభావము.

ప॥ ఇదియాంధ్రకవిత్వంబని । మదిరోయగదగదుదీనిమర్త
మరయుడీ । పదియారువన్నెపసిడిని । ముదమునతోల్పెట్టె
నుంచముట్టకుండుదురా * లోకులుచేతబట్టకుండుదురా*యది
గాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యము|విదితముగాసంతవేత్తలైననుదా
నిముట్టకుండుదురా * లోకులుచేత బట్టకుండుదురా॥ ౧౪॥

తా ॥ ఇవి తెనుగుపద్యములని మనంబున యసహ్యభావమును
బొందవలదు, ఈపద్యములయొక్క భావమును జక్కగాకెలియుదు, పది
యారువన్నెగలబంగారమును తోలుపెట్టియలోనంబెట్టినను, అదిలోకు
లుగ్రహించకుందురా, ఇదియునుగాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యమునుయెం
తటి కులశ్రేష్ఠులైనను గ్రహించకుందురా, గ్రహింతురని భావము.

ప ॥ ఆసంతముయీగ్రంథము । ప్రాసయతుల్కబ్బగఁము
భావముయొక్కల్ । జూచినరిపడనిచోటను | యీసభలోపెద్దలెల్ల

నివిదిద్దవలెను*దిద్దినదినామదికందవలెను*మీసాటివారికివేసట
లిందుంటె । నాసాటివారిబ్రతుకేసాటిగాకుండునివిదిద్దవలెను *
దిద్దినది నామదికందవలెను ॥ ౧౫॥

తా ॥ ఈపర్యములయందలి, యతి, గణ, ప్రాసములను, భావ
ములను, యుక్తులను, జక్కగావిమర్శించి, సరిపడని తావున యీసభ
యందుండెడు పెద్దలు నాటిని దిద్దవలయును, దిద్దిన యంశమును నా
కుండెలుపవలయును, మీవంటివారికే యిసుకుబుట్టిన యెడల నావంటి
వారిబ్రతుకు యేమాత్రమని భావము.

ప॥ తప్పొప్పులురెండెఱుగని । తప్పుతనందుండిదీనితప్పునికూ
సెతప్పుడునరునకు జెప్పెదచప్పుడుచాలించుమనుచుసభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా * చెప్పినవిసకుంటెతప్పు
వానిదెనుమ్మి । తప్పుగలిగినవెనుకగొప్పవాడెట్లాను సభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా॥ ... ౧౬॥

తా॥ తప్పును, ఒప్పును, యీరెంటిని యెఱుగని తప్పు తనయం
దుంచుకొని, యీపర్యములు తప్పునిచెప్పెడు యీతప్పుడు జనులమాట
లుసరిగావు. ఒప్పునుతప్పునిజెప్పినవెనుకవాడు గొప్పవాడుకానేరడనిభా.

ప॥ ఇలుబొచ్చిగ్రామసింహము । కలదొంతులుగూల్పునిం
టిగరితలారుగుదొం । తులుజక్కజేతురట్లనె । యిలనుకవిజ
నొక్తితప్పలెంచుదుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు* తుల
లేనిబుద్ధిమంతులుసర్వజ్ఞులుమీకు । తెలుసునాతలపు నేటిపె
దనికతప్పలెంచు దుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు॥ ౧౭॥

తా ॥ తమయిండ్లయందు కుక్కలుదూరి, దొంతికుండలు పడ
త్రోచినయెడల, కులకాంతలెటులవాటినిజక్కపఱతురో, అటువలెనేసజ్జ
నులు తప్పులనుసవరింతురు, దుర్జనులు తప్పులెంచుచురు, గావునమతిమం
తులైన పెద్దలు నామనాభావమును జక్కగా దెలియుదురనిభావము.

ప ॥ తనగొప్పనెంచరేమో । జనులనితలపోసిసాధుజనకృత
కవితలే । వినరితరులువినగోరిన । వినకనరాదనుచుమనసు వి
రుచుదుర్జనుడు * వినుపించునునేడకసజ్జనుడు * కనవచ్చుముం

జేతికంకణాలకువేరె । ఘననిల్వటద్దముగావలె నామనసు విరు
చుదుర్జనుడు * వినుపించునువేడ్క-సజ్జనుడు॥ ... ౧౮॥ •

తా॥ సాధువులు రచించిన కృతులను వినవలదని దుర్జనుడు చెప్పును, సజ్జనుడు వినుమనిజెప్పి వినుపించును, ముంతేతి కంకణములను జూచుటకు అద్దముకావలసినదిలేదని, దుర్జనుడు తానుజెడుటయే గాక యితరులనుగూడాజెరుచును, సజ్జనుడు యితరులనుగూడాసుగతినింబొందించుననిభావము.

ప॥ ఆగామికధనుయిట్లని । బాగుగవినుపింతుచెవులపండువు
గాగ । న్నాగమనిగమోపనిష । త్సాగరమథితార్థమెల్లసాంగో
పాంగముగఁ*దయతోవినుడిసాంగోపాంగముగఁ*ప్రాగర్థచ
రమార్థయోగములకునుసంయోగముగావించి నేగురైతిగినంత
సాంగోపాంగముగఁ*దయతోవినుడిసాంగోపాంగముగఁ॥౧౯॥

తా॥ ఆగామికధయనగా=ఇకమీదుకలిగెడు జననమరణముల నుగురించి నేనువేదస్మృతులనియును, ఆగమములనియును, జెప్పంబడిన మహాసముద్రమును జక్క-గాతరచియై త్తిన సారాంశమైన నాయనుభవమును, శ్రోత్రములకానందముగా కడవరకువినుపించెదను మీరుదయతోవినుడు. ఆ త్తశరీరములకు సంధానముచేసి యారెండును యొక్కటేయని నేనుయితిగినంత మీకుజెప్పితిని భావము.

ప॥ మోదమునప్రాద్దుబోకకు|వాదిప్రతివాదులగుచువరగు
రుశిష్యుల్|వాదించిరనుచునొకసం|వాదముగల్గిస్తికలగ వదల
కవినుడి*మోదటనుండితుదవెళ్ల, నుడి*వేదాంతార్థమును వేత్త
లమీరిందు । యేదేదిసవరించుడిదెనావిజ్ఞాపనవదలకవినుడి *
మొదటనుండితుదవెళ్లగనుడి॥ ... ౨౦॥

తా॥ ప్రాద్దుబోవులకై వాదిప్రతివాదులవలె గురుశిష్యులు వాదించినటుల సంవాదమునుగల్పించి, యీగ్రంథమునురచించితిని, కలయనిమీరుదీనినిమొదటనుండితుదవెళ్ల తెలియుడు, వేదాంతవేత్తలైనపెద్దలువిని వీటిలోతప్పుగలిగినచోట సవరింతురనిభావము.

ప॥ కొంచెములోసరిపుచ్చక|పెంచితిసీగ్రంథమనుచు బెద్దల
లుకగఁ|మించినవేడ్క-నువినుడి|పెంచినయర్థంబునేజెప్పెద లో

కులెల్లా*అర్థము తెలిసిమదినుల్లసిల్లా*పెంచితిపెంచితికొంచెము
వెడలుపు । నుంచుండెనదిబోతంచెంచినామదినిజెప్పెదలోకులె
ల్లా*అర్థము తెలిసిమదినుల్లసిల్లా ॥... .. ౨౦॥

తా॥ అచలపరిపూర్ణభావమును గొంచెములోసరిపుచ్చక, లోక
ములోని వేదాంతులు నామసౌధార్థమును జక్కగాజెలుసుకొని యు
త్సాహమునుబొందుటకై, కొంచెమువెడల్పుగానునిడివిగానుపెంచితిని,
వీటియొక్క యర్థమునుజక్కగాబోధపడి యానందమునుబొందుటకొఱ
కై యీగ్రంథమును రచియించిననిభావము.

ప॥ సాధనసంపత్తియుగల|సాధకుడొక నరుడుఘోరసంసార
ములో|బాధపడలేకతనపుణ్యోదయమునగురునిగాంచియున్నత
రభక్తి*శరణనిమ్రొక్కి-మరిమరియుక్తి* బోధజేయుపుణ్య
పురుషమాబోట్లకు । సాధించదగుముఖ్య సాధనమనిబలె-యు
రుతరభక్తి* శరణనిమ్రొక్కి-మరిమరియుక్తి॥ ... ౨౧॥

తా॥ సాధనేచతుష్టయమనగా=నిత్యానిత్యవస్తువివేకమును, ఇ
హమూత్రార్థఫలభోగవిరాగమును, శమాదిషట్క సంపత్తియును, ము
ముక్షుత్వమును, యీనాలుగును సంపత్తుగాగలిగిన యొక పుణ్యపురుషు
డు, ఘోరములైనయింద్రియములనెడు సంసారసాగరమును యీదజా
లక, తనపుణ్యవశంబునయచలగురునింగాంచి, యోమహాత్మా! పుణ్యపు
రుషా!నావంటిపామరునకు, జననమరణములులేని యచలబోధను గటా
క్షించిరక్షించుడు, నేనుసాధించవలసిన ముఖ్యసాధనమేయదియని, సా
ష్టాంగనమస్కారములుగావించెనని భావము.

ప॥ శరణాగతుడగుశిష్యుని|కరుణామృతదృష్టిచేతగనిమోద
మును|ప్రింగొనమృదువాక్యములను । పరమదయాళుండుగురు
డుభక్తవినుమనెను*సంశయమింక బాధింపదనెను*పరిపూర్ణమొ
కటిలేనెఱుకనేదొకటుండు । పరిపూర్ణమెఱుకలనెఱిగియెఱుకను
మానుభక్తవినుమనెను * సంశయమింక బాధింపదనెను ॥౨౩॥

తా॥ సాష్టాంగపక్షి నమస్కరించినిశిష్యుని యాయచలగురుడు,
కరుణారసదృష్టిచేతనెత్తియాదరించి, భక్తుడావినుము, ఇంద్రియములనే
దు సంసారతావతయాదులు (అనగా=అధ్యాత్మికఅధిభౌతిక అధిదై

వతములు) నిన్ను బాధింపనేరవు, పరిపూర్ణమనియును, లేనియెఱుకయనియునురెండుగలవు. ఆరెంటిలోపరిపూర్ణమునుగ్రహించి, లేనియెఱుకను సమూలముగావిడిచినయెడల నిన్ను సంశయములు బాధింపనేరవనిభా.

ప॥ ఏసాధన నీకెందుకు । ఏసానికి పనికిరాదు వినుమాయ య్యా । నేసాధులచేవిన్నది । యేసాధనలేనిబోధ యెఱిగింతు బోకు * సాధనలందుమఱిగి తేరాకు * యేసాధనలజోలియేనొల్లననినీవు । బాసతీసితివేని పరిపూర్ణబోధనేనెఱిగింతుబోకు * సాధనలందుమఱిగి తేరాకు ॥ ... .. ౨౪॥

తా॥ బిడ్డా! నీకు యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధులనెడు అష్టాంగలక్షణములును వివిధముద్రల మార్గములును యోగములునుబనికిరావు, నేనుసాధులవలనవినినది, యేసాధనయునులేని యచలబోధ, నీవునుదానినిగ్రహించుము. ఇకమీదు యేసాధనలతోనువర్తించుటలేదని నీవుప్రమాణముచేసినయెడల, నీకుఅచలపరిపూర్ణబోధను యెఱిగింతును, లేకసాధనలందువర్తించువాడవయ్యెనేని నాయొద్దికురావలదని భావము.

ప॥ గురువరపరిపూర్ణంబన । యెఱుకననవిరెండునెట్లుయెఱుకోద్యవమం దెఱుక చనుచోటుయెయ్యెది, యెఱుకనునే నెట్లువిడిచేదెఱిగింపుమనెను * అంత నెగురుడుయెఱిగింతుననెను * చరణాధూళినిరెండుకరములగొనితనశిరమునధరియించిశరణనియాశిష్యుడెఱిగింపుమనెను * అంతనెగురుడుయెఱిగింతుననెను॥౨౫॥

తా॥ ఓసద్గురుస్వామీ! పరిపూర్ణమనియును, లేనియెఱుకయనియునురెండుగలవనిసెలవిచ్చితిరి. అవియెట్లు, లేనియెఱుకయద్యవమెట్లు, యెఱుకలియ్యమయ్యెడుచోటయ్యెది, యెఱుకనునేనెటులవిడుతును, యెఱిగించుడని పద్గురుమూర్తి పాదకమలములయందలిధూళిని (అనగా=దుమ్మును)తనశిరంబున ధరియించి యాశిష్యుడు బోధించుడనిప్రార్థించిన యాసద్గురుడు యెఱిగింతును వినుమనెననిభావము.

ప॥ మొదలచలమునెఱిగించెదవిదితముగాలేనియెఱుక వివ

రింతుపయి॥ తుదకెఱుకనువిడిపించెదమదిలోనామాటనన్నిమరివింటివేని*సంశయమిద్ధిమానుంటివేని*పదుగురునినుజూచి భ

భిశాబాసీత్రోవ! కెదురులేదనునట్టులిదుగోనేజేసెదమరివింటివే
నిశసంశయబుద్ధిమానుంటివేని || ౨౬-

తా|| శిష్యా! మొదటయచలమును, బిమ్మట లేనియెఱుకను, విను
పింతును, తుదనుయెఱుకనువిడిపింపఁజేతును, నామాటలునీమనంబునన
వ్విసీపుసంశయములేనివాడవైతివేని, పదుగురునిన్నుజూచి భళి శాబా
ను యీమార్గమునకు పైమార్గములేదని నిన్నుశ్లాఘించునటుల జేయు
దును, జక్కగావినుమనిభావము.

ప|| మీరంతవారుగనుకనె | జేరితిమిపాదసేవసిద్ధించుటకై |
లేరింతవారుజగమున | లేరనినామదికిదోచెలెస్సగవినుడి * ఆజ్ఞ
కుమీరలేదుగనుగొనుడి* యేరీతివినుమంఁచెనారీతివినియెడ | మీ
రానతివ్వండితోరాముయీబోధలెస్సగవినుడి * ఆజ్ఞకుమీరలే
దుగనుగొనుడి|| ... .. ౨౭||

తా || ఓసన్గురుస్వామి! దేవరవారు అంతటిప్రభావముగలవా
రుగనుకనే మీపాదసేవకుండనై తిని. లోకమున మీయంతటివారును
గలరా, లేరనినామనంబునకు జక్కగా దెలియవచ్చెను, మీ యాజ్ఞకు
మీరుటలేదు, యేరీతివినుమనిన యారీతిగానే వినెదను, నాకు జక్కగా
బోధించుడని భావము.

ప|| మొద్దులనై ననుదొల్తురు | బద్ధులబద్ధత్వమడవిపాల్పేతురు
మీ | వద్దికివచ్చినగనిపరిశుద్ధపుబోధోక్తిమైనసూక్తులుజెప్పి*
అందుకుఁదగినయుక్తులుగుప్పి * పెద్దలచెమిప్రసిద్ధినివినివస్తి |
దిద్దుడినేవట్టి బుద్ధిహీనుడనన్ను సూక్తులుజెప్పి * అందుకుఁదగిన
యుక్తులుగుప్పి || ... .. ౨౮||

తా|| ఓస్వామి! దేవరవారు యెంతటిమందబుద్ధిగలవారినై న
నుకడతేర్తురు, బద్ధులైనవారి సోమరితనమును యడవిపాలుగావెంతురు
పెద్దలవలన మీయొక్క ప్రసిద్ధినివినిదేవరవారియొద్దకువచ్చితిని, నాకు
పరిశుద్ధమైనయచలబోధయును, అందుకుఁదగినసూత్రములను, (అనగా =
సాటువలును) యుక్తులునుబోధించి, బుద్ధిహీనుడనై ననన్నుకడతేర్చుభార
ముతిమదేనని భావము.

ప || నూటిగనుబోధనామది | నాటినదికచాలుచాలుననునీ
వై నీ | నోటనుబలికెడుదాకను | నాటువలనుజెప్పుచుందుసరే .
రానామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట * నూటికొక్కటిజెల్లు
మాటనిజెలియుము | మాటిమాటికివట్టిపాటలేటికినింకసరేరా
నామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట|| ... .. ౨౯||

తా || శిష్యాయాయచలబోధనామనంబునకుడక్క-గానాటినది.
ఇకచాలుచాలుచాలునని నీవు నీనూటనుజెప్పునంతవరకును నేనునాటు
వలనుజెప్పుచుందును, నీవుజాగ్రతతోవినుము నీకువట్టిమాటలెందుకు,
యీమాటలునూరుమాటలకువకమాటసరియని, నీమనంబునభావించు
మనిభావము||

ప|| తానేననకనుయుండిన | దానికిబేరేమిబయలుదానేనను
చున్ | నేననియెదనేనెవ్వరు | లేనెఱుకనినన్నియుండిలేనేలేనను
మీ * అట్లానంటలేనేలేవునుమీ * లేనేలేననినేనులేకపోయి
యినవెనుక | తానుండుగదయంటే దానెఱ్ఱెఱిగెదవీవులేనేలేన
నుమీ * అటానంటలేనేలేవునుమీ|| ... .. ౩౦||

తా || శిష్యాతానునేననియనకుండునదియేపరిపూర్ణము | నేను
నేననిజెప్పెదవు, నేనెవ్వరు, లేనియెఱుకలేకపోయినయెడలనీవులేనేలేవు,
అటులయెఱుకలేకపోయినవెనుక, తానుండుటయెట్లు, తానుయెఱుగుట
యెట్లు, తానుండుటయును, యెఱుగుటయును, గువికల్లయని భావము.

ప|| మీరాజ్ఞయిచ్చియుంటిరి | నేరువుతోబయలునెఱుక నె
ఱిగించివయిన్ | పేరణతుయెఱుకననియె | ట్లారీతినియెఱుకపర
చుమయ్యామ్రెమ్మక్కెదను * అనుమానముచెయ్యకెయ్యెదను *
సారెకుమీపాదజలజయ్యగ్తమునాప్పా | త్సారసముననిల్వినలు
వుచుపూజనోయయ్యామ్రెమ్మక్కెదను * అనుమానముచెయ్య
కెయ్యెదనూ|| ... .. ౩౧||

తా || సద్గురుస్వామీ దేవరవారుపరిపూర్ణమును,యెఱుకనుయె
ఱిగించి, పిమ్మటయెఱుకనువిడిపింపజేయుదుననిసెలవిచ్చితిరి,అదేప్రకా
రమునాకుబోధించుదు, నేనుసంశయములేనివాడనై. దేవరవారి పాదప

ద్రములనునాహృదయకమలముననిలుపుకొని, సదాపూజ తుననిపెక్కు విధములవినుతించి, సాష్టాంగసమస్కారములు గావించెననిభావము.

ప॥ పుట్టుటగిట్టుటలేకను । పుట్టేగిట్టేటియెఱుకపోడిమెఱుగ
కక । చట్టువలెకదలకుండును । బట్టబయల్ యిట్టిదెఱిగిబావించి
పదగును * యెఱుకచేతనేవింపదగును * వట్టియాశలచేతపట్టు
బడకనుయీ । గుట్టు సేకెకునోటఘట్టిగ దెలుసుకభావించపదగును
* యెఱుకచేతనేవింపదగును॥ ౩౨॥

తా॥ శిష్యా, పుట్టుకయును, చావునుచేసిపరిపూర్ణముచట్టువలె
కదలకయొకటే విధముగానుండును, పుట్టుకయునుచావునుగలిగిన యె
ఱుకచేత నాపరిపూర్ణమును యెఱిగి నేవింపనగును, వృథాయాశలనుబొం
దక, దేవకస్వాములవారినోటయీగుట్టునుజక్కగాదెలుసుకొనిన, యీ
యెఱుకవలననే పరిపూర్ణమును నేవింపనగునని భావము.

ప॥ ఎఱుకై నరీతి నుండును । యెఱుకననశ్యంబటంచుయె
న్నినయెఱుకక । యెఱుగుదుననిననుయెఱుకే । యెఱుగుటమర్గ
భమునుమ్మియీయుత్తరబయలు * యెఱుగునెయెఱుక నెఱుకనిబ
యలు* పెరుగదువిరుగదుయొరుగదుతరుగదు । అరుగదుకరుగ
దుతిరుగదు మొరుగదుయీయుత్తరబయలు* యెఱుగునెయెఱుక
నెఱుకనిబయలు॥ ౩౩॥

తా॥ శిష్యా, ఎఱుకేనేనుయెఱుగుదునని యెఱుకనుయెఱుకేయె
ఱుగునుగాని, పరిపూర్ణముయెఱుకనుయెఱుగదు, పరిపూర్ణముపెరుగక
హెచ్చక, తగ్గక, విరుగక, తునిసిపోక, ఒరుగక, తరుగక, అరుగక, కరు
గక, తిరుగక, సదాకాలముయొక్కటేవిధముగానుండుననిభావము.

ప॥ పలుకునబలుకగరాకను । తలపోసెదమనినమదికిదగుల
కయెపుడూ । ములుగుచ్చనందులేకను । గలిగున్నదిబట్టబయ
లుగదరమాయన్న * యిదుగోజాడుకదలదోయన్న * పలుక
న్నబలుకకతలపన్న దెఱుగక । చలియెండవానలకలయకసిలు
చుండుగదరమాయన్న*యిదుగోజాడుకదలదోయన్న॥ ౩౪॥

తా॥ శిష్యాపరిపూర్ణముపలుకులకందదు, మనస్సునకుందగుల
దు, ముల్లుగుచ్చనంత సందుయైననులేక నిండియున్నది, గురుదృష్టి

చేతంజూడుము, అదికదలదు, పలుకైననుంబలుకదు, మనతలంపులనైనను దెలుసుకొనదు, చలికిగానియెండకుగానివానకుగానిచలించకసర్వకాలముయొక్కటేవిధముగానున్నది జూడుమనిభావము.

ప॥ సామర్థ్యమేమిజూపదు । కామక్రోధాదికములగలయద
నిశమే బాములెఱుంగదుయితరులు । యేమనిననుమారుబల్కుదీ
బట్టబయలు*దీనికిమొక్కేరితరజేజేలు * నామరూపక్రియన
టనలన్నియుమీరి । యేమనియనరాకయేకమైయున్నదియీబ
ట్టబయలు * దీనికిమొక్కేరితరజేజేలు॥ ౩౫॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణము తనసామర్థ్యమునుజూపదు, యేకాలమందును కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరములనెడు, అరిష్టద్వారములనుగూడదు, యేసాపములెఱుంగదు, యితరులుయేమిచెప్పిననుబదులుచెప్పుదు, ఆహా అట్టిపరిపూర్ణమే పరమపదమని త్రిమూర్తులు మొదలగుదేవతలందరును మ్రొక్కులు వేయుచున్నారు, నామరూపక్రియలనెడు నటనలన్నియునుమీరి(అనగావృత్తిరహితమై) యేమనియనరాక, అవాగ్మాననగోచరమై యేకమైయున్నయీపరిపూర్ణమే, యేదులోకములవారికి సేవింపఁదగినదై యున్నదనిభావము.

ప॥ దానముధర్తమునగుణధ్యానముప్రతిమార్చనంబుజపత
పతీర్థస్నానములుచుక్తిదములని । మానవుడొసరించుబయలు
మాటాడదేమి*యెఱుకేలేదుమాటాడదేమి*బొనుకాదనకనీవ
నక నేననకనొక్క-మేనైనతాగాకమితిమీరియున్నది మాటాడ
దేమి*యెఱుకేలేదుమాటాడదేమి । ... ౩౬॥

తా ॥ శిష్యా దానమును, ధర్తమును, సగుణధ్యానమును ప్రతిమార్చనయును, జపమును, తపమును, తీర్థస్నానములును మోక్షమునకుమార్గములని మానవులుచేయుదురు, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము మాట్లాడదు, యెఱుకేలేదుగనుక నేననియును, నీవనియును, బొననియును కాదనియును అనదు. పరిపూర్ణమునకు స్థూలశరీరముగాని, సూక్ష్మశరీరముగాని, కారణశరీరముగాని, మహాకారణశరీరముగాని గలిగియుండలేదు, పరిపూర్ణమునకు మితిమేరలులేక నిండియున్నదనిభావము.

ప॥ ఇంతంతనియనరానిది వింతలు సేయనిదియెన్ని విధములగ
నినకాచింతలెఱుంగనిదీబయి లెంతనిసేవిన్న వింతునికమీదవృ
ధగా * తెలుపుటవినుటకిది పెద్దకథగా * సంతత మొకరీతిసకలదేశ
ములయందంతలనిండున్నదిదిగో పరిపూర్ణము యికమీదవృధ
గా * తెలుపుటవినుటకిది పెద్దకథగా । ... 32॥

తా॥ బిడ్డా, అచలపరిపూర్ణము యంతంతనిజెప్పరానిది, యేవిం
తలనుజేయనిది, యేచింతలనుయెఱుంగనిది. అట్టిపరిపూర్ణమును సేనె
ట్లుకథగావినుపింతును, నీవెటులవినెదవు, సకల దేశములయందును, సర్వ
కాలములయందును, సదాయొకటేవిధముగానిండినిభిషక్రతముగానున్న
పరిపూర్ణమిదుగోజూడుమని భావము.

ప॥ ఆకాశాదికభూతా । నీకాత్మకమగుచునెఱుకయీజగదు
య్యె॥ రాకడపోకడగలదై ॥ ప్రాకటముగదీనిలోను బట్టబయలిది
రా * కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా * లోకత్రయముతనలోపలదిరు
గగఁజోకతోడుతదానిజోలెఱుగదిదియే మొబట్టబయలిదిరా *
కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా ॥ ... 3౩॥

తా॥ బిడ్డా! ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివీ, యీ
పంచభూతములే యీ త్రయాయెను. యిదియేయెఱుకని జగత్తనిజెప్పం
బడును. యెఱుకేరాకపోకలుగలదిగానున్నది, యీయెఱుకయందుండు
పరిపూర్ణమునుజూడుము, కాదనియంటివా యెఱుకేయల్లక్కిమాట, యె
ఱుకవల్లకలిగిన స్వర్గమర్త్యపాతాళలోకములుమూడును పరిపూర్ణము
నందుతిరుగుచుండినను, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముయెఱుకసమాచారమే
మియును కలియకుండునుగాబట్టియెఱుకేయల్లక్కిమాటయనిభావము.

ప॥ తండోపతండములుగా దండెరుపాదికములన్ని తనలో
పలను ద్రుండతనుండినవోయిన నిండుపముద్రంబుయెఱుగకుండునె
ప్పటికి పరిపూర్ణమిట్లుండునెప్పటికియెండమావులరీతినుండెడుబ్ర
హ్మాండ । ముండినవోయినరెండుగురైఱుగకనుండునెప్పటికి * పరి
పూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి ॥ ... 3౪॥

తా॥ బిడ్డా! యేల్లయొక్క ప్రవాహములనగాయేల్లకుపోటుపో
టులుగలిగి, సముద్రమునందు యెంతజలమువచ్చిచేరినను, యెంతజల

ముపోయినను, ఆసముద్రమునకుయెటులదెలియదో, అటువలెనేపరిపూర్ణసముద్రమునందు, యెండమావులవంటి అండపిండబ్రహ్మాండములుండైనను, పోయిననుయీరెంటినిగుఱుతాయెఱుగక, పరిపూర్ణమునదాకాలము యిదేప్రకారముగానుండునిభావము.

ప॥ ఎఱుకతోవచ్చినవిశ్వం! బెఱుకతోజనుగానినిల్వదీబయలైతే! యెఱుకతోరాదెఱుకతోబో! దెఱుకతోనందేమిలేదుయిదినిశ్చయమురా*ఉండుండియీయెఱుక తానోరా * యెఱుకనేఱిగినవస్తువెఱుకనిదెలియుము|యెఱుక యెఱుగదు బయలిట్టిదట్టిదియననిదినిశ్చయమురా*ఉండుండియీయెఱుక తానోరా॥౮౦॥

తా॥ ఎఱుకవలనంగలిగినప్రపంచము, యెఱుకవల్లనేనశించునుగానినిల్కడగానిలిచియుండదు, పరిపూర్ణముయెఱుకవలనరాలేదు, యెఱుకవలనంబోలేదు, యెఱుకతోటిపొత్తులేకసదాకాలము యొకటివిధముగానున్నది,యిదియేనిశ్చయము, తన్నుతానెఱుగునదియునుపరిపూర్ణమునెఱుగునదియును, యెఱుకగానేదెలియుము, యెఱుక పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదనినిర్దేశింపనేరక, యెఱుకేతాననెడు యాత్మశబ్దమునుబొందుటేనిశ్చయమనిభావము.

ప॥ రీవిలమనమున్నదెఱుగున | ప్రవిమలదావాగ్నిచెదలుబట్టుటెఱుగున | దివసమురాత్రినిరాత్రిని|దివసమెఱుగున లేమిలక్ష్మీదేవియెఱుగునా * అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా * భవనాశస్థితులరాచాడేటియెఱుకను | భవనాశస్థితిలేనిబయలెల్లెఱుగునులక్ష్మీదేవియెఱుగునా * అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా॥౮౧॥

తా॥ సూర్యునకు చీకటినిండెలియదు, మండెడునిశ్వాసకు చెదలుపట్టదు, పగలును రాత్రియును, రాత్రినిపగలును యెఱుగదు, అన్నమును భూదేవియెఱుగదు, దరిద్రమును లక్ష్మీదేవియెఱుగదు, అటువలెనే చావుపుట్టుకలచేత నెప్పుచుండెడు యెఱుకను, చావునుబుట్టుకయునులేని యచలపరిపూర్ణము యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఎఱుకై నభూతపంచక! మెఱుకకుచరణములుకటియువృ

దయముగళముకా | శిరమునుపయ్యెను గ్రమమున | ధరణీమొదల్ జేసియట్లుతనయాగురైఱుగు * గగనముభయలంచనరాని

దెలుగు * యెఱుగకాకాశమెపరిపూర్ణమనుచుకొందఱుబల్కి
రిదివినిగురిదప్పియుండేవుతనయాగురైఱుగుగగనము బయలం
చనరానిదెలుగు । ర౨॥

తా॥ బిడ్డా యెఱుక పంచభూతమువల్లనే యాయెను, యెట్లనగా
=వృథావివలన కాలుసేతులును, ఉడకమువలన నడుమును, అగ్నివలన
హృదయమును, వాయువువలనకంఠమును, ఆకాశమువలనతలయును,
గ్రమక్రమముగా గలిగెననియును, నీవు తెలుసుకొనుము, ఆకసమునుపరి
పూర్ణమని జెప్పురాదనియును దెలుసుకొనుము. కొందఱువివేకశూన్యు
లు, ఆకాశమే పరిపూర్ణమనిజెప్పుదురు, అట్టిమాటలను నీవు గురిదప్పి
వివలదు, ఆకాశము పరిపూర్ణముగాదని భావము.

ప॥ విత్తేచెట్టయిపుట్టును । విత్తేవిత్తనమురీతివెలయునుధర
పై । విత్తుకుచెట్టుకువేరే । విత్తనమొకటున్నదనివినగూడదో
యీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ * విత్తుచెట్టులరెంటి విధ
మీభూమెఱుగద । ట్లుత్తబయలెఱుగదు సత్తుచిత్తులరెంటి వి
నగూడదోయీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ ॥ ర౩॥

తా॥ శిష్య! విత్తనమువలన చెట్టు పుట్టుచున్నది. ఆచెట్టుయం
దావిత్తనమేకాయుచున్నది, అవిత్తనమునకును చెట్టునకును వేరే విత్త
నమున్నదనిచెప్పెడు మాటలు వినకూడదు, విత్తనమునుజెట్టును భూమి
యెటుల యెఱుగదో, అటుల పరిపూర్ణముసత్తుచిత్తులనెఱుగదు. విత్త
నమును, చెట్టును, యివిరెండును తమకుతామేపుట్టి తమకుతామే నశిం
చిపోవునని భావము.

ప॥ చెట్టేమూలమువిత్తుకు । చెట్టుకుమూలంబువిత్తుకీతిపై
రెండుకా । బుట్టినజచ్చినరెంటిని । ఘట్టిగతానెఱుగకుండు గద
రాయీనేల * నీవీరీతికనుగొనవేల*పుట్టుచుగిట్టుచు పోలుపొం
దుతనువెఱుకనిట్టివిచిత్రములెన్నదెఱుగదుబయలుగదరాయీ
నేల * నీవీరీతికనుగొనవేల । ర౪॥

తా॥ పుత్రా! విత్తనమునకు మూలముచెట్టు, చెట్టుకు మూల
ము విత్తనము, యీరెండుయుండినను, లేకుండినను, భూమికిందలియ
దు, యిదేప్రకారము పరిపూర్ణమునకు యెఱుకయును లోకములును,

లేకపోయినను వ్రుండినను యెఱుగదని తెలుసుకొనుము, చావునుబుట్టుకయునుగల శరీరమనెడు యెఱుకను, యెఱుకేయెఱుగును, యిట్టి విచిత్రములను పరిపూర్ణము యేకాలమందును యెఱుగదని భావము.

ప || కనుమూసినకనుదెఱచిన | కనుమరుగింతైనలేక కానంబడుచుకా | కనుగొనశక్యముగాకను | యనిశమునెకరీతి నుండునతడేనిర్గుణుడు * వినికనివెరిలనతడొందడెపుడు * వెన్నెలలోపలవెలగకాయలరీతి | నున్నవిశ్వముయెఱుక నెన్నడు యెఱుగనియతడేనిర్గుణుడు* వినికనివెరిలనతడొందడెపుడు||౪౫

తా || శిష్యా నేత్రములను మూసుకొనినను, దెఱచుకొనినను గొంచెమైనను మఱుగులేక పరిపూర్ణము గనుపించుచుండును, ఇట్టిదట్టిదని నిర్దేశించుటకు, అవాగ్మాననగోచరమై యొకటేవిధముగా నుండును అట్టిపరిపూర్ణమును, విని, చూచి, యేసంశయములు లేనివాడే నిర్గుణుడు, అతనికియేదుఃఖములునులేవు. వెన్నెలలో వెలగకాయలుగనుపించునటుల అచలపరిపూర్ణమునందు యీజగత్తుగనుపించుచుండును, యీ విశ్వమునుయెఱుకను యెన్నడును యెఱుగనివాడే నిర్గుణుండనిభావము.

ప || ఎఱుకేదేహేంద్రియములు | యెఱుకేవత్సాశ్రమములు యెఱుకేశ్రుతులు | న్నెఱుకేనీవునునేనును | యెఱుకేసతీహాదరాదులెఱుగుమువత్సా* నేదీరైదనిదుగోనీయిచ్చా * హరిహరబ్రహ్మాదినురసరగిరిసరి | త్తరుమృగచరాచరములు యెఱుకని యెఱుగుమువత్సా * నేదీరైదనిదుగో నీయిచ్చా|| ౪౬||

తా || బిడ్డా యెఱుకేదేహమును, యింద్రియములును, యెఱుకే బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదికులములు, యెఱుకే బ్రహ్మచర్యము, సన్న్యాసము వానప్రస్థము గృహస్థాశ్రమములు, యెఱుకే శ్రుతి స్మృతులు, యెఱుకే నీవునునేనును, యెఱుకే భార్యయును, అన్నలదమ్ములనిదెలియుము, బిడ్డా నీయిష్టమునుదీరైదను, మఱియును, బ్రహ్మ విష్ణు, మహేశ్వరులును దేవతలును నరులును కొండలును సరస్సులును బెట్లును మృగములుసహా చరాచరమంతయును యెఱుకయని దెలియుము, నేను నీయిష్టమునుదీర్తునని భావము.

ప॥ ఎఱుకేవిద్యావిద్యలు । నెఱుకేప్రణవంబునాద మెఱుకే
కళయు । న్నెఱుకేబిందువుచిత్త । తైఱుకేయానంద మనిసీవె
ఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి * యెఱుకే నిర్గుణస
గుణ మెఱుకేయెఱుగునుయిట్లు । యెఱుకనుయిదియంతయెఱు
గజేసితిసీవిల్లెఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి ॥౪౭॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకే విద్యావిద్యలు అనగా=జీవేశ్వరులు, యె
ఱుకే సోహము, యెఱుకేనాదము, యెఱుకేబిందువు, కళయును యెఱు
కే, యెఱుకేసత్తుచిత్తులు, యెఱుకేయానందమని నీవుసమబుద్ధిచేతందె
లియుము, నీనామాటలునునిజముగానెఱుకే, యెఱుకేసగుణనిర్గుణములు,
యిన్నిటిని యిట్లు యెఱుకే యెఱుగుచున్నది, యివియన్నియును నీకు
యెఱుగజెప్పితిని, నీవుసమమైనబుద్ధిచేతం దెలియుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేయిహపరసౌఖ్యము । లెఱుకేజ్ఞానంబుజ్ఞేయమెఱుకే
మోక్షం । బెఱుకేభక్తివిరక్తులు । యెఱుకేసంకల్పమనిసీవెఱు
గుసత్కీర్తి * యెక్కడికొరయెఱుక సంపూర్తి * యెఱుకేజీవు
డిశుడెఱుకేతదేకాంత । మెఱుకేసర్వమునేగురైతిగిచెప్పితిసీకేలె
ఱుగుసత్కీర్తి * యెక్కడికొరయెఱుక సంపూర్తి ॥ ౪౮॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకేయిహపరసౌఖ్యములు, యెఱుకేజ్ఞానము, యె
ఱుకేజ్ఞేయము, యెఱుకేమోక్షము, యెఱుకే భక్తియును విరక్తియును,
యెఱుకేసంకల్పము, ఇట్లనిసీవుయెఱుగుటే మంచికీర్తి, పరిపూర్ణమును
దర్శించక యెఱుకకు సంపూర్తికలుగ నేరదు, యెఱుకేజీవుడు, యెఱుకే
యీశ్వరుడు యీరెండునుగూడినదియును యెఱుకే, నేను సర్వమును
గురైతిగిసీకుజెప్పితిని, నీవుయీకీలుదెలుసుకొనుటనుకీర్తియనిభావము.

తా॥ చింతలతోటనదెఱుకే । వింతలపుట్టిల్లనంగ వెలసిన
దెఱుకే । తంతులపేటనదెఱుకే । పంతములకుజూడమూలబలమ
న్నదెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్నదెఱుకే * భ్రాంతులకెల్లనుపట్ట
ణమనజల్లి । కాంతలపురుషుల గలిగించుటకుమూల బలమన్న
దెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్నదెఱుకే ॥ ౪౯॥

తా॥ శిష్యా యెఱుకే సమస్తచింతలకు తోటవంటిది, యెఱుకే
సర్వవింతలకు పుట్టిల్లువంటిది, యెఱుకేవివిధతంత్రములకు పల్లెవంటిది,

యెఱుకేపంతములకన్నిటికి మూలబలముగానున్నది, యీచగ్గజ్జలమంతటికి నాలయమైనప్రపంచమంతయును యెఱుకే, సర్వభాంతులకుయెఱుకేపట్టణముగాజెప్పబడియున్నది, స్త్రీలను పురుషులను బుట్టింపుటకును, యెఱుకేమూలబలముగా నున్నదని భావము.

ప॥ అన్నియుతానై తనకవి । పన్నుగవేరనుచు నొంట బలుకుచుమరితా । నన్నిటినటిగడియెఱుకై । యున్నాననియెఱుకకెఱుకేయూహింపుచుండు*తనలోతానె మోహింపుచుండు*యెన్నోవిచిత్రాలీయెఱుకసేతలువింటె । యున్నదిలేదులేకున్నదికలదనియూహింపుచుండు*తనలోతానేమోహింపుచుండు॥౧౦॥

తా॥ శిష్యా! అన్నియునుదానై తనకు యవివేరని, నోటబలుకుచు, తానుసర్వమునుయెఱిగేయెఱుకై యున్నానని యెఱుకకుయెఱుకేయూహింపుచుండును, తనలోతానే మోహభ్రాంతులను బొందుచుండును. ఆహా యెఱుకచర్యలనువిచారించగా నెన్నోవిచిత్రములుగానున్నది. ఉన్నదిలేదనిలేనిదియున్నదని యోచించుచుండును, తనలోతనకు తానేమో హాభ్రాంతులనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ వినుమూర్ఖనాభితాబు । ట్టినమీదటసృజనసేయుదిసముహరించుక । ఘనమగుపట్టణకోట్లను । తనలోపలిదారముననుతానటైచనును * అట్లనెయెఱుకతాబుట్టికనును * పనిబూనిబ్రహ్మాండభాండానంతములను । క్షణములోపలద్రుంచికనరాకవే వేగతానటైచనును * అట్లనెయెఱుకతాబుట్టికనును॥ ౧౧॥

తా॥ శిష్యా నేత్రములయందు సన్నరంధ్రమనెడు బ్రహ్మనాశముకలిగినపిమ్మట సృష్టికలిగి, అనేకకోట్లజీవులను, తనలోపలిదారమనెడుహంసచేతనాడించి తానే మటుమాయముగాభోవును. అదేప్రకారము తానుబుట్టి సర్వసాక్షియైజూచును, యీబ్రహ్మాండభాండాములనెడుప్రపంచమును, నిమిషములోపలద్రుంచి తాను యెందును గనరాక తనకుతానే మాయమైపోవును గాబట్టియెఱుకనూత్రధారియనిభావము.

ప॥ తలిదండ్రులుజీవేశులు|యిలవోగ్యమములేమిమేలుయెఱుకమఱుపులు|కలమేలు|లుశుక్లాస్త్రం । బులుసీరన్నములుప్రకృతిపురుషుడాలమగడు*గానై యెఱుకకెఱుకనబడడు* తెలిసి

బయటన్న దని తెలిసియీ తెలిసిన తెలివితేతనేదీనిదీసి వేయుము
ప్రకృతిపురుషుడాల మగుడు*గానైయెఱుక కెఱుకనబడడు॥ ౫౨॥

తా ॥ శిష్యా తల్లిదండ్రులే జీవేశ్వరులు, భూమియునాకాశము
ను, దరిద్రమును భాగ్యమును, యెఱుకమఱుపులును, కలమెలకువలును,
శుక్ల శోణితములును, నీరన్నములును, ప్రకృతిపురుషులును, భార్య భ
ర్తలును, యిన్నివిధములుగా పరిణమించినయా యెఱుక వలన పరిపూర్ణము
నుడెలుసుకొనుము, అట్టి తెలివితేతం దెలిసిన తెలివినితీసి వేయుమని భావ.

ప ॥ ఒకదేహధారితనువున । సకలావస్థలుజనించి చనినవి
ధమున । న్నకలంకమైనబయలున । ప్రకటితమై లేనియెఱుక
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి * యొకకొంత
సేపైననుండుటకునులేక । సకలముతనవెంటజనుదేర జనుబట్టి
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి॥ ౫౩॥

తా ॥ శిష్యా మశుజని దేహమునందు సకలభాధలును గలిగి
పిమ్మట యవి నివర్తించినటుల, లేని యెఱుక పరిపూర్ణమునుజూచి, తనని
జమునుడెలుసుకొని, కొంత సేపుయైనను నిలుచుటకులేక తానెందునుని
లువక, సకలేంద్రియములు తనవెంటరాగా తన ముచ్చట్లువిడిచి, తనకు
తానే మఱుమాయముగా బోవునని భావము.

ప॥ మెలకువనుషు ప్తిలోపల । నేలాగునతనకుదానెయేతెం
చునోగు । ర్తాలీలబయలులోపల । వాతాయముతనకుదానెవ
చ్చునోయన్నా*వచ్చిపెచ్చిచచ్చునోయన్నా * యీలోపలనే
బట్టిబయలున్న దెఱిగితె । యేలోకముననిల్వజాలదెఱుగకుం
టెవచ్చునోయన్నా * వచ్చిపేచ్చిచచ్చునోయన్నా॥ ౫౪॥

తా ॥ శిష్యా సమస్త ప్రాణులకు, నుషుప్తియందుండి మెలకువ
తనకు తానే యెటులవచ్చునో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునందు యెఱు
క సాధారణముగా వచ్చుచుండును. ఇటులవచ్చి సుఖముచేత పెచ్చి,
దుఃఖముచేత నెచ్చి, చచ్చును. ఇంతలోననగా=మరణము సంభవించ
కముందుగానే పరిపూర్ణమునుగనకుండినయెడల, యెఱుక జనన మరణ
ములనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ అటాడియాడకుండును । యాటాడినమేనిబామ్మయాటా
డకనే । యాటాడుయెఱుకయనియెడి । యాటాడించేటివాడు
యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా * చేటుపాటులురెం
డుచేవచ్చుఫలములు । మాటికనుభవించి మరణజననములొం
డ యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా ॥ ౫౫॥

తా॥ పుత్రా! శరీరములనెదు బామ్మలు కొంతసేపుయాడి కొం
తసేపుయాడకుండును, యీబామ్మలనాడించుటకు యెఱుకేకర్త, యీ
యేడేడుపదనాలుగులోకములు పరిపూర్ణమందుపుట్టి నశించుటచేతను,
పరిపూర్ణమునాశనములేక శేషించియుండుటచేతను, అట్టిపరిపూర్ణమును,
కర్తగాజెప్పఁబడినదేగాని, అచలము కర్తృత్వభోక్తృత్వములులేనిదై
యున్నది, చేటుపాటులు అనగా=వృద్ధిక్షీణంబులు రెండును అప్పటప్ప
టికి ననుభవించుటకును, జననమరణములను బొందుటకునుయాత్మయ
నెదు యెఱుకేకర్తగాను, కర్తగాను, క్రియగానుయున్నదనిభావము.

ప॥ దేహమునుజూచుకన్నులు । దేహమునకుపేరులేనితీరున
యెఱుకే । కోహంక స్వంతవదా । సోహంసోహంబటంచుచూ
చుచుండునుమీ * తనకుదానెదోచుచుండునుమీ * దేహిదే
హములునీతెటగునప్రసరించి । దేహముగానివిదేహిగా తనను
తాజూచుచుండునుమీ*తనకుదానెదోచుచుండునుమీ॥ ౫౬॥

తా॥ శిష్యా! కన్నులు దేహమునుజూచును, దేహమునకు యా
త్మపేరువిధముగా దోచబడును, నేనేనేనని సోహంభావమునుగలిగి న
దాపఱుకుచుండును, యెఱుకేదేహముగాను, దేహిగాను, ప్రఖ్యాతినొం
ది, దేహముతానుగానని, యాత్మయైనదేహియే తాననియును, తన్ను
దాగనుట విశేషమనియును యోచించుచుండఁనని భావము.

ప॥ పిండబ్రహ్మాండంబులు । రెండునుయీరెంటిలోని రెండ
హములుయీ । ఖండములునాల్గుగూడియ । ఖండంబగుయెఱు
కరూపుగనరానాతంద్రీ * యిదిదెల్పినఘనుడేతలిదంద్రీ * ఖం
డాఖండములుగ గనుపించేయెఱుకను । దండిదామేటియొద్దండు
లకలనైన గనరానాతంద్రీ * యిదిదెల్పినఘనుడేతలిదంద్రీ॥ ౫౭॥

తా॥ బిడ్డా! పిండమనగాపంచభూతవికారమైనప్రకృతి, బ్రహ్మం
డమనగా పంచభూతస్వరూపమగు మహాప్రకృతి, యీప్రకృతులురెం
డును, యీరెంటియందలి రెండవములనగా శ్రుత్యగా త్తపరమాత్మలు,
అనగాచిత్తును చిదాభాసుడును, యీ నాలుగు ఖండములునుగూడి య
ఖండాకారమును బొందియుండిన యెఱుకయొక్కరూపమునుజూడుము,
పుత్రా! ఖండాఖండములుగా గనుపించెడు యెఱుకను, తామనెడుఅహం
కారముచేత విట్టివీగెడువాండ్రను, యీస్వప్నమునందు జూడుము, యి
దిదెల్పినవాడే తల్లి యునుతండ్రియుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమొకటిదక్కని । తరమైనప్రపంచమెల్లదగదె
లియుమునీ । యెఱుకేననిమదిలోపల । యెఱుకే పరిపూర్ణమెఱి
గేదెఱుక నెఱిగేది * యింకొకటిలేదీరెంటినెఱిగేది * యెఱుక
పుట్టువుమూలమెఱుగనిదీయెఱుకే । యెఱుకేదాబుట్టిన దెఱుగ
బోతెలేదంచెఱుక నెఱిగేది*యింకొకటిలేదీరెంటినెఱిగేది॥ ౫౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమొకటి తప్పతక్కిన ప్రపంచమంతయును
యెఱుకని యెఱుగుము, యీయెఱుకే పరిపూర్ణమును యెఱుగుచున్నది,
యీరెంటిని యెఱుగుటకు వేరొకటిలేదు, యెఱుకయొక్క పుట్టుకయు
ను మూలమును యెఱుగనిదేయెఱుక, తనపుట్టుక యెఱుగబోయినయె
ఱుక తానేలేకపోవుచున్నదని భావము.

ప॥ పాపములుపుణ్యములుభువి । ప్రాపించును యెఱుకచేత
భ్రమసినవారికా । ప్రాపింప వెఱుక నెడసిన । తాపనులను జిత్త
మందుతగదెలుసుకొనుమీ * ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ *
పాపలలోశుద్ధస్ఫటికనిన్నిభమైన । ఆపోజ్యోతినిప్రత్యగాత్తనిమ
దిలోనతగదెలుసుకొనుమీ*ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ॥ ౫౯॥

తా॥ వత్సా! యెఱుకచేత భ్రమసిన మానవులకు పాపములును
బుణ్యములును గలుగుచుండును, యెఱుకను విడిచినవారికి పుణ్యపాప
ములులేవని పెద్దలచరిత్రములను దెలియుము, ఆగామిబోధయనగా=
ముందు రాబోయెడు జననమునుగురించిన బోధను, పెద్దలవలన విను
ము. కంటిపాపలనశుమ శుద్ధస్ఫటికరూపమైన ఆపోజ్యోతియే ప్రత్యగా

త్వయని నీమదిలో దెలుసుకొని, జననమరణములులేని యచలభావము నుబొందుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకన్ననుమఱుపన్నను । యెఱుకకుయెఱుకన్న దేహి
యనమాయన్నఁ । గుఱుతనగసాక్షియనినఁ । స్ఫురణయనం
ద్రవ్యయనినచూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటెచూడమొక్క
టిగా * మఱిచలాచలములమర్తమెఱిగెడిదన్న । యెఱిగితాలే
నని యెఱిగిపోయెడిదన్న చూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటె
చూడమొక్కటిగా॥ ... .. ౬౦॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకనియును, మఱుపనియును, దేహియనియును, చూ
యనియును, సాక్షియనియును, శుద్ధతెలివియనియును, ద్రవ్యయ
నియును, స్వయంజోతియనియును జెప్పబడుచున్నది, యిన్ని పేర్లుగలది
యెఱుకనేదెలియుము, యెఱుకలేకుండిన దేనినింజూడవు, మఱియును చ
లాచలములయొక్క మర్తములను దెలుసుకొని, తానులేననియెఱుకేయె
ఱిగిపోవుచున్నదిగనుక, యెఱుకపోయినప్పటికి దేనినింజూడజాలమనిభా.

ప॥ అనుమానముమదినుంచక । వినుమింకను యెఱుకపేరు
వివరించెదఱు । ధ్యనచిత్తంబనమానసే । మనిననహంకారము
నిననంతఃకరణం * సంకల్పమంచనియిచ్చయనినఁ * తాను
నితరులని తాగురైతిగెడిదన్న । తనకనినితరుల తననుదెలిసెడి
దన్ననంతఃకరణం * సంకల్పమంచనియిచ్చయనినఁ॥ ౬౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకనువివరించెదను, నీమనంబునసంశయముం
చకవినుము. బుద్ధియనియును, మనస్సనియును, చిత్తమనియును, అహం
కారమనియును, అంతఃకరణయనియును, సంకల్పమనియును, యిచ్చ
యనియును, యెఱుకకేపేర్లు. తనను యితరులనుదెలిసి తనగుఱుతుయె
ఱిగిపోవునట్టిదే యెఱుకయని భావము.

ప॥ వినుమితరులుయెఱుకనుసా । క్ష్యనిబలికిరినేనుసాక్షిసహ
మనినీతో । వినునట్లుజెప్పియదివేరనగూడదురెందునొక్కటని
తెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుకోరా * అనరానివిస
రానికనరానిబయలందు । తనకై తానరుడెంచితనకై తా జను
నాహమనితెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుకోరా॥ ౬౨॥

తా॥ శిష్యా! యితరులు యెఱుకనుసాక్షియనిజెప్పిరి, నేనుసాక్షి
ప్రహమని నీకుంజెప్పితిని, యివిరెండును వేరనగూడదు, రెండును యొ
క్కటేయని తెలుసుకొనుము, మాటలభేదమని కనుగొనుము, అనుట
కును, వినుటకును, జూచుటకును, అలవిగానిపరిపూర్ణబ్రహ్మమందుండి,
యెఱుక తనకుతానేవచ్చి, తనకుతానే మటుమాయముగాబోవుననిభా.

ప॥ వన్నియలైదొకచోటను । పన్నుగకలసినది హృదయ
పద్మంబనుచు । న్నెన్నెదరుజనులుయెఱుకం । దున్నదనుచుత్రు
తులుబలుకుచున్నవినుమ్మి * తెలుసుటమోక్షమన్నవినుమ్మి *
వన్నెలన్నియుమీరియున్న వస్తువుబాడ । నెన్న డెఱుంగకయెన్నొ
రీతులబలుకుచున్నవినుమ్మి* తెలుసుటమోక్షమన్నవినుమ్మి॥ ౬౩॥

తా॥ శిష్యా పంచరంగులునుకటిగాగూడినదే హృదయపద్మం
బని పెద్దలుజెప్పిరి, వేదములును, యెఱుకయాహృదయపద్మమందున్న
దని పలుకుచున్నవి. అట్టి హృదయపద్మమనగా సహస్రారము, దీని
నిం దెలుసుకొనుటమోక్షమనిజెప్పిరి, సర్వవర్ణములను మీరిన యచల
పరిపూర్ణమును పామరజనులెఱుంగక యెన్నోవిధముల బలుకుచుండు
రు, అట్టిపలుకులే వేదములని భావము.

ప॥ చులకగముక్తినిొక్కటి । తెలిపెదవినునందియము
లుదీరునుదీనం । బలుకునగలిగినయర్థము । పలుకునువిడనాడిని
ల్వబడుచోటింకేది* రెండునునుక్కపలుకెయైనాది* తెలియు
మీలాగున తెలివి దేహములయ్యె । తెలివేతనువునుబాసి తెలివేస్థిర
ముగనిల్వబడుచోటింకేది* రెండునునొక్కపలుకేయైనాది॥ ౬౪॥

తా॥ బిడ్డా సులభముగా నొక్కముక్తిమార్గమును జెప్పెదను
వినుము, అట్టిమార్గమువలన నీసంశయములన్నియును విడిచి పోవును,
పలుకులయందలి యర్థమున్ను పలుకులు విడిచిపోయెడు చోటును,
యీరెండునుయొక్కటేయాయెను, తెలివే దేహములాయెను, అట్టి తెలివిని
దేహములనువిడిచి, స్థిరముగానిల్చునట్టిచోటేయచలపరిపూర్ణమని భా.

ప॥ ఎఱుకైతనభూతములనీ । వెఱుగుముయాక సముగాడ్చు
నింగలమునునీ । ల్లిరువైన నేలయనినే । నెఱిగినపద్ధతినినీకు నె
ఱిగించినాను * ముష్టగములయ్యెనునీట్లతోను * పరిపూర్ణమం

దుగన్వదాచుతమకుదామే । మరికానరానట్టిమార్గముగలవీటి నె

టిగించినాను * ముజ్జగములయ్యెనువీట్లతోను ॥ ౬౫॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకరూపమును బొందిన భూతపంచకమును దెలియుము, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివి. యీపంచభూతములుగూడి యెఱుకయాయెనని నేనెఱిగినప్రకారము నీకుయెఱిగించితిని. నీటివలన మూడులోకములాయెను. పరిపూర్ణమునందు గనుపించి మఱల గనుపించని యెఱుకమార్గములను నీకువినుపించితిని భావము.

ప॥ ఎఱుకుత్పత్తిని దెలియగ । సరసిజగత్పాదులైన జాలరనెడిచో । నరుడెంతవాడువాడది । యెఱుగుదుననవట్టిమాటలివి వింతగాక * తప్పదువానికిక రాకపోక*అరమరలేకసద్గురుమూర్తిచరణపం । కరుహద్వయార్చననెఱుగని నరుమాట లిదివింతగాక * తప్పదువానికిక రాకపోక ॥ ... ౬౬॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకపుట్టుకను దెలియుటకు బ్రహ్మాదులకైననలవికాదు, నరుడు నేనెఱుగుదునని చెప్పట యదిదబ్బరమాట, ఆహా మిగుల వింతకార్యము, అట్టివానికి రాకపోకలుతప్పవు, సంశయములేక సద్గురుమూర్తి పాదపద్మములను బూజించని పామరజనుల మాటలు, మిగుల వింతలు, అట్టివారికి జననమరణములు తప్పవని భావము.

ప॥ లేనెఱుకబయలులోపల । తానెల్లుజనించెననినదగవిను వంధ్యా । సూనునిగతివియదబ్బవి । ధానబునయతి రాజధాని విధమునన్ * రజ్జువుసర్పమయినవిధమునన్ * స్థాణువుపురుషునిచందానమ్మగ । తృష్ణలోనీరువిధమున్వత్సానిందిముగ రాజధాని విధమునన్ * రజ్జువుసర్పమయినవిధమునన్ ॥ ౬౭॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుక పరిపూర్ణమునందు యెఱులజన్మించెనని, నీకుసంశయముగనినయెడల యెఱిగించెదనువినుము, గొడ్డురాలిబిడ్డని, ఆకాశపుష్పమని, యక్షరాజధానియని, రజ్జుసర్పమని, దాగుపురుషుడని యెండమావులని యెఱులజెప్పంబడియున్నవ్రా, అటువలె నేపరిపూర్ణమునందు యెఱుక భ్రాంతిచే కొయ్యపురుషునివలెను, యెండమావులయందునీళ్ల వలెను, యక్షరాజధానివలెను, త్రాడుసర్పమువలెను గనుపించు నేగాని నిజముగాలేనేలేదని భావము.

ప॥ లేనెఱుక యెఱుక యనియును । లేనెఱుకెట్లా యెననిన
తెన్నగవినుమా । లేనిమృగతృప్తవంధ్య । సూనులుగలిగుండి
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదిట్లు * స్థాణువు
పురుషుడు శశివిమాణముగగన । నూనమునరునిస్వప్నానందమిక
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదిట్లు ॥... ౬౮॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుక యని యెఱుకజెప్పవచ్చుననిన, వినుము
చెప్పినను, యెండమావులయందు నీరులేనిదే, నీరనిపేరువచ్చినది, గొ
డ్డురాలకుబిడ్డలేనిదే, గొడ్డాలిబిడ్డయనిపేరువచ్చినది. దారువునందు పు
రుషుడులేనిదే, దారుపురుషుడని పేరువచ్చినది. ఆకసమునందు పుష్ప
ములేనిదే, ఖపుష్పమనిపేరువచ్చినది. ఇవియన్నియు నెఱుక యబద్ధము
లో, అటువలేనే, అచలపరిపూర్ణమునందు లేనిమాయయెఱుకే, యెఱు
కయనిపేరువచ్చినది. ఇది కలయందుకలిగిన యానందమువంటిదేగాని
చక్కగావిచారించిన యెఱుక లేకమటుమాయముగాబోవుననిభావము.

ప॥ ఎఱుక యుదయమెట్లన్నను । సరళంబగునారికేళ నలిల
ముభంగిగా । యెఱుకెట్లుపోవునన్నను । కరిమ్రింగినవెలగపండు
కరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు * పరిపూర్ణమున్న
దియెఱుకతానెఱిగితే । యెఱుకేమ్రింగునునప స్తరుడు మ్రింగిన
నాటికరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు ॥ ౬౯॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుక పుట్టినవిధమెట్టిదనిన, ఒంకాయలలోనిజల
మువలెవచ్చినది, యెఱుక పోయెడువిధమెట్టిదనిన యేనుగుతినిన వెలగకా
యలలోని గుంజహరించునటులంబోవును. ఇదియే మఱల జననమునకు
రానివిధము, పరిపూర్ణమున్న దనియెఱిగినయెఱుక నుయెఱుకేయమస్వరూ
పమైమ్రింగును. యీప్రకారమెఱింగిన జననమరణములుగలుగవు, యీ
పరిపూర్ణభావమే మఱల జననమునకు రానిపద్ధతియనిభావము.

ప॥ సంతోషాసంతోషము । లంతనెగనవచ్చిపిదప నరుగునె
చటికో, వింతయియున్నదిచూచితే । యింతేనుమైయెఱుక పుట్టు విక
తెలుసుకోర * సంశయమేలయిదిన్నుకోర * యెంతనిదెలుపు
దుయీదేవమార్గము । నంతటబహువన్నెలగుపడియగుపడదిక
తెలుసుకోర * సంశయమేలయిదిన్నుకోర ॥ ౭౦॥

తా॥ బిడ్డా! నుఖదుఃఖములుగలిగిన, వెంటనేయవిరెందునుయెం
దుబోవుచున్నవి, ఆహా మిగులనాశ్చర్యముగానున్నది. యిదేప్రకారము
యెఱుకపుట్టుకయనితెన్నగావిని సంశయములేక యీయచలభావమునే
నమ్ముము, యీదేవభావమును యెంతనిదెలుపుచును, అంతటంతటయా
రువన్నెలును మిగులవంతలు వింతలుగా గనుపించి మఱల యవిగను
పించక మాయమైపోవుననిభావము.

ప॥ రాకడపోకడలేకను | యేకస్థితినుండునట్టియీబయలం
దుకా | రాకడపోకడగలిగియు | నేకముగాదోచునెపుడుయె
ఱుకనుశీలా * ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా * లేకతోచినయె
ఱుక లేనేలేదనుచునీ | కీకీలుగురునిచేయెఱుకై తేజాలుల్లకెఱు
కేనుశీలా * ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా॥ ౭౧॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలులేకయొకటేవిధము
గానుండును, యెఱుకకురాకపోకలుగలిగి ప్రతిమలయందలిపెరుమాళ్ల
వలెదోచుచుండును, యీకీలుసద్గురునిచేనెఱింగినయెడల, లేనియెఱుక
నిశ్చయముగానుల్లక్ష్మియనిభావము.

ప॥ తనగండ్లుదకములోపల | తనకై తావచ్చితనకుదానేగు
విధం | బునపరిపూర్ణములోపల | తనకై తావచ్చియెఱుకతన
కై తాజనును * అచలంబున్నదనితానెఱిగినను * తనలేమినిజ
మనితనకుదోచునుదోచి | తనకల్గివుపగభావనజేసినిలువకతన
కై తాజనును * అచలంబున్నదనితానెఱిగినను॥ ౭౨॥

తా॥ బిడ్డా! నడగండ్లుదకములోనుండి తనకుతానేయేర్పడితన
కుతానేయవిశిష్టావును, ఇదేప్రకారము పరిపూర్ణసముద్రములోనుండి,
యెఱుకతనకుతానేవచ్చి తనకుతానేబోవును, అచలమునుదర్శించిన పి
మ్మటతననిజమును, తనకలిమియును వ్యర్థములనిభావించి, సిగ్గుపడి తా
నెందునునిలువకతనకుతానే బోవుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణములోదోచుచు | యెఱుకేతనకు దానెయేర్ప
డవినుమీ | తొఱుటలుతొమ్మిదిగలదై | తరితీపులనొందుచుం
దుతనువనదగుచు* అచలమునుగనితాలేననుచు * మఱియిట్లై

యొకను దెలియయెఱుకేనిల్వదుగాని | పరిపూర్ణమందుదా నెఱిగే
దెట్లొకగుర్తుతనువనదగుచు*అచలమునుగనితా లేననుచు|| 23||

తా|| బిడ్డా! యొకతనకుతానేయేర్పడి పరిపూర్ణమునందుదో
చుచు, నవరంధ్రములుగలశరీరయాత్మలై సుఖదుఃఖములనుభవించు
ను, అచలమును దర్శించితాను లేనని, తానే నిల్వక పోవు చున్నది
పరిపూర్ణమునందు యొక నొకగుటే యొకగుర్తయనియాగుర్తునువిషు
చులేనరియని భావము||

ప|| తొలుకరిమెఱుపులకై పడి | పొలుపగునీళ్లందుదోచుబు
గ్గలరీతి | న్నలసూర్యకీరణమందున | గలనీలమువలెనెయొక
గనుపించునయ్య * అంతలోనెచటగనుపించదయ్య * కలకా
లమొకరీతిగలిగుండచీయొక | తిలకింపపగులురాతిరిదిరుగువి
ధమునగనుపించునయ్య*అంతలోనెచటగనుపించదయ్య|| 2౪||

తా|| శిష్యా! తొలుకరిమెఱుపుతీగలవలెను, నీటియందలిబుగ్గ
లవలెను, సూర్యకీరణములయందుదోచెడునీలమువలెను, మాయయొక
కగనుపించును, వేంటనేగనుపించక మటుమాయముగాబోవును, అచల
మువలె నెల్ల కాలముయొక లేవిధముగానుండక పగలురాత్రిలునడిచే
క్రమమునగనుపించి గనుపించదనిభావము.

ప|| కట్టియలొనిప్పులేకను | కట్టెలొనెకసమయమందుగను
పడిబహుగా | మిట్టిపడుతుదనుగనుపడ | దట్టిదెనుమియొక
పుట్టువమలవిచార * తనకుదానేబుట్టినదొర * పుట్టుగిట్టుటల
నునట్టేటనిలుచుండి | బట్టబయలునొడిగట్టినగనుపడదమలవి
చార * తనకుదానేబుట్టినదొర|| 2౫||

తా|| నిర్మలవిచారణగల శిష్యా! కట్టెయందు నిప్పుగనుపించక
మఱియొకసమయమున యాకట్టనుమధించుటచేతనిప్పుగనుపించి, యా
నిప్పు యాకట్టనుగాల్చి తానును సమసిపోవును, అటువలెనే యొక
తానేవచ్చి తనకుతానేవృద్ధిపొంది తనకుతానేనశించును. చావు పుట్టు
కలుగల యీ సంసారసముద్రమున నిలుచుండి, పరిపూర్ణమునుదెలుసు
కొనిన యెడల యాసముదము యింకిపోవునని భావము.

ప॥ తనమూలముతలిదండ్రులు । తనవలెనేవారివారితలిదండ్రులకు । తనవలెనేగానియన్యము । గనజనస్థానమొకటిగలదనతరమా * బ్రహ్మదులకదితెలియతరమా * ఏనుముయీ బ్రహ్మాండజనమునీనాయం । దునునై నదిదియు గాదనియింకో కటివేరేగలదనతరమా * బ్రహ్మదులకదితెలియతరమా॥ ౨౬॥

తా॥ బిడ్డా! తనకుమూలము తల్లిదండ్రులు, వారికి మూలము వారి తల్లిదండ్రులు, ఇట్లనేగాని, వేరేజన్మస్థానమున్నదనిజెప్పట సరికాదు, బ్రహ్మచులకై న నది తెలియుటకు సాధ్యపడదు. యీబ్రహ్మాండము నీవల్ల ను నావల్ల నుయైనదేగాని, మరియెవరివల్ల ను గాలేదనిభావము.

ప॥ కనరానిదానిశూన్యంబనియనదగుగానిబయలుననదగునుమీ! కనవచ్చుచున్నదిదిగో! గనుగొనలేదయ్యె నెఱుకకనుగొనరాదా* యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా* కనవచ్చెనాలేదాగనుగొంటివేదాని । యనరాదభయమేమియనుమానించకుని దుగోగనుగొనరాదా*యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా॥ ౨౭॥

తా॥పుత్రా! కనుబడికనుబడకుండెడయీయెఱుకనేశూన్యమని జెప్పవచ్చువేగాని, సదాగనుపించెడు పరిపూర్ణమును శూన్యమని జెప్పగూడదు. ప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమును నీవు గనుగొంటివాలేదా. అనుమానమును భయమునుబొందక దృఢముగా యెఱుకనే శూన్యమని జెప్పము, సంశయమేలననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకబయలందులేమిని । యెఱుకనుశూన్యంబటంచు యెఱిగించబడె । యెఱుగుమిదేయాకసంబి । పైటిగితెయెఱుకాకసములుయేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయేకమెట్లైరా * పరిపూర్ణమిదుగోగన్నదుశూన్యమనరాదు । యెఱిగుందుమెదిలిస్సెయికనాచేయిజూచేవు యేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయేకమెట్లైరా ॥ ... .. ౨౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమునందు యెఱుక లేనందున, యెఱుకను శూన్యమనిజెప్పంబడినది. యెఱుగుమిదేయాకసము, ఆకసమునుయెఱుకయు నొక్కటేయగుచున్నది, ఆకసమును బట్టబయలును యేకమెట్ల

గును, కానేరదుప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమును శూన్యమగురాదు, నీకు సంశయముండిన యెడలనింకను జెప్పెదనని భావము.

ప॥ కనుబడెడుబయలులోపల । కనుగొనలేదయ్యె నెఱుక
గావునశూన్యం । బనవలసెదీనినాకస । మనవలసెను దీనవిశ్వ
మాయనూయచ్చా * యంతకువేరే మాయలేదచ్చా * కనుకనె
యీవిశ్వమొనరలేదనిలెన్నవినజెప్పశాయను కనబోకుండనుచు
నీమాయనోయచ్చా * యంతకువేరెమాయలేదచ్చా ॥ ౭౯॥

తా॥ శిష్యా! కనుబడెడుయీపరిపూర్ణమునందు యెఱుకకనుపించదాయెను, గనుక యెఱుకనుశూన్యమనియునుజెప్పంబడెను. యెఱుకవల్లనేయీవిశ్వమంతయునుగలిగెను, యెఱుకకంటెను వేరేమాయలేదనియును, దానింజూడవలదనియును నీకువృథముగాజెప్పితినినిభావము.

ప॥ అహమనదుగదాయచలము|అహమున్నదోలేదోజూడు
మదినిజమెగదా|అహమునుబుట్టించదుగద । అహముదయించు
కొట్టకైయదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా* అహ
మెయిముచ్చట్లునన్నిట్లుఁబెఱుగునుగద । అహమేలాలేననియెఱిగి
తెసరిగాదయదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా॥ ౮౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముఅహమనిజెప్పదు, అహమునుబుట్టించదు, అహమున్నదోలేదోజూడుము, అహము యేమియునులేని పరిపూర్ణమునందేకలుగుచున్నది. అహమేయీవిశ్వరూపమాయెను, అహమేసర్వముచ్చట్లు, అహమేపరిపూర్ణమునుయెఱిగి, అహమేతానులేననియెఱిగి తేనేసరి, అహమనగా=అహంకారము, అహమనగా=చైతన్యము, అహమనగా=పరబ్రహ్మము, అహమనగా=సర్వసాక్షియని భావము.

ప॥ ఆవరణమునాకసముని । రావరణమునచలమనుచుననిరి
మహాత్ముల్ । ఆవరణముమితిగల్గినని । రావరణముయమితమ
నియిక తెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కోరా * ఆవర
ణముననేనిరావరణమునుజూచి । యీవరణమేదీనీకావలమాట
లేదనితెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కోరా॥ ౮౧॥

తా॥ శిష్యా! ఆవరణమునుఆకాశమనియును, నిరావరణమునుపరిపూర్ణమనియును, మహాత్ములైన పెద్దలువచించిరి, ఆవరణమునకుమితిమేర

లుందును, నిరావరణమునకుమితిమేరలులేవు, యీ రెంటిని వేరనితెలుసు
కొనుము, ఆవరణముచేతనిరావరణమైన పరిపూర్ణమునుజూచిన విష్ణుట
యేమీటయును లేదనిభావము.

ప॥ ఆకాశముశూన్యంబని । లోకులుమొరబెట్టిదానిలోపవ
నాదులే । ప్రాకటముగబుట్టినవని చీకాకుగజెప్పినారుభీవినరా
దు * వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు * కాకుండువిన్నోద్యముగను
కుండేటికొమ్ము లీకాలమునమేమేగంటిమనుమాటభీవినరాదు *
వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు॥ ౮౨॥

తా॥ శిష్యా కొందఱు, ఆకాశము శూన్యమనియును. అట్టిశూ
న్యమైన యాకాశమువలన వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథ్వీ, యీ
నాలుగు భూతములు పుట్టినవనియును చీకాకుగాజెప్పిరి. భీభీ అట్టిమా
టలను వినరాదు, గొడ్డురాలకు బిడ్డ యేకాలమందును బుట్టినే లేదు.
కుండేటికొమ్ములను మేముజూచితిమని వేడుకగాజెప్పినమాటయేగాని
నిజముగాకుండేటికొమ్ములులేవు, ఆకాశముశూన్యముకాదు, శబ్దమేయా
కాశమునకుగుఱము, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమని భావము.

ప ॥ లేనియెఱుకనుబయలుందున । లేనేలేదనకయితరులేలబలి
కిరో । లేనిదికలదనిపిదపను । లేనేలేదనుచుసిగ్గులేకయీలీలా *
భీవినకుచీకాకునీకేలా * మేనందశుద్ధముతానందుకొనిమల్లి ।
పూనికడిగినరీతినాను సిగ్గొకయింతలేక యీలీలా * భీవినకు
చీకాకు నీకేలా॥ ౮౩॥

తా॥ శిష్యా కొందఱు లేనియెఱుకను లేనేలేదనక, కొంతమట్టు
కుకలదని, లేదని, సిగ్గులేక నానావిధములుగా జెప్పిరి. భీభీ నీవు అట్టి
కలతమాటలను వినవలదు, శరీరమునందు యమేధ్యమును బూసుకొని
ముఱల యాయమేధ్యమునుగడిగికొనునట్లు, పామరజనులు, సిగ్గు లేక
కొంతసేపు యెఱుకయున్నదని, కొంతసేపు లేదని, నానావిధములుగా
జెప్పిరని భావము.

ప॥ అన్నపుసూక్ష్మంశముమనఁ సెన్నగనీరంబుప్రాణ మెఱుగు
ముయీరెండెన్నదుగలయవోనాడే । సున్ననుమీయెఱుకమాట
సుగుణసంపన్నా * కలసు టెయెఱుక నుమియింతకన్నా * ఉన్న

దెఱుకమూలమున్న దెవిన లేదు! యెన్నడునీ భ్రాంతినిన్నంటనియ్య

కునుగుం. సంపన్నా * కలను యెఱుకనుమియింతకన్నా. ౫౪॥

తా॥ శిష్యా! అన్నముయొక్క సూక్ష్మాంశమే మనస్సు, నీళ్లయొక్క సూక్ష్మాంశమే ప్రాణము, యీ రెండును యొకటిగా గూడనిదినమే యెఱుకమాటయుల్లక్కి, అనగా = యెఱుక నాశనము, యీ రెండును గూడుటే యెఱుక, యెఱుక కుమూలము లేదు, యెన్నటికినీ భ్రాంతినింబొందకుము; యెఱుక నునమ్మక మాయయనిభావించి గుం. వంతుడవుగ మ్మని భావము.

ప॥ పిల్లలు తాటాకులతో । పిల్లలగావించి పెండ్లి పేరంటంబుల్ । కొల్లులుగ జేయువారల । తల్లులుగని సత్యమునుచు తలచేరమదినీ * నినునీ విట్లు తలచునీమదినీ * కల్ల సంసారముగని మానవులు సంత । సిల్లగ గురుమంత్ర సిద్ధులు నిజమని తలచేరమదినీ * నినునీ విట్లు దలచునీమదినీ ॥ ... ౫౫॥

తా॥ శిష్యా! పిల్లకాయలు తాటియాకులతో మొగ బొమ్మలుగాను, ఆడుబొమ్మలుగాను జేసి, వాటికి పెండ్లి పేరంటములను జేయుదురు. వారితల్లులు చూచి నిజమనిభావించురా, అటువలెనే మానవులు కల్ల సంసారమును సత్యముగా నెంచి, గురుమంత్ర సిద్ధులను నిత్యములుగా నెంచరుగాబట్టి, నిన్ను నీవు యిటుల నీమనంబున దెలియుమని భావము.

ప॥ మేనెఱుకలనగరెంటిలొ । దానిని యిదిదీనినదియు తగస్ప జయించుక । మేనెఱుకలివియుమూలము । లేనిదె సృజనయ్యెదనుచు లేనేలేదంటి * అంటే తప్ప లేనేలేదంటి * మేనెఱుకలిప్పుడు దేనందున్నవోజూచి । లేనిమేనెఱుకల లేనివనుచు నమ్ము లేనేలేవంటి * అంటే తప్ప లేనేలేదంటి ॥ ... ౫౬॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకయును, శరీరమును, యీ రెండును యొకదానినొకటిబుట్టించును. యీ రెండును సృష్టికిమూలము, వీటికంటెను వేరొందు మూలములేదు, అందువల్లనే యివి లేనివనియంటిని, అంటే తప్పమాటకాదు, శరీరయార్తలు రెండును, దేనియందున్నవో జూచి క్షీనిశరీరమును యెఱుకయును, యీ రెండును లేవని నమ్ముమనిభావము.

ప॥ ఎఱుకపనిసేయదనకుము । యెఱుగుట మఱచుటలురెండునొప్పరివనులొ । యెఱిగింపుమునా మోలను । వెఱువకుతప్పి

తివిదెబ్బవేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ * వెఱపిం
చుటెబ్బవేసెననాతండ్రి । యెఱిగించుపైమర్మ మెఱుకనునే
దీసివేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ ॥ ౮౭॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకపనిచేయదని జెప్పకుము, యెఱుగుట మఱ
చుటలు రెండును యెవ్వరిపనులో నాకుంజెప్పము, భయపడకుము, చె
ప్పకుండిన దెబ్బగొట్టెదనని ఖలికిన, యాశిష్యుడు స్వామీ! దేవరనారు
కొట్టునునని భయపెట్టుచున్నారేగాని, యొకదెబ్బయైననుగొట్టలేదు,
లెస్సగాగొట్టి పై భావమును యెఱిగించుడనివేడిన, యాగురుడు యెఱు
కనునేదీసివేయుచున్నాను, నిన్నట్లనకుండజేసెదను, జూడుమనిభావము.

ప॥ లేనికలగలిగినప్పుడు । దానికిదశదిశలయందుతలగమొద
లుకొనఁగా । తానంటకున్న మేల్కను । లేనికలేజూచెనేని లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా * లేనెఱుకబయలు
య్యాలాగుననీకెప్పుడు । గానవచ్చితెబోధగావలెనవపుడు లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా ॥ ౮౮॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలగలిగినప్పుడు నీకు గనుపించిన సర్వమును
మేల్కనినప్పిన్నుటనిలువకపోయెనుగదా, కలయందు మెలకువలేకపోదు
గదా, లేనియెఱుకను పరిపూర్ణమును నీవు దగ్గించినవివృట, కలవంటి
యెఱుకనిలువక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఒంటుకుదాపలిబిందొక । టంటించినకొలదిలెక్కయధి
కంబగునా । యెంటుకువలపలబిందొక । టంటించినలెక్కవు
ల్లక్కాయగదోయీ * ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ * దంట
దీరుచూడుదానివలెనేయెఱుకకంటెబయలునుతానుగలిగుండు
తనకుల్లక్కయెగదోయీ*ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ॥ ౮౯॥

తా॥ శిష్యా! వొకటియనులెక్కవెంబడినున్న పెట్టిన పదియగు
ను, అనున్నయాయొకటికి ముందుగానుంచిన, లెక్కకెటులరాదో, అ
టువలెనే మాయయెఱుకయుల్లక్కియని జెప్పంబడుచున్నది. పరిపూర్ణ
ముయేకరీతిగానే నిండియుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకొక్కటుండెనేనియు । యెఱుకేయివిశ్వరూప మే
ర్పడదాల్చుక । యెఱుకొక్కటిలేకుండిన । యెఱుకై నప్రపంచ

మన్న దెవరెటిగేరికనూ * లేదననై న నెవరున్నా రికనూ * పరి
పూర్ణమైనట్టిబయలుండకనిపట్టి । గురునివాక్యముపట్టి గుఱుతు
పోగొట్టితెయెవరెటిగేరికనూ*లేదననై ననెవరున్నా రికనూ॥ ౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకయొకటుండినయెడలయెఱుకేయీప్రపంచ
రూపమంతయునుదాల్చును,యెఱుక లేకుండిన యీప్రపంచరూపమైనస
ర్వమునుయెఱుగువారుయెవరు, పరిపూర్ణమున్నదనిసద్గురుకటాక్షంబున
గ్రహించి, యీసర్వమును యీగుఱుతుయెటిగే యెఱుకను బోగొట్టిన
వెనుక, యెటిగేవారులేరని భావము.

ప॥ తెలుపుమృదుత్వముమధురము । గలవస్తువుచక్కెరనుచు
గనుగొన్నట్లా । తెలివివిశదముగజగముల । గలవస్తువునిందు
వనుచుగనుగొనరాదా * నేతెలిపి తెలివినమ్మరాదా * తెలివితే
బయలుండతెలిసియీతెలివిని । తెలివితేతనుబట్టితేసికేయకపో
నికనుగొనరాదా * నేతెలిపి తెలివినమ్మరాదా ॥ ౯౧॥

తా॥ శిష్యా! తెలుపును, మృదువును, తీపునుగలిగినవస్తువు చ
క్కెరయని నీవు తెలుసుకొనినవిధముగానే యీజగత్తంతయునువెలిగిం
పజేసిడుతెలివితే యెఱుకని నీవుతెలుసుకొనుము, ఆతెలివితేతనే ప
రిపూర్ణమునుదెలుసుకొని,యీతెలుసుకొనినతెలివినివిడుపుమనిభావము.

ప॥ లేనెఱుకబయలులోపల । తానై తనకేరుపడినతనమూల
మునే । తానెఱుగదలచినప్పుడు । తానేలేకుండువృష్టాంతము
వినుమిచటా * కలదోచదేతనకై తానెచటా * తానై తోచి
నకలతనమేల్కొనబోతె । తానేతనకులేదుతగియున్నదిదృష్టాం
తమువినుమిచటా * కలదోచదేతనకయితానెచటా॥ ౯౨॥

తా ॥ శిష్యా! లేనియెఱుకతనకుతానేపుట్టి,తనకుమూలముతా
నెఱుగగోరితానే మాయముగాబోవును, యెట్లనగామెలకువగలిగినప్పు
డు, తనకలలోవచ్చినవి సర్వమునుయెఱులలేకుండునో, అటువలెనే, త
నమూలము తెలుసుకొనబోయిన, తానేలేకపోవుననిభావము.

ప॥ చచ్చుటపుట్టుటమెలకువ । వచ్చుటగాధవునుమైచచ్చు
టనివినా । లచ్చముగసహజమెఱుకకు । పొచ్చెముయీయెఱు
కనిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకిట్లులేదుగదప్పా * మ

చ్చికతోరెంటిమర్తమునీకప్పు । జచ్చుగడలిపితి నెఱుగు మెఱుక
నిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకట్లులేదుగదప్పా॥ ౯౩॥

తా॥ శిష్యా! చచ్చుటయును, పుట్టుటయును, మెలకువచచ్చుట
యును, నిద్రబెందుటయును, కలగనుటయును, యివిసహజముగా, యె
ఱుకకుకలిగియున్నవిగనుక, యెఱుకనిత్యముగానిలువదు, అచలమునకే
మియునులేవు, యీరెంటియొక్కమర్తములను నీకుజెప్పితిని యెఱుకని
ల్వదని నీవు తెలుసుకొనుమని భావము.

ప॥ యెఱుకనుకలలోపురుషుని కెఱుకేయీవిశ్వమగుచునేర్పడు
కలగా యెఱుకబయలుకనితానెం । దెఱిగిన నెఱుకదిమేల్కయి
దినమ్ములెస్సా*యెఱుకతోపొందువదిలేదేలిస్సా* యెఱుకనేకల
నీకుయెప్పుడుదోచితే । యెఱుకలేదనుమేల్క నెఱుగుమెప్పుడుచా
లుయిదినమ్ములెస్సా*యెఱుకతోపొందువదిలేదేలిస్సా॥ ౯౪॥

తా॥ శిష్యా యెఱుకయునుకలలోనిచ్చిన పురుషుడునురెండును
యెఱుకే, యెఱుకేయీవిశ్వహూపమంతయునుధరియించును, మేలుకొనిన
కలలోనిపురుషుడు యెఱుకలేకపోవునె, అటువలెనేయెఱుకలేకపోవును
మెలకువయనునది పరిపూర్ణము, యెఱుకపొందువదలుటసరియని నీవు
లెస్సగా నమ్ముమని భావము.

ప॥ చిత్తరుపురంగుగోడల । నెత్తెరుగునదెలసినాన్రాసీవిప్పు
డునీచిత్తమునజగమునెఱుకను । నుత్తమబయలట్లదెలియుమూ
హతోడుతనూ* తెలిసివిడువుమూహజగములనూ*అత్తెరుగున
జేసియానలిమాటను । యిత్తెరుగునదెలియ నెవరుండేరటుమీద
నూహతోడుతనూ* తెలిసివిడువుమూహజగములనూ॥ ౯౫॥

తా॥ శిష్యా చిత్తములైనరంగులుగల గోడలనునీవుయే తెలివి
చేతంచెలుసుకొంటివ్రా, అటువలెనే, నీచిత్తమునయెఱుకను, జగత్తును,
పరిపూర్ణమును చెలుసుకొనుము, అటులతెలుసుకొనియీ యెఱుక జగ
త్తులనువిడిచిన పిమ్మట, యావలిమాటచెప్పటకు నెవరున్ను లేరని నీవు
జక్కగా నూహించుమని భావము,

ప॥ పరిపూర్ణములోలేనిదె । యెఱుకొక్కటితోచితననుయె
ఱిగినమ్ముషగా । యెఱుకవిడుచునదెట్లన । కరములుతమపనులు

తా మెగడువునట్లుగనూ*యిదిగాకుండుకలదొకటివినుమూ*మ
రికానిదీమాటమంచిదిమాటని । పరిపరివిధములబల్కె*పలుకుల
పనిగడువునట్లుగనూ*యిదిగాకుండుకలదొకటివినుమూ*॥౯౬॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందులేనిదే యెఱుకొక్కటిగనుపించి,
యెఱిగినపిమ్మట యదినీచత్వమునుబొందును, యీయెఱుకెట్లువిడిచిపోవు
ననిన వినుము, చేతులుతమపనులుతాముగానేజరిపించియెటులజాలించు
కొనునూ అటువలెనేనీవు దెలియుము, ఇదిగాకుండిన వేరొకటికలదు
వినుము, సోరుమంచిమాటలుగాని, కాచిమాటలుగానిపరిపరివిధములు
గాభాషించియు భాషించక యూరకున్నటుల దెలియుమనిభావము,

ప॥ తలయెత్తిచూడజాలునె । యలచీకటియెదుటనిలిచియు
జ్ఞాపుకళం । గలవచ్చిమెళుకువందున । కలచేష్టలుమోలనిల
చికనుగొనగలదా* అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదా * యిలలో
నగురుబోధనెఱిగిననరునిచే । వ్వులుగంతున్నక్కి-సద్గురుబోధా
టకనుగొనవలదా * అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదా॥ ౯౭॥

తా॥ శిష్యా! నూర్యకళలను జీకటితలయెత్తియెటులజూడనేర
దో. అదేప్రకారము మెళుకువందున కలలోదోచిన వివిధ చిత్రములు
నుగనుగొనుటకు శక్యముకాదు, అటువలెనే సద్గురుబోధయెఱిగిన నరు
నియొక్కచేష్టలన్నియునున్నక్కి-యగుననిభావము,

ప॥ అంటదుకలమెళుకువమే । ల్గుంటదుకలనెన్నటికినినదిని
శ్చయమీ! రెంటిక్రియగుఱుతుబయలుఁ । రెంటినిరెండంటకుం
డురెండింటిలోనూ*కలయెఱుకలీరెండుమిథ్యానూ*దంటమెళు
కువబయలుంటయెప్పటికెఱిగి । గెంటుముపైరెంటిరెంటికలయె
ఱుకలరెండింటిలోనూ*కలయెఱుకలీరెండుమిథ్యానూ॥ ౯౮॥ .

తా॥ శిష్యా! యేకాలమందును నిశ్చయముగా, కలమెళుకువను
మెళుకువకలను యీరెండునునొకదాని నొకటియంటకుండును, యీ
రెంటివలెను గుఱుతుయనెడు యెఱుకయును పరిపూర్ణమును, యీరెం
డును యొకదానినొకటి యంటకుండును, కలయెఱుకలురెండును మిథ్య
యగును, జంటయైనకరిపూర్ణమెళుకువలను నీవుయెఱిగి కలయెఱుకలను
రెంటిని విడువుమని భావము,

ప॥ ఎఱుగదునుషు ప్రిజాగ్రతనిరువందంగలనుషు ప్రినెఱుగదు మెళకువట్లరయ నెఱుక మఱుపులఁ యు| లెఱుగదు యెఱుక రెంటి నెఱుగుచునుండు*గురుముఖమున నెఱిగియీ రెండు * తిరముగ యెఱుక నుతీసి వేసి తెచాలు| పరులు నేననియెడి పలుకు లేకుండుని ట్లెఱుగుమీ రెండూ*గురుముఖమున నెఱిగియీ రెండూ॥ ౯౯॥

తా॥ శిష్యా! నిద్ర మెళకువను యెఱుగదు, మెళకువ నిద్రను యెఱుగదు, విచారించగా యెఱుక మఱుపులను పరిపూర్ణ మెఱుగదు, ఎఱుక, పరిపూర్ణమును, మఱుపును, యీ రెంటినియెఱుగును, సద్గురుని కటాక్షమున, నీ రెంటినియెఱిగి, పరులని నేననిపలువిధములుగాబల్కెడు యెఱుకను దీసివేసి తెచాలునని భావము.

ప॥ సంకల్పములో లేనిదిని, స్పృంకల్పములో దోచకనుదోచిన నున్ . సంకల్పమెతప్పనిని, శృంకల్పమది యెఱిసినేనిచనుతా లేన నుచూ * నిస్సంకల్పమునిచేదననుచూ*సంకల్పించుటకింక సంకల్పమేదిని. స్పృంకల్పమందుటల్ సంకల్పమెఱిగి తెచనుతా లేనను చూ*నిస్సంకల్పమునిచేదననుచూ॥ ౧౦౦॥

తా॥ శిష్యా! సంకల్పమునందు లేనిదియును నిస్సంకల్పమునందు కనుబడి కనుబడకపోవునదియును, సంకల్పమునుతప్పగా భావించినయె డల, తానేలేకపోవును, నిస్సంకల్పమును నిలుపుకొనినయెడల, సంకల్ప నచేయుటకు వేరేసంకల్పములేదు కాబట్టి, సంకల్ప నిస్సంకల్పములు రెండును దోషస్వరూపములని భావము.

ప॥ ఎఱుకతనకుదావిడిచిపో | యెఱుకనువిడిపింపలేరుయెవ్వ రుఘాత్రి | గురుచోకడుతప్పగురునకు | పరిచర్యయొనర్చిభోధ పద్ధతివినిన * తిరిగిరానిపద్ధతిగనిన * పరిపూర్ణమెఱుక నేర్పటచు నెఱుకయులేక | హరినికలలోగన్న కరిమగ్గినట్లయీపద్ధ తివినిన * తిరిగిరానిపద్ధతిగనిన * ॥ ౧౦౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకతనకుతానేవిడిచిపోదు, యీప్రపంచమున సద్గురుడుతప్ప మరియెవ్వరును మాయయెఱుకను విడిపింపనేరరు, సద్గు రుమూర్తికి పరిచర్యలుచేసి, యీయచలభోధయొక్క పద్ధతిని జక్కగా తెలుసుకొనినయెడల, మఱల జననమునకు రాకుండుట సత్యము. అది

యెట్లనగా, సింహమును కలలోగనుగొనినయెడల యేనుగుయెటులహ
రించిపోవునో అటువలెనేపరిపూర్ణమునుగనినయెఱుకహరించిపోవుననిభా

ప॥ అపరోక్షమానెమనుజుల । కుపరోక్షంబై నబయలుగురు
కృపలేకక । అపరోక్షమానుమనుజుల । కుపరోక్షంబై నబయ
లుగురుకృపగలుగా * కీర్తెలిసినయెఱుకతాతొలుగా * విపరీత
బుద్ధినివిడిచినీవెప్పుడు । నుపచారములుచేయుచుండుము గురు
నకుగురుకృపగలుగా * కీర్తెలిసినయెఱుకతాతొలుగా ॥౧౦౨॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునికృపలేక పరోక్షమైనపరిపూర్ణము అపరో
క్షముగా నెట్లునిలుచును, సద్గురుకృపగలిగినయెడల పరోక్షమైన బయ
లు అపరోక్షముగాగ నుపించును నీవువిపరీతబుద్ధినివిడిచి, సద్గురమూర్తికి
పరిచర్యుంచేయుచు, నీకీలుయెఱిగితివేనియాయెఱిగినయెఱుక తక్షణమే
తొలగిపోవునని భావము.

ప॥ నేనెవ్వడనుచీవుడు, నేనేనేననుచివుడునీరెండనకకదా
నుండునచలమన్నిట । నేనరిగినతానుపై దినేనెట్లనీ * నేననకు
న్నతానెట్లనీ * నేనన్నదాన నేనానీప్రసంగము । తానన్నదా
ననేతలపోయవలెనట్లునేనెట్లనీ * నేననకున్నతానెట్లనీ॥౧౦౩॥

తా॥ శిష్యా! జీవుడునేనెవ్వడు, నేను అంతరింద్రియములూ,
జ్ఞానేంద్రియములూ లేకకర్తేంద్రియములాయని పలుబెఱంగుల పలుకు
చుండును, శివుడు నేనేనేననిపలుకుచుండును, అనగా=సోహంభావముతో
దివారాత్రులయందుచు దిగుచుండును, యీ రెండును అనక అచల
మంతలను నిండియుండుచు, నేననెఱుజీవుడుపోయినవెనుక, శివుడు పరి
పూర్ణమెట్లెఱుంగును, జీవుడు నేననియనకుండినశివుడుతానెట్లనును, తా
నన్నదానినియోచించగా జీవశివులుయిరువురు నొక్కటేయనిభావము.

ప॥ తొట్టలుతొమ్మిదిగలమేన్ । మఱ్ఱికియొకరెంటిలోన మ
లకలునాల్గుం । డెట్టది తెల్లదినల్లది । కఱ్ఱిదిదానగ్రమండుగల
దొక్కతూటు * అదియెఱుక నేపులుగుండుచోటు * కుట్టగురు
బోధనుగొడ్డలిచేబూని । మఱ్ఱిపులుగులరెంటి మలచికాకపోని
గలదొక్కతూటు * అదియెఱుక నేపులుగుండుచోటు॥ ౧౦౪॥

తా॥ శిష్యా! మట్టిచెట్టువంటి యీ శరీరమునకు తొమ్మిదిరంధ్రములుగలవు వాటిలో రెండురంధ్రములనుండు, అనగా=యిడాపింగళలు, యెఱ్ఱది అనగా=సూర్యనాడి, తెల్లది అనగా=చంద్రనాడి, నల్లది అనగా=సుషుమ్ననాడి, కఱ్ఱది అనగా=ప్రత్యగత్కనివాసమైన యూర్ధ్వకుండలి, యీనాలుగింటికి నగ్రభాగమున యెఱుకయనెడపక్షియుండును, సద్గురుని కటాక్షమునెడు గొడ్డలిచేత జీవాత్మ పరిమార్చులనెడు పక్షులరెంటిని ఖండించి, పరిపూర్ణమునుబొందుమనిభావము.

ప॥ తనువునగలిగినయెఱుకే! తనువునుతనువనుచుతననుతాననియోగుం । దనువునుబాసినమీదట! తననాహమునురెండుతానెఱుగదపుడు* అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు* అనుమానరహితమొదచలమున్నదిగంటె । తనమాటతలపోయతనకుస్థిగియి తననుతానెఱుగదపుడు * అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు ॥౧౦౪॥

తా॥ శిష్యా శరీరమువల్లకలిగిన యెఱుకే శరీరమును తననుతానెఱుగుచుండును, శరీరమునువిడిచినపిమ్మట పైరెంటినియెఱుగక, తానులేనేలేకపోవును, గాబట్టి తానులేనేలేదు, అచలపరిపూర్ణమునునిశ్చంకముగానెఱిగి తనమాట యోచించుటకు తానే స్థిగపడి, శరీరయార్తలు తానినిజెప్పక యెఱుక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఉప్పినిజెడుగదతగువు । క-ప్పుడువిత్తనముజచ్చునారెంటికియీ । తిప్పలుతప్పవుధరయే । తిప్పలుతానెఱుగనట్లుతెలుసుకోవ్రాయీ * తనువెఱుకలబయలెట్లెఱుగోయీ* గొప్పయినగురుబోధచొప్పున నెఱిగిపయితిప్పలుగలదాని దప్పతీసి తెచాలు తెలుసుకోవ్రాయీ* తనువెఱుకల బయలెట్లెఱుగోయీ ॥౧౦౫॥

తా॥ శిష్యా! గాలివానకు చెట్టుయొకప్పుడునశించును, మట్టియొకప్పుడు విత్తనమునశించును యీ రెంటికినిట్టిచావుపుట్టుకలుతప్పవు, యీ రెంటియొక్క తిప్పలు భూమికిం దెలియదు, అటువలెనే, ఇట్టికడగండ్లు తానెఱుగని మార్గముననుష్ఠించవలయును, శరీరయార్తలుండినను పోయినను, పరిపూర్ణమెట్లుయెఱుగును(యెఱుగదు)మహా శ్రేష్టమైన సద్గురుబోధనుగ్రహించి చావుపుట్టుకలుగలయెఱుకను తీసివేయుమనిభావ.

ప॥ మతములవారలుతమన । సమృతమయినటువంటిశాస్త్ర
మర్యాదలచే । మితమేరుపటచుకొనిబహు । గతులనుకలహిం
తురట్టిగతిసేమిటికీ*చవలతజెందేస్థితిసేమిటికీ* ప్రతిలేనియీ
బట్టబయలుండజూచినం । తతములేనెఱుకలేదనిసమ్ముమికవారి
గతిసేమిటికీ * చవలతజెందేస్థితిసేమిటికీ॥ ౧౦౭॥

తా॥ శిష్యా! వడ్డతములవారు, తమమతములకు సంబంధించి
న ఆచారనిష్ఠలనెడు మర్యాదలనుగ్రహించి, మితిపేరలుగలవారై యొ
కరితో నుకరు పెక్కువిధములవాదములాడుచు కలహములుచేయుదురు,
అట్టిసంకల్పములైన విరుద్ధపువాదములు నీకొందుకు, సమానరహితమై
నయచలమును దర్శించినదాలేని యెఱుకను విడువుమనిభావము.

ప॥ దైవతాదైవతవిశిష్టాలు । సైతురువినసైపరెపుడుసై
పకపిదపకా । సైతురుక్రమమునవేరని । నాతతమదిజీవశివుల
నవివినబోకు*సేబోధించిన నవివిడువబోకూ * పూతమాబయ
లునుబాడజూచిగురునిచే । దైవతాదైవతవిశిష్టాదైవతముల
నుమానుమవివినబోకూ* సేబోధించిన నవివిడువబోకూ॥౧౦౮॥

తా॥ శిష్యా! దైవతులును అదైవతులును విశిష్టాదైవతులును
జీవేశ్వరులువేరనికొంతమట్టుకు వాదింతురు, వేరుకాదనికొంతమట్టుకు
వాదించి యొప్పుకొందురు. అట్టిచీకాకుమూటలునివువినవలదు, జీవుని
శివునినవ్వువలదు, సేనుబోధించినబోధను విడువవలదు. ప్రత్యక్షముగా
గనుపించెడు ఘరిపూర్ణమునుదర్శించి, దైవతాదైవత విశిష్టాదైవతులను
మతవాదులనువిడువుమని భావము.

ప॥ కొందఱుదశవిధనాదము । లందుననభవంచకంబునందు
నజక్రా । లందునలక్ష్మ్యధ్యానము । లందునహంసందు బుద్ధినా
టింతురోయీ*యోగములందునటియింతురోయీ* అందుసి
ద్ధులచేతనానందింతురుగొందఁటెందరేమనినసేబోధందేయుండు
మునాటింతురోయీ*యోగములందునటియింతురోయీ॥౧౦౯॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునంగొండఱు, దశవిధములైన నాదముల
యందును. ఐదు ఆకాశములనగా=చిదాకాశ, ధారాకాశ, ఘటాకాశ,
మరాకాశ, హృదయాకాశములయందును, షడ్ధారములనగా=ఆధార

స్వాధిష్ఠ, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆశ్లేయములయందును వివిధలక్ష్మ్యములయందును, సాకారధ్యానమనగా = శివకేశవనామములను ధ్యానించుటయందును, పరమహంసభావమైనప్రణవమందును, తమబుద్ధినిచొప్పించుట, మంత్రలయవారరాజయోగములయందును సర్వీతురు, అణిమాదిసిద్ధులచేత నానందింతురు, యెవరెన్ని పాట్లుబడినను, యెన్ని జెప్పినను, నీవుయీ బోధను విడువనలదినిభావము.

ప॥ కొందఱుముద్రలుగనవలెనందురుమఱి కొంగఱధికమందురుద్రష్ట౯ । కొందఱుభజనేలెస్సని । యందురువియన్నియెఱుకేనని తెలుసుకొనుమీ * నీకివియేలపనిలేదువినుమీ * ముందుగపరిపూర్ణమున్నదిగనిగుర్తు । నెందుండకుండదానెగరగొట్టి నజాలునని తెలుసుకొనుమీ * నీకివియేలపనిలేదువినుమీ ॥౧౦౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుపంచముద్రలసభ్యాసము చేయవలెనందురు, కొందఱుద్రష్టయైన సర్వసాక్షినిదర్శించవలెనందురు, కొందఱుఆత్మధ్యానమే బాగానియందురు, వియన్నియునుయెఱుకేయని తెలుసుకొనుము, నీకుఅట్టియొక్కొక్క ములుపనిలేదు, పరిపూర్ణమునుప్రత్యక్షముగాజూచి, యాగుంతునువిడుచుటదోషరహితంబనిభావము.

ప॥ దేవునినీవు నెఱుంగవు । నీవిప్పుడుయెట్టివాడవో నే దెలిపెదనీ । కావెట్టిబోధలందుకు । కావుననదేవునిదుగోగనుగొనవోయీ * నామరూపకర్త లేవ్రాయీ * నీవాదేవునిలోననినులెస్సవెదికెనీ । నావలముచ్చటనడుగోయి దెల్పెదికనుగొనవ్రాయీ * నామరూపకర్త లేవ్రాయీ ॥ ౧౦౧॥

తా॥ శిష్యా! దేవునినీవుయెఱుంగవు, నీవిప్పుడుయెట్టివాడవ్రాసీవుం దెలియదువినుపించెదనువినుము, నీకుఅట్టివెట్టిమాగములందుకు, ఆదేవునినీవిప్పుడిదుగోజూడుము, నామరూపకర్తములులేవు, ఆదేవునియందునిన్ను నీవుబాగావెదికినపిమ్మట యడుగుమునేను దెల్పెదననిభావము.

ప॥ మానవుడునేయబూనిన । దానినిలో తెఱిగి చేయదగుననిమదిలో । నేనెఱిగినీకుజెప్పితి । పూనుమురుచిబుట్టగేనిపోనినీమనసూ * రుచిపుట్టితేపూనునీమనసూ * నేనేమియనబోతెనీ

కేమితోచునో, లేనినిష్ఠురములు లేకుండు లేలెస్సపోనీనీమనసూ*
దాచిపుట్టి తేపూనునీమనసూ॥ ౧౧౨॥

తా॥ శిష్యా! మనుష్యులు చేయదలచినకార్యములను జక్కగా విచారించి చేయవలయును, నేనుజక్కగావిచారించి తెలుసుకొనినీకుం జెప్పితిని, నామాటలు నీకురుచిపుట్టకుండిన, నీమనస్సునకుంబట్టదు, రుచిగలిగినయెడల నీమనస్సునకుంబట్టును, నేనేమిచెప్పిననీకేమితోచునో లేనినిష్ఠూరములు లేకుండు లేబాగు గాబట్టి, నీవు చక్కగావిచారించవలయునని భావము.

ప॥ పంచాక్షరములతోటిప్ర | పంచముతానుద్భవించెఁజ్ఞాన
వాక్షరము | దంచుశ్రుతులెన్నెదాన్నెఱు | కంచననీవెఱిగియె
ఱుగుమచలముదీనక * నిల్పకుమెఱుకనచలములోనక * చం
చలమతిచేతచతురాక్షరెక్కువం | చెంచెదవెందుకుయిది నమ్మియె
ఱుగుమిట్లచలముదీనక * నిల్పకుమెఱుకనచలములోనక॥ ౧౧౩॥

తా॥ శిష్యా! నమఃశివాయనెడు పంచాక్షరములనలన నీప్రపంచముకలిగెను. ఓంకారమైన ప్రణవాక్షరమున్నదని శ్రుతులు పలుకుచున్నవి, దానినేయెఱుకనిజెప్పబడుచున్నది, అట్టియెఱుక చేత అచల పరిపూర్ణమునుదెలుసుకొని యాయెఱుకనుఅచలమునందునిలుపవలదు, చంచలమనంబుతో, కొందఱు చతురాక్షరియెక్కువనిజెప్పుదురు, అట్టి మాటలనునీవువినక, పరిపూర్ణమునునమ్మి వర్తించులేనరియనిభావము.

ప॥ ఎఱుకేచిజ్ఞడమీజగ | మరయగపరిపూర్ణమేమియనరా
దదియా | యెఱుకజగములస్థిరములు | పరిపూర్ణముశాశ్వతమ
దిచాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా * గురుముఖము
నవీటినరుదుగుఁజెఱిగిన | తిరిగిపుట్టదువాడిధర్మపై మునుపటివ
లెచాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా ॥ ౧౧౪॥

తా॥ శిష్యా! ఎఱుకచిత్స్వరూపముగాను, జడస్వరూపముగాను యున్నది, విచారించగానిదియేజగత్తుగానున్నది. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని యనరాకయున్నది, యెఱుకజగములురెండును అస్థిరములు, పరిపూర్ణముశాశ్వతము, నీవువీటియొక్కలారతవ్యములను జక్కగాగురుముఖం

బునం దెలుసుకొనియాపరిపూర్ణమునందెవర్తించినయెడల నీకు మఱల బుట్టుక లేదనిభావము.

ప॥ కొందఱుభూతములయిదిటి । యందునజేత్రబునుతు
రధికములనుచు ॥ గొందఱుయేమియులేదని । యందును గు
రుశ్రేణుగుమిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్నియుచిలువవని
తెలియవలెరా * యెందరేమినిని కెందుకుబయలును । ముం
దుగగనిగుఱుశ్రేందుండనీకిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్ని
యునిలువవని తెలియవలెరా ॥ ౧౧౫॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు పంచభూతములేవిశేషములనివాటియం
దుమనస్సంతురు, కొందఱుయేమియునులేదగును, ఇవి యన్నియును
అపశబ్దములు, ఇవియన్నియునుమాయ యెవరెన్ని శెప్పినను నీవామా
టలునవ్వుక, గురుకటాక్షమునుబొంది పరిపూర్ణమును దర్శించి, గుఱుతు
యెఱిగెడియెఱుకను విడుదులుచేతి జన్మశూన్యమగునని భావము.

ప॥ కొందఱుకర్తమునేగా । గందునుమఱికొంద ఘక్కువం
చురుతనువు ॥ కొందఱుప్రాణములధికం । బందుచునీక్రింద నట్టి
యాశలేమిటికీ * వారితోపొందుజేసేవేమిటికీ * యెందరిమా
టలుయెన్నయిసయ్యాబోధి । క్రిందికేగానిపైకెగిరేవిగావిట్లుయా
శలేమిటికీ * వారితోపొందుజేసేవేమిటికీ ॥ ౧౧౬॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు యజ్ఞయాగాదికర్తములనుజేయు లేమం
చిదనిజెప్పుదురు, కొందఱుశరీరమును నిలుపుకొనులే యెక్కువని జెప్పు
దురు. మఱికొందఱుత్రివిధప్రాణాయామలక్షణములేయధికములనిజెప్పు
దురు. నీకుయిటుచంటి మార్గములయొక్క యాశలువలదు. అట్టి వారి
తోటిన్నహముచేయులే జన్మహేతువు, యెవరెన్ని శెప్పినను యీబో
ధనువిడువకుము, యేమార్గములును యాయచలమార్గమునకుక్రిందివే
గాని అధికములైనవి గావనిభావము.

ప ॥ తనువెఱుకలురెండొక్కటి । యనియనరాదనుచుగొం
దరందునుభువిలో । తనువెఱుకలుతుదినొక్కటి । గనుగనుపడ
కుండురెండుగనరావోయన్నా * రెండొక్కటివినరామాయన్నా
* అనుమానమికయెలనందరిమాటలు । వినబోక నేబోధించినరీతి

నిష్పడుగనరావోయన్నా రెండొక్కటివినరామాయన్నా॥౧౧౭॥

తా || శిష్యా! యీలోకమునగొందఱు శరీరయాత్మలు రెండు సొక్కటియనిజెప్పరాదని చాలావాదించుదు, తుదను రెండును యొక్కటిగా నేకనుపించి, మఱలగనుపించవు, రెండునొక్క టియని తెలియుము అనుమానమెందుకు నీవుయెవ్వరిమాటలను వినక, నేను బోధించినచో వ్యవసాయమునిభావము.

ప || కన్నులప్రక్కలవ్రేల్లిడి | తిన్నగభ్రూమధ్యమందూదృష్టి నిలిపియుండు | దున్నదివెన్నెలలోబయ | లన్నాకనుమందురెలు కయదనిల్వదోయీ * తనువుతోబోయ్యేదనితెలియవోయీ * యెన్నితనువులువచ్చి యేగినర్థుకక | యన్నబయలునుజూచియుల్లక్కెఱుకనువిడుమదినిల్వదోయీ * తనువుతోబోయ్యేదనితెలియవోయీ॥ ౧౧౮॥

తా || శిష్యా! కొందఱుకన్నుల ప్రక్కలయందువ్రేల్లుచి భ్రూమధ్యమునదృష్టినిలిపి, యందుండిన వున్నమవెన్నెలలోని బయలును జూడుమందురు, అదియేయెఱుక, అదినిలువదు, శరీరముతోడం బోవునది, అట్టి యుల్లక్కెఱుకనువిడుపుము, యీయెఱుక యెన్నిశరీరములై త్రివచ్చిపోయినను, అచలపరిపూర్ణము చలించక యున్నదనిభావము.

ప|| జనులారానుభవంబై | ననుముక్త్యని బలికిరిల్లునమ్మకు మెఱుకేకనరాదెచ్చటగురుకృప | ననుభవమెవ్వరికినైననామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా * వినజెప్పమీ రెండువివరించిపైమాట | వినినేముందరిబోధవినుపించువేదగ నామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా॥౧౧౯॥

తా || శిష్యా! జనులు ఆత్మానుభవముముక్తియనిజెప్పిరి, ఆమాటలునమ్మవలదు, అదియేయెఱుక, అనుభవముకల్ల, ఆమాటలు నిజము కాదు, అదిగురుకృపకాదు, అచలపరిపూర్ణమగురుకృప, అట్టి బోధనే వినుము, అనుభవమార్గములు కల్లలనిభావము.

ప || తనుదాగనిననుమోక్షం | బనిపలికిరిగానిజనములదిన మ్మకుమీ | తనుదానుబట్టబయిటను | గనబోయితెతనకుతానె . కానరాదోయీ * విశ్వముతనకుకానరాదోయీ*తననుండయి

నదిగనుకతానువిశ్వమురెండు । గనుపించుటల్లక్ష్మిగావున త
నకుదాకానరాదోయీ*విశ్వముతనకుకానరాదోయీ॥ ౧౨౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు తన్నుదాగనినమోక్షంబని పలికిరి. ఆ
మాటలనునవ్వువలదు, అచలపరిపూర్ణమునందు తన్ను దాజూడబోయిన
తానెంచునుగానరాదు, యీవిశ్వమునుతనకుకానరాదు. తనవల్లనైన
విశ్వముగనుక, తానును విశ్వమునుయీరెండును గనుపించుటలు యుల్ల
క్ష్మియని భావము.

ప॥ మాయగదాలేనియహం|బ్రాయగదాతనకుదానెయచల
మునొప్పి॥దాయగదామాయనలే|దాయగదామాయచిత్రమా
యగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ*మాయసమూల
ముమాయజూచుచుండ । మాయమైపోయెను మాయకేయిది
చిత్రమాయగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ॥ ౧౨౧॥

తా॥ శిష్యా లేనిమాయేగదాలహంకారము, అచలమునదాయ
న్నదిగదా, పరిపూర్ణమునందుమాయలేదుగదా, యీమాయనుచిత్రమై
నమాయయని తెలుసుకొంటివానీసంశయమువిడిచెనాలేదా, మాయయొ
క్కసమూలమునుమాయజూచుచుండును, తుదకామాయేమటుమాయ
ముగాబోవును, మాయయొక్క చిత్రమేయీవిశ్వమంతయునని భావము.

ప॥ లేనియహమున్నబయలును । లేనిప్రపంచమునుతననుతె
స్సగదనలో । దానువిమర్శించినయా । లేనిదిలేకుండునవలలే
దుయేమాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా*లేనియహమీ
బయిటలేనేలేదనిజూచి । లేనిదికలదనిలేనిమాటాజ్ఞప్తలేదుయే
మాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా॥ ౧౨౨॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందులేనియహమును, లేనిప్రపంచము
ను, తనలోతానుజక్కగావిచారించినయెడల, లేనియహమునప్రపంచ
మును యీరెండును లేకుండుటసత్యము, అందుపైనయేమాటయును
లేదు, లేనియహముపరిపూర్ణమునందులేదనిజూచినపిమ్మట లేనిదికలద
ని, లేనిమాటలునీవుమాట్లాడవనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలేట్టిపూ । గురుముఖమునరెంటిలెస్సగు
టకెటిగెఱుక । సరిపుచ్చకున్నవ్యవయని|పరిశుద్ధసృభాధయి

దియెపాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా * నగులుకొం
దఱుబల్కిరెఱుకనుమ్రుంగియీ | పరిపూర్ణమయ్యెనంచెఱుగకచె
డుటకై పాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా || ౧౨౩||

తా|| శిష్యా! పరిపూర్ణమునుయెఱుకను గురుకటాక్షంబుననెఱిగి,
యాయెఱుకను నాశనముచేయకుండుటవ్యర్థము, అదియేపరిపూర్ణము,
యిదియేశివరామదీక్షితులవారిమార్గము, కొందఱునరులుతాముచెడు
టకై యెఱుకను పరిపూర్ణమేమ్రుంగి పరిపూర్ణమేయున్నదని పెక్కువిధ
ములుగాబల్కుదురు, ఆమాటలవలనంబ్రయోజనములేదనిభావము.

ప|| బిందువుతనువునబుట్టుచు|బిందువుతనువిండ్రియములబృం
దంబనువుల్ | అందముగాగలుగును | నందునబుట్టినవుతెలియ
నజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా*అందుకేబ
యలున్నదరసిమూలములేని | బింద్వాదికంబులపేరుకెల్పగతెలి
యనజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా || ౧౨౪||

తా|| శిష్యా! బిందువనెడుయాత్మశరీరమందుపుట్టుచున్నది, అ
ట్టిబిందువువలనశరీరమును యిండ్రియములునుగలుగుచున్నవి, యివిత
ప్ప వేరేవిధమునబుట్టినవనిజెప్పటకు బ్రహ్మకై ననుయలవికాదు, మూల
ములేనిదని తెలుసుకొనుము, అందుకేబయలున్నదనియెఱిగి, మూలము
లేనిబిందువుచుశరీరయిండ్రియములయొక్కపేర్లునుకెలుపగా,వాటినికెలి
యుటకు బ్రహ్మచేపునికై నను యలవిగాదనిభావము.

జనులనిరి దేవుడెవరికి | కనరాడనినామరూపకర్తజననముల్ |
గననతనికిలేవనియా | జనవాక్యముబయలుకెప్పుడుసహజమా
వినరా * అనుమానముచాలించికనరా * కనినామరూపాదిక
ములున్నయెఱుకను | వినబోకకనబోకవిడిచిపెట్టినపోను సహజ
మావినరా * అనుమానముచాలించికనరా || ౧౨౫||

తా|| శిష్యా! దేవుడెవ్వరికిని గనరాడనియును, నామముగాని,
రూపముగాని, కర్తముగాని, జననమరణములుగానియతనికిలేవనియును
బలికెడు జనవాక్యములుసహజముగా పరిపూర్ణముకేసని జెప్పంబడుచు
న్నవి. అనుమానములేనివాడవై నామరూపకర్తజననములు గలయెఱు
కను వినక, చూడక యదివిడిచిపెట్టినం బోవుననిభావము.

ప॥ అంతటగలదీయెఱుకని । యెంతో చాదింపుచుండు రెం
గనివారల్ । యింతటనంతటగనుపడు । నంతటిదేకానియెఱు
కయంతటగలదా * అదినిజమైతేయగుపడవలదా * అంతటగ
లదొక్కయచలమెగానెఱుక।యంతటగలదని యసరాదువిసరా
దు యంతటగలదా * అదినిజమైనైయగుపడవలదా॥౧౨౬॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుగనిమానవులు యెఱుకయంతటను గలదని
యెన్నో విధములవాదింతురు, యెఱుక, అంతటంతటగనుపించిమఱిమా
యముగా బోవునట్టిదేగాని. అంతటనునిండి నిలిచినదికాదు, యెఱుక
అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమువలెనిజముగా నిండియుండినయెడల కనుపించ
వలదా, యెఱుక అంతటనుగలదన్నవాక్యమువిసరాదు, అసరాదనిభావ.

ప॥ బయలాకసమనికొందఱుభయపెట్టెదరింనువలనభయప
డకునుమీ॥ బయలందుశబ్దమున్నను॥ బయలాకసమని నమ్మబడు
నునీచేతా*శబ్దములేదీ భ్రమయెందుచేతా* బయలాకసముగా
దు పరిపూర్ణమనినమ్మినయముగయెఱుకను నమ్మకవిడిచి పోబ
డును నీచేతా*శబ్దములేదీభ్రమయెందుచేతా॥ ౧౨౭॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుమాయకులు పరిపూర్ణమును, ఆకాశమని
జెప్పిలోకోలను భయపరుచుచున్నారు. అందువలనీవు భయపడకుము
పరిపూర్ణమునందు శబ్దముండినయెడల, ఆకాశమనిజెప్పవచ్చును. పరిపూ
ర్ణమునందుశబ్దమిండుకై ననులేదు, గనుకయదియాకాశముకాదు. అచల
మని నమ్మి యెఱుకను నమ్మకుండిన యదేవిడిచిపోననిభావము.

ప॥ కలమేల్కలెఱుకబయలుల॥ కిలసామ్యము చేసిచూడు
నీభ్రమతోలగు॥ ఫలమేమిపెక్కుచదువుల॥ వలనను జవయాగ
యోగవ్రతములవలన॥ *శమదమమఖశతములవలన॥ *తలక్రిం
దుగా బడ్డతనువునేగానన్న, కలమేల్కనిన తానెక్కడనిల్వద
ట్లనే వ్రతములవలన॥ *శమదమమఖశతములవలన॥ ॥౧౨౮॥

తా॥ శిష్యా! కలయును, మెలకువయును, యారెంటిని యెఱుకపరి
పూర్ణములకుసాటిగాజెప్పితిని, యిందువలన నీభ్రమతోలగిపోవును, పె
క్కుచదువులు చదువుటవల్లను, వివిధజపములు చేయుటవల్లను, యా
గయజ్ఞాదిక్రతువులుచేయుటవల్లను, వివిధయోగములవల్లను, అనేకవ

తములవల్లను, శాంతశమదమామలుగలుగుటవల్లను, నూడు అశ్వమే ధయాగములుచేయుటవల్లను, ఫలితార్థముగలుగనేరదు, తలక్రిందుగా నిలిచితపస్సుచేసినను యీతనువునేనుగాను, కలగనిమేలుకొనిన, కలలో దోచిన వస్తువులులేవటల, గురునాక్యముచేత మేలుకొనినవారికి, యోగ క నెడుతాను యెందును నిలువకపోవుననిభావము.

ప॥ నీకలలోనినునన్నును, లోకులలోకములజూచిలోపలిభ్రమచే । నాకరుణవడసిమెలకువ । చేకొనికలకల్లజేసిజేరేదవెట కో * సర్వమునీతోజేరునువెటకో * ప్రాకటముగబట్టబయలెఱు కచీకరినీకుజెలిసినవెనుక నిలువక వేవేగచేరేవెచ్చటికో * సర్వ మునీతోజేరునువెటకో॥ ౧౨౯॥

తా॥ శిష్యా, నీకలలోపలనిన్నును, నన్నును, లోకులను, లోకము లనుజూచి, లోపలిభ్రమచేత భ్రమసియున్నావు, నాకరుణవలనమెలకువ నుబొంది. కలనుకల్లగాజేసి యాయెఱుకయందుబోవునొ దానివెంటనే సర్వమునుబోవును, బట్టబయలైన పరిపూర్ణమును. యెఱుకనెడు మాయను నీకుయెఱిగించితిని. నీవుఘట్టిగాపూనినయెడల. యెఱుక నిలువ క, సర్వముతనవెంటరాగా పారిపోవునని భావము.

ప॥ హరికరనఖముఖవిదళితకరిమస్తగశితమైనఘనమూర్తి కముల్ । దొటికినయెఱుకలుగురిబలె । ధరియింతురురెంటివె లలుతమరెఱుగలేకా * అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా * పరి పూర్ణబోధనుయెఱిగింపుచుండియా! యెఱుకకేకొందరుమఱిగేది మర్తముతమరెఱుగలేకా * అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా॥ ౧౩౦॥

తా॥ శిష్యా, సింహముయొక్క గోళ్లచేతను, దంతములచేతను, జం పబడినయేనుగుయొక్క కుంభస్థలములోనిముత్యములను, యెరుకలవాండు ధరియింతురు, ముత్యపుచిప్పలలోనిముత్యములయొక్కయు, యేనుగు కుంభస్థలములోని ముత్యములయొక్కయు, యీరెంటియొక్కవెలలు ఆ యెరుకలవాండ్రెట్లు తెలియనేరరో, అటువలెనే. వివేకశూన్యులు పరిపూర్ణబోధయొక్కనిజమైన భావమును, యెఱుక కూర్గము యొక్క యుళక్కిభావమును, యీరెంటియొక్క తారతమ్యతలను జక్కగా గ్రహించి పరిపూర్ణభావమును యెఱుగనేరరని భావము.

ప॥ తనువోబహిరింద్రియములో । మనసోపాణములోవిష
యముమతోనేనం । చనినీవనియదియిదియని । యనుమానిం
చెనవదేలనదిత్రోవగాదూ* నీవెన్నడునిదివినలేదూ*వినుమీ
పరిపూర్ణముగనిలేనియామిది । లెనువధికములేదని గురునిచే
దెలియుము యిదిత్రోవగాదూ*నీవెన్నడునిదివినలేదూ॥౧౩౧॥

తా ॥ శిష్యా! నేనని నీవని అదియని యిదియని జెప్పనది శరీ
రమా, జ్ఞానేంద్రియములా, కర్మేంద్రియములా, లేకవిషయములా, మన
స్సాపాణములా, జెప్పుము. అనుమానమెందుకు అది మార్గముకాదు
నీవెన్నడునిట్టిబోధనువినలేదు, తనపుకంటెను అధికములేదు, యింద్రి
యబృందమేతనువు, యిదిమార్గముకాదు, అచలగురుకటాక్షమున బొం
ది యచలపరిపూర్ణమును దర్శించు తీసరియైన మార్గమనిభావము.

ప ॥ నినుననుప్రపంచమునునిజ । మనియెఱిగేయెఱుకచేత
నచలమునుగనుంగొనిననుజగమనియెఱిగడియెఱుకను తక్షణ
మెమానుమమలవివేకా* చాలునీక్రమయెఱుగుదాకా*నినున
న్నపై రెండింటినివిశ్వమునుబై । లనరాదున్నదనిగుర్తులేకుం
డుమమలవివేకా* చాలునీక్రమయెఱుగుదాకా॥ ౧౩౨॥

తా ॥ శిష్యా! నిన్నును నన్నును ప్రపంచమును నిజమని యెఱి
గెడుయెఱుకచేత. అచలమునుజూచి యిన్నిటినియెఱిగిన యెఱుకను త
క్షణమేవిడువుము, బుద్ధిమంతా యిదియేవివేకము, వీటినిన్నిటిని యెఱి
గినయెఱుకను బయలనిచెప్పరాదు. అదియున్నదని గుఱుతులేదుగాబ
ట్టి అచలబోధనుబొంది గుఱుతుగల యెఱుకనువిడువుమని భావము.

ప॥ ప్రాద్ధననిద్దురమేల్కొని । వద్దికియే తెంచిగురుని వక్ష
జనితమా । సుద్దులుమొక్కి-వినుముయే । ప్రాద్ధవిబలుముద్దు
నుమ్మిపుట్టినందులకూ* గురుచరణముపట్టినందులకూ*నిద్ధహా
భక్తిచేసీవిట్లుజేసితి । దిద్దితీర్చినబోధ తెఱగుజూపును నీవుపుట్టి
నందులకూ* గురుచరణముపట్టినందులకూ॥ ౧౩౩॥

తా॥ శిష్యా! తెల్లవారినవెంటనే నిద్రమేల్కొంచి, సద్గురునియొ
ద్దగుంబోయి, యామహాత్మునివాచా వచ్చెడు యమృత వాక్యములను,
అత్యంతయాస క్రితోవినుము నీవు పుట్టినందుకు సార్థకమేమి, గురుపాద

ములనుబట్టి టసార్థకము, యిటుల జేసితివేని, నీకు బోధచక్కగాపట్టును జననమరణములులేకుండ జేసుకొనుట సార్థకమనిభావము.

ప॥ గురుడుపరిపూర్ణమునుజూ | యెఱుకేలేదనుచు తెలిపి యి కదలఁకుమం | చఱిగించక ఓడిపోవునె | యెఱుకనరుల్ సాధన ములుయెన్ని జేసిననూ * లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ*హరి హరబ్రహ్మనురాసురముఖులైన | ధరణీసురాద్యష్టాదశజాతు్యద్భు తులైనయెన్ని జేసిననూ * లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ॥౧౩౪॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు పరిపూర్ణమునుజూపించి యెఱుకను లే దనిజెప్పి యెఱుకను మఱలదలచవద్దని యెఱిగించకుండిన యీయెఱు కవిడిచిపోనేరదు, యెఱుకేనరులకు ముఖ్యమైన సాధకముగా నున్నది, లక్ష్యములునుముద్రలును యెన్ని జూచినప్పటికిని, విశ్వపును, శివుడును, బ్రహ్మయును ఇంద్రాదిదేవతలును, బ్రాహ్మణులు చండాలురు, మొద లగు పదునెనిమిది జాతులయందును బుట్టినవారిలో నెవ్వరైనను, గు రుడువిడిపించకుండినయెడల యెఱుకనువిడువనేరరనియును, ముద్రలుల క్ష్యములయొక్కసాధకములు నలదనియును భావము.

ప॥ బలధనవిద్యాధైర్యంబులుచక్కదనంబున త్వీ బుధ్యా దులిలం | గలలోనివిలేనిమను | ఘ్యులజగమునుతనను తాను జూచిమానవుడూ * మేల్కనెనేని చూడలేడొకడూ*కలమేల్క నెఱుకబయలులకట్లజతగూర్చి | కలయెఱుకలుదేశికులచేవీడితే చాలుచూచిమానవుడూ*మేల్కనెనేనిచూడలేడొకడూ॥౧౩౫॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును, విద్యయును, ధైర్యము ను, చక్కదనమును, శాంతమును, బుద్ధియును, యీమొదలైన సర్వమున్నకలవంటివి, నిజస్వరూపమైనపరిపూర్ణమునుదర్శించిమేల్కనిన పురుషుడు, కలలోనివాటిని జూడనేరడు, గనుక కలమెలకువలను యె ఱుకబయలులకు జతగూర్చి కలయెఱుకలురెండును దేశికస్వాములవారివలన విడిచిపోతేచాలును, యేమానవుండైనను మేల్కనినవెనుక కలయందు గనుపించినవాటిని మఱలజూడలేదనిభావము.

ప॥ ఈవట్టిబట్టబయలునునీవిష్ణుడునుండజూచినిజముగయెఱు కఁ | నీవనినేననిజగమని | భావింపుముపిదపదీనిబాయుమనిశ

ము * యేమరకుమీసీవహర్నిశము * శ్రీవనిత శారదజీవ సంభవభవ । దేవేంద్రాదులనింక సేవించుతలపేల బాయునుని శము * యేమరకుమీసీవహర్నిశము * ॥ గ౩౩ ॥

తా॥ శిష్యా! యీవు తలబట్టబయలైన పరిపూర్ణమును నీవిప్పు డుండజూచితివిగదా, యెఱుకను నీననియును, నేననియును, జగత్తని యును, భావించి పిదప యాయెఱుకనుపడుచుము, లక్ష్మీ దేవిని, సరస్వతిని పార్వతీదేవులను యింద్రాదిదేవతలను ద్విగ్రహచవలెననెడు తలంపు నీకువలదు, సదాపరిపూర్ణుండనై యుండుమనిభావము.

ప॥ లేదనకుమున్నదిదిగో । నేదెలిసితిసనకుదీనినీవెఱిగేవా । కాదదీనిచేదెలియను । యేదిరిసన్నాత్రసమితియీబట్టబైటా * దీనికిసాటి యేదియెచ్చోటా * వాదేలనికయెఱుకతోదీని కిని పెట్టి । పోదోలుమెఱుకనీకేదిబట్టదుచాలుయీబట్టబైటా * దీనికిసాటియేదియెచ్చోటా ॥ గ౩౪ ॥

తా॥ శిష్యా! అచల పరిపూర్ణమును లేదనకుము, ఉన్నదిదిగో జూడుము, నేదెలిసితినినీబెప్పుకుము, నీవుయెఱుగుటకునదిసాధ్యమగునా అదీనీకుసాధ్యపడదు, దానియందు శక్తియుగాని, స్వగ్ధముగాని, రూపముగాని, రసముగాని, గంధముగాని, యింకనుసత్త్వాదిగుణములుగాని మితిమేరలుగాని లేనిదిగాబట్టి దానికిసాటియెక్కడిది, యెఱుకచేతనట్టి పరిపూర్ణమునుదర్శించి, యీమాయయెఱుకను యెందునుయండనివ్వక, పారదోలుము. నిన్నుయేసృష్టియును బొందనేరదనిభావము.

ప॥ కనవచ్చెదిట్టిదట్టిది । యనరాకుండునదిబయలు నదెక నుగోనుమీ । కనరాకపోతెసూన్యంబనుమిట్టిది యట్టిదనుచు పలుకవచ్చిననూ*యెఱుక యాలోపలికిజొచ్చిననూ*వినుమాబ యిటనునీవేమనినను పెదగాను! పునునీమాటనునేదెప్పినరీతి గన నస్తైపలుకవచ్చిననూ*యెఱుక యాలోపలికిజొచ్చిననూ॥గ౩౫॥

తా॥ శిష్యా! కనవచ్చుచున్న యీపరిపూర్ణమునుయిట్టిదట్టిదని బెప్పటకు నెట్టివారికిని యలవికాదు, దానినేజూడుము, అది ప్రత్యక్షముగాకనుపించుచున్నది, కనరాకుండినయెడలశూన్యమనితెలియుము. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని తెలియుబడదు. యెఱుక యీపరిపూర్ణమునందు

జారదు. నేజెప్పినప్రకారమువిని, నాయాజ్ఞప్రకారముయెఱుకనువిడిచి
యాపరిపూర్ణమునందే వర్తించుమని భావము.

ప॥ కనవచ్చుబయలులేదని । యనవచ్చునెయిట్టిదిట్టిదనవ
చ్చునెఱి । యనరాదుయెఱుకనెన్నడు । గనుక నెయిబయలుచె
ల్లకాలముంచుందీ * దీనందెఱుకేకాలములేందీ* వినుములేనె
ఱుకనువివరింపశూన్యమయి । యనుమానమేయెఱుకగనువిశ్వ
మిట్టిచేకాలముంచుందీ * దీనందెఱుకేకాలములేందీ॥ ౧౩౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముప్రత్యక్షముగాగనుపించుచుండగా, లేద
నియెట్లుచెప్పవచ్చును, ఎట్టిదిట్టిదనినిద్రేశించి చెప్పటకుసాధ్యపడదు, ి
ఱియెఱుకయున్నదనిజెప్పరాదు, యాపరిపూర్ణమునదాయేకరీతిగానుం
టున్నది, యెఱుకయేకాలమందునులేనిది, విచారించగా యెఱుకేయెం
దునులేకశూన్యమైపోవును, యావిశ్వమునుఅట్టిచేనని భావము.

ఫ॥ పరిపూర్ణమనినయెట్టిదో । యెఱుకెఱిగినయెఱుకబై టికే
గినయెఱుకే । యెఱుకకుశూన్యం య్యెను । యెఱుకనుజన్మించి
నట్టియావిశ్వమంతా * యెఱుకావలసేమిలేదంతా * యెఱుక
యుండగానెయెఱుకవిశ్వములే । నెయికేయివిజూడయెంతోవిం
తై తోచునీవిశ్వమంతా * యెఱుకావలసేమిలేదంతా॥ ౧౪౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయెట్టిదోనని హృదయముననెఱింగి
నయాయెఱుకేబై టికేగిపోవును, అట్టియెఱుకకు యెఱుకేశూన్యంబాయె
ను, యెఱుకవలనజన్మించిన యావిశ్వమంతయునుశూన్యమై, యెఱుక
పోయినవెనుక యావిశ్వమేమియునులేదు, యెఱుకయుండగానే యెఱు
కయును, యావిశ్వమునులేనియెఱుకకుయవి యెంతోవంతగా, కనుపిం
చుచుండుననిభావము!

గురుమూర్తిజూపకున్నను । పరిపూర్ణంబెల్లుతనకుప్రత్యక్ష
మగు॥ గురుమూర్తిజూపేనేనియు, పరిపూర్ణముతనకులేస్స ప్ర
త్యక్షమారా* చూచితెయెఱుక పారిపోవునురా *యెఱుకపోయి
నవెనుకయేదిరాప్రత్యక్షము । యెఱిగిట్టిదిట్టిదించెఱిగేవారటు
మీదప్రత్యక్షమారా*చూచితెయెఱుక పారిపోవునురా॥ ౧౪౧॥

తా॥ శిష్యా! నస్య గుమూర్తిజూపకుండిన పరిపూర్ణముతనకు యెట్లు ప్రత్యేమగును, గురుమూర్తిజూపినయెడల పరిపూర్ణముతనకు లెన్నగా ప్రత్యేమగును, జూచినయెఱుక పారిపోవును, యెఱుకపోయిన వెనుక, పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని సిద్ధయించుటకును, జెప్పుటకును యెవరున్న లేరని భావము.

ప॥ పరమపదమనగ బయలన | గురుగుహ్యమనంతమనిన గో
వ్యంబనినా | పరిపూర్ణమచలమనినను | తీరిమనిగా బట్టబయలు శే
లియుమాయప్పా * తెలిసినయా తెలివిమానప్పా * యెఱుక నెఱిగిన
దానియెఱుక మీరినదాని | యెఱుక మఱుపులు లేని పరవస్తువనబ
యలె తెలియుమాయప్పా * తెలిసినయా తెలివిమానప్పా || ౧౪౨ ||

తా॥ శిష్యా! పరమపదమనినను, బయలనినను, గురుగుహ్యమనినను, అనంతమనినను, గోవ్యమనినను, పరిపూర్ణమనినను అచలమనినను, యాపేర్లన్నియు స్థిరముగా బట్టబయలుకని తెలియము, ఇట్లు తెలిసినయా తెలివిని విడుపుము, యెఱుక యెఱిగినదియును యెఱుక నుమీరినదియును యెఱుక మఱుపులు లేని పరిపూర్ణమని భావము.

ప॥ బట్టబయలనుచు దీనికి | మొట్టమొదట పేరు లేదు ముద
మునయొకే | పుట్టి పేరు పట్టి దీనికి | బట్టుకల వ్యాడ లేక పారిపో
వునురా * కనరాదిందుదూర నేరదురా * పుట్టి చచ్చుచు మట్టి పు
ట్టి గిట్టుచునుండు | యిట్టి తిప్పలు నెండ బెఱుకే బయలును జూడ
పారిపోవుచురా * కనరాదిందుదూర నేరదురా || ౧౪౩ ||

తా॥ శిష్యా! బట్టబయలని పరిపూర్ణమునకు మొదట పేరు లేదు యెఱుక పుట్టి పేరు పెట్టెను, దానింబట్టుకొని వర్తించుటకు లేక పారిపోవుచున్నది, యెఱుక కానరాక పరిపూర్ణమునందుదూర నేరక, పుట్టుచు గిట్టుచుండును, పరిపూర్ణమును దర్శించినయెడల యెఱుక మఱల పుట్టనే పుట్టదు, యేతిప్పులును లేక యెఱుక హరించిపోవునని భావము.

ప॥ వినుమానేననియెఱిగడి | తనువందున లేక బయలుతానిండ్రి
నదా | గనుగొనుమది గనుగొనియా | తనువును విడనాడు మంతతడ
వేలనోయా * యీపనికింక గదు వేలనోయా * అనుమానముండు
మాయనఘుతా శివ రాములను దీక్షితులు జేసినయచల గ్రంథము

సంఘసరిచూడఁజ్రాయీ*యీపనికింకగడువేలనోయీ॥ ౧౪౪॥

తా॥ శిష్యా! అచలపరిపూర్ణమునందు నేను నేనని యెఱిగెడు శరీరములేక, నిండియున్నదికనుగొనుము, నీమదిలోగనుగొని యీశ రీరమునువిడుపుము, ఆలస్యమెందుకు, యీపనికింకగడువెందుకు, అనుమానముండినయెడల, నూపెద్దలైన శివరామదీక్షితులవారుజేసిన, అచలగ్రంథమునందు సరిచూడుమని భావము.

ప॥ దేహాకారముగానిదియిహంభావంబులేనియఖిలజనులు దాస్తాహంసాహంబనినను మోహముజెందనిదిబయలుమొదలె టుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా*కోహంకస్తస్త్వం బనికూతలుగూసెడి । దేహదేహములనిదెలియనిదీబయలుమొదలె టుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా ॥ ౧౪౫॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము హాకారము కాలేదు, అహంభావములేని సర్వజనులు సోహంసోహంబనిబలుకుచుండినను పరిపూర్ణము సంతోషమునుబొందదు, మోదభేదములులేని పరిపూర్ణమును దర్శించినయెఱుకపారిపోవుటకు సందియములేదు, శరీరీయాత్మలను దెలియని పరిపూర్ణమును మొదటదెలిసిన, యెఱుకతుదకువిడిచిపోననిభావము.

ప॥ ఏవస్తువుచేతనుదా । నావిర్భవమొందుదేహమనుతరువరయ్ । ఆవస్తువేదానికివత్తైవెలయునుదాన్నెసాక్షిద్రష్టని కనుమీ*యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ*భావించిచూడమిబట్టి బయలునుభూమి । యావిత్తుచెట్టున్నదరియగ వత్తినేద్రష్టని కనుమీ* యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ॥ ౧౪౬॥

తా॥ శిష్యా! యేవస్తువుచేత దేహమనెడుచెట్టుపుట్టుచున్నదో ఆవస్తువేదానికి వత్తినముగానున్నది ఆవత్తనమునే సాక్షియనియును ద్రష్టయనియును దెలుసుకొనుము, యెఱుకమాత్రము స్పష్టముగాగను పించును, చక్కగావిచారించిన యెడలపరిపూర్ణము యెఱుకను యెఱుగ నట్లు, భూమి ఆవత్తనమును ఆచెట్టును యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఏపరిపూర్ణముమీనికి । లోపలవెలినిండియుండులోపము లేక । ఆపరిపూర్ణమెడగతికి । లోపలవెలినిండిదానిలోనేయు

న్నదిరా * పయిరెండవ్వితేనివెన్నకురా * యీపూర్ణబోధచే
పైప్రపంచశరీర । రూపములెడబాపుమీపట్లనేదానిలోనెయ్య
న్నదిరా * పయిరెండవ్వితేనివెన్నకురా॥ ౧౮౭॥

తా॥ శిష్యా! యేపరిపూర్ణము శరీరమునకు లోపలవెలుపల సం
నులేకనిండి, న్నదో, ఆపరిపూర్ణమే జగత్తునకు లోపలవెలుపలనిండి
దానియందున్నది. శరీరప్రపంచములు రెండునులేనివి వాటిని తల
చవలదు, యాపరిపూర్ణబోధచేత పై జిప్సిన ప్రపంచశరీర రూపములు
విడిచి పోవుననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకనగాయెఱిగేటిది । మఱుపనగాయెఱుకతననుమఱు
చుటయారెండెఱుగనిదేబయలననీ । వెఱిగెఱుకనుమరువుమిప్పు
డెఱుక చేవిడరా * విడిచిత్తెన్నమాటెఱిగేదెవ్వడురా * యెఱుకేప
రిపూర్ణమనియెదిరించివదిలేవు । పరిపూర్ణమై తెచూపరబయలం
దలిదానినెఱుక చేవిడరా * విడిచిత్తెన్నమాటెఱిగేదెవ్వడురా॥ ౧౮౮॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనగా తన్నునుప్రపంచమును యెఱుగునది,
మఱుపనగా=తనను ప్రపంచమును మఱిచినది, యారెంటినియెఱుగని
దేపరిపూర్ణము, యెఱుకమఱుపులను యెఱుక చేతనేవిడుపుము. విడిచిన
వెనుక పైమాట యెఱిగేవారెవ్వరు, యెఱుకేపరిపూర్ణమనియెదిరించి
వదరవలదు. పరిపూర్ణమైనయెడల, యీబట్టబయలునందు యెఱుకను
జూపించుమవి భావము.

ప॥ లేదన్ననుగనుపడుగద । నేదెలసెదనన్నబయటనేనిలదు
గదా । నేదీనివెనుకగదనా । కేదోమూలంబుయిదిగానికేలేదె
వోచ్చటా * గనుకవుల్లక్కేననుమాట * పకలవస్తువిషయసాక్షి
త్వములకుదా । నెకరూపమైయుంటనూహింపుమనుభ్రాంతియిక
లేదెవోచ్చట * గనుకవుల్లక్కేననుమాట॥ ౧౮౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణములేదని జెప్పినను ప్రత్యక్షముగా గను
పించుచున్నది, నేనుదెలుసుకొందుననిన నేననునది లేకపోవుచున్నది, నే
ననేడు అహంకారముపరిపూర్ణమునకు వెనుకవచ్చినదిగా నున్నది. నా
కుమూలము యిదేగాని వేరొకటిలేదనుట యుల్లక్కి మాట, సమస్త
వస్తువిషయాదులకు సాక్షిరూపమైయుండుటను . యూహించగా సర్వ

ముఖాంతి యెచ్చోటను యెఱుకకుమూలములేదు, పున్నదనుటయుల్ల
క్కి-మూటయని భావము.

ప || సత్యమగుబట్టబయలున | సత్యంబగుయొక నెఱిగిన
ద్దురుకృపచే | సత్యముగాదనియెఱుకన | సత్యముగానమ్మియుం
టెచాలుచాలన్నా*వానితోటిసాతెవ్వరన్నా* నిత్యానిత్యము
లయొక్కనిర్ణయమెఱిగి | నిత్యుడై యుండేటి నిజబోధగిలిగితే
చాలుచాలన్నా * వానితోటిసాతెవ్వరన్నా॥ ౧౫౦॥

తా || శిష్యా! సత్యమైనపరిపూర్ణమును, అసత్యమైనయొకను
యారెంటినిసగ్గుగుకిటాక్షంబున నెఱిగి, యెఱుకసత్యముకాదు, అస
త్యమని నమ్మితేచాలును. అట్టి పుణ్యపురుషునకు సాటియెవ్వఁడుగాదు
నిత్యానిత్యములయొక్క నిర్ణయములను దెలుసుకొని నిత్యుడై యుండు
నట్టి నిజబోధనుబొందినవారికి, సమానులు యెవ్వఁడును లేరనిభావము.

ప||పరిపూర్ణములోదోచిన | యెఱుకేకల లేనియొక నెఱిగినమృ
షయా! మఱుగెఱుక నెఱుక దెల్పిన| యెఱుగుటమేల్కనదునుమ్మి
యిదియేమరకుమీ*సద్గురునాళ్ల కెదిరిమిరకుమీ*యొకనా
రీతిగయెఱిగిపోయినవెనుక | పరిపూర్ణమొకఁడు పలుక రాద
ట్లుండునిదియేమరకుమీ*సద్గురునాళ్ల కెదిరిమిరకుమీ॥౧౫౧॥

తా|| శిష్యా! పరిపూర్ణమునందు గనుపించినయొక, కలవంటి
ది, అనగా=లేనిది, దానినెఱుగబోయిన యిదియే షటుమాయముగా
బోవును. యెఱుకయొక్క మర్కమును. యెఱుకేదెల్పినయెడల, తన్నెఱు
గునట్టి యపేక్షనుబొందదు, యిదియేమరియుండివలదు, సద్గురునియొ
జ్ఞనుమిరవలదు, యెఱుకయిరీతిగ యెఱిగిపోయినపిమ్మట, పరిపూర్ణ
మొకటియుండును, అది అవాగ్దానసగోచరంబనిభావము.

ప || నేటగుకాటుకపక్షుల| కూటమియైనదుమనల్లగుష్టున్న
దియా | మేటైనగుడ్డునడుమను| నాటుకయొక తేజముందినటు
గానవన్నా*బట్టబయిటనలవందునన్నా* పటుతరశోశుశ్రమ
నీలపీతాది | పటలములోమించిపరమైతావెలుగొండు నటుగా
నవన్నా*బట్టబయిటనలవందునన్నా॥ ౧౫౨॥

తా || శిష్యా! కాటుకపిట్టలనగాకంటిపాపలు, అవికూడియుండుటకొరకై నీలతోయదమనెడు నల్లగుడ్డుయున్నది, అట్టి శ్రేష్ఠమైన గుడ్డునడుమ యద్భుతమైన తేజమున్నది, అదియేక శాస్త్రరూపము, అదియే శ్వేతిలింగము, అదియే ఆపాజ్యోతి, దానినేజూడుము, అదిపరిపూర్ణమునందెవ్యాపించియున్నది, అదియేయెఱుక, అదియేఋషువు, తెలుపు నలుపు, పసుపు, ధూమ్ర, ఆకుపచ్చ, యాయారువర్ణములనుమీరిపరిపూర్ణమునందున్యాపించియున్నదని భావము.

ప|| వినుమెఱుకేయదిగనుగొను । వినుతించగబయలటన్నవినుతెరువనినాగనుగొనపాత్రలుగనుపడ । తనుజననవయవిములన్నితగదొంతియనినా * కుండలిభూతతలిజాగ్రతనినా* వినుమట్లయెఱుకన్నవివరింతుతత్వాలు । మనసందుఘట్టిగామరువకు యీమాటతగదొంతియనినా*కుండలిభూతతలిజాగ్రతనినా॥౧౫॥

తా|| శిష్యా! వినుము అట్టి పరిపూర్ణమునుయెఱుకేకనుగొనుచున్నది, ప్రఖ్యాతిగాబయలునరహదారిబాటనిజెప్పంబడుచున్నది, శరీరమును, యింద్రియములతత్వసమూహమును, జాగ్రతయనెడు యూర్ధ్వకుండలియును, యెఱుకనిజెప్పంబడుచున్నది, యిది నీవుమరువక, నీమనస్సునయెఱుకకు, శరీరయింద్రియములే, దొంతులని దెలియుమనిభావము.

ప|| సారలఱిగింపయనినను, తరువులుధనమనినరవలుధారుణియనినాగిరియనినరాళ్లుగుట్టలు । ధరణిముల్లనినతత్త్వతతియెఱుకంచనినా*యెఱుకనుస్థితలెస్సకనినా* యెఱుకజేసినవిశ్వమెఱుకవంటిదెబయలు । నెఱుకగురైతిగితానెటిగితేసరితత్త్వతతియెఱుకంచనినా* యెఱుకనుస్థితలెస్సకనినా॥ ౧౫౪॥

తా|| శిష్యాసారతీగలనినను, అరటిమంపలనినను చెట్లవిశేషము, ధనమనినమరవ్వలనిననుమృత్యుకవిశేషము, గిరియనినను, గుట్టలనినను, రాళ్లవిశేషము, తత్త్వసమూహమునుముల్లకంపని, యెఱుకని జెప్పంబడుచున్నదిగనుక, యెఱుక యీవిశ్వమువంటిదని లెప్పుగావిచారింధినయాతెలివచేతనేపరిపూర్ణమునుదర్శించుటే సరియనిభావము.

ప|| పెనుమాయనుజూడుముగూడె । జనకునిజతరంబువలన జననీగర్భంబునజొచ్చిమారురూపునజనియించునునవయవము

లుజనితమైభువిన్*వినుకనుతినుమూర్కొనవచ్చుననీ*దినదినమ
భివృద్ధిదీనిచేబయలును । గనియామాయలమల్లకథమాయించు
మునుపనిజనితమైభువిన్*వినుకనుతినుమూర్కొనవచ్చుననీ॥౧౫॥

తా॥ శిష్యా! పెద్దమాయయనగా = యీ శరీరము, శరీరమునకంటెను
జేరొండుమాయలేదు, తండ్రియొక్క జతరాగ్నియందుండి, తల్లిగర్భము
నబ్రవేశించి, పిండరూపమునుబొంది, అవయవములు యేర్పడి, భూమిమీ
దజన్మించును, క్రమేణావినును, జూచును, తినును, ముద్దుజూపును, ఇటులదిన
దినమభివృద్ధినిబొందును, యీ శరీరము చేత నేయచలపరిపూర్ణమును గురు
కటాక్షంబునం దెలుసుకొని, అట్టి మాయనుతిరస్కరించి, మఱలశరీరము
లేకుండ జేసుకొనుమనిభావము.

ప॥ పెట్టియలోపలిగారడి। చెట్టుపయిగానవచ్చిచెట్టనిచూ
డక॥ గట్టుపయిదోచునిదికను। కట్టునుమీదీనివలెనేగనుపించునె
ఱుకా* అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా * దిట్టమాబోధచేపట్టి
యెఱుకనుతిరిగి । పుట్టకుండగదానిపుట్టిముంచుములేం దెగనుపిం
చునెఱుకా * అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా॥ ౧౫౬

తా॥ శిష్యా! గారడివిద్యలాడువాడు, పెట్టెలోగనుపించి, పిమ్మట
యాపెట్టెలోనంగనుపించక, చెట్టుమీదంగనుపించును, పిమ్మట యాచె
ట్టుమీదను గనుపించక బావిగట్టుమీదంగనుపించును, పిమ్మట బావిగట్టు
మీదనుగనుపించక మొదటగనుపించిన పెట్టెలోనుండేలేచివచ్చును. ఇ
దికనుకట్టువిద్య, ఇదేప్రకారము యెఱుక కనుపించి కనుపించక మఱు
మాయముగాబోవుచుండును, దీనిచేపరిపూర్ణమునుదర్శించియెఱుకమఱ
లపుట్టకుండ పూర్ణబోధచేత, దానివేరుతోడద్రుంచుమని భావము.

ప॥ నేననిబ్రహ్మలోపల । లేనిదెనంభవమునెందిలీలతనకు
దా । మేనుజగములై వెలసెను । నేనదిమ్మగజలముగీలినిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ* మానసమునవారి
మాటకామోదించి । దానికిబోధనుతగునంచువినజేస్తీ నిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ॥ ౧౫౭

తా॥ శిష్యా! నేను నేననిజెప్పనిశబ్దరహితమైన అచలపరిపూర్ణబ్ర
హ్మమునందులేకనే, తనకుతానుగానే బుట్టి, తనమాయచేత శరీరజగత్తు

లుగాపరిణమించెను, నేన నమలహంకారముయొండమొచ్చులనంటిదేగాని నిజముకాదు, లోకులుపలువిధములుగా జెప్పెడుగజిబిజి వాక్యములనువిని, నీమనస్సునకొప్పియుండును, అట్టిమనస్సును ద్రిష్టి నీనిజస్థితినిజెలుసుకొనుటకొఱకై యీపరిపూర్ణబోధతగియుండునని భావము.

ప॥ కలనెడబొసినమనుజులు| కలలోపలిపనులుసేయగలవార
లేయా| కలవారుగారువారల| వలెయెఱుకనుగునునిచేతవదలెఱు
కలోనా * కలదనిసేయవలదెఱుకలోనా * కలవారంచని నొ
టబలుకుటయరయక | పలికనవారికిఁగ్రోలుగదాపాపము వదలె
ఱుకలోనా * కలదనిచేయవలదెఱుకలోనా ॥ ౧౫౮॥

తా॥ శిష్యా! కలనువిడిచి జాగ్రతనుబొందిన మనుష్యులుకలయందలి కార్యములను జేయనేర్తురా (జేయనేరరు) పరిపూర్ణులుకలలోనివారు గారు. సద్గురుకటాక్షముచేత కలయనెడుయెఱుకను విడిచినపుణ్యులను గాంచి, వారిమర్మమును దెలియనేరక, లోకులు వారినికలలోనివారని జెప్పినయెడల, అట్టిలోకులకు పాపమువిశవదని భావము.

ప॥ గుడమేమధురముమధురమె | గుడిమీగుడమధురము
లనుగొనకొనిదొలుతకా | బొడమినదేతనసరిగా | బొడమినదొ
కటిగనురెండుపోనట్టెగదరా * తనువెఱుకలిట్లైనట్టేగదరా* పొ
డజూచిబయలునిప్పుడమెనెఱుకలజోలి | విడరాలేనివెరెండువిడి
చెవులిడకవినుపోనట్టేగదరా* తనువెఱుకలిట్లైనట్టే గదరా॥ ౧౫౯॥

తా॥ శిష్యా! బెల్లమేచక్కర, శర్కరయే బెల్లము, తొలుతగలిగినబెల్లమే శర్కరకూపమునుబొందినది. రెండువిధములుగాపరిణమించిరెండునుబోవుచున్నవి, శర్కరయొద్దులురెండునుయెఱుకగాపరిణమించి పరిపూర్ణమును దర్శించినవెంటనే యాయెఱుక పారిపోవును. గాబట్టిగుగువాక్యమును జాగ్రతగావినుమనిభావము.

ప॥ ఇదియున్నదియిదియున్నది | యిదియున్నదియనుదు
యలునెఱిగియెఱుకచే | యిదిలేనిదియిదిలేనిది | యిదిలేనిదియ
నుచునెఱుకయెఱి తేసరిరా * అపైనుండేనెల్లందువినరా * ఉద

' యాస్తమానములుడుగాక యిది నీ నెమ్మదిలోన నమ్మనామాటని శ్చయమిట్లుయెఱిగి తేనేసరిరా*ఆపై నుండేదెట్లందువిసరా॥౧౬౦॥

తా॥ శిష్యా! యిదియున్నదియిదియున్నదని నేతినేతివాక్యములచేత పరిపూర్ణమునుయెఱిగి, యిదిలేనిదియిదిలేనిదని యెఱుకయెఱిగి తేనేసరి, ఆపై నుండేదుయచలమును నేనేమనిజెప్పదును, నామాట నీమనస్సుననుంచుకొని యిట్లెరిగి తేనేసరి, యిట్టివారికిసమానులులేరనిభా.

ప । ఎఱుగననియెడిదియెఱుకే । యెఱుగుదుననితననుపరులనెఱిగెడిదెఱుకే । యెఱుక నెఱుంగుదుననిదా । నెఱుగుచునుండునదియెఱుకేనిరుపమబుద్ధి * నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధి * గురుమంత్రమనియెటిగుడ్డలితోటియీ । యెఱుకకుండువేరునెఱిగి త్రవ్వితెచాలునిరుపమబుద్ధి*నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధి॥ ౧౬౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుగననిజెప్పనదియును యెఱుకే, యెఱుగుదుననితనను యితరులనుయెఱుగనదియును యెఱుకే, యెఱుక నెఱుంగుచునని శ్రేష్ఠమైనబుద్ధిచేతతానెఱుగుచునుండును, నీవెఱుగునట్టి యెఱుకేవేదములయందు ప్రసిద్ధిగాజెప్పుబడినది,, సద్గురు మంత్రమనెడు పారచిప్పతోటి యీయెఱుకకుం గలిగియుండిన వేగునుత్రవ్వుటే నీయొక్క బుద్ధి విశేషమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేచదువులజేసును । యెఱుకేవినుచదువునెఱుకయెఱుకేతిరమం । చెఱిగించునుశంకించును, యెఱుకేకొనకేమిలేకయేగునాయన్నా * బయలేచదువుయెఱుగదోయన్నా * యెఱుకేయెన్నటికైన పరిపూర్ణమున్నదని చెఱిగి తేలేననియెఱిగి తేసలువక యేగునోయన్నా * బయలేచదువుయెఱుగదోయన్నా॥౧౬౨॥

తా॥ శిష్యా! వేదశాస్త్రపురాణాది యేబదియారు భాషలును యెఱుకవల్లనేగలిగెను, యెఱుకేచదువును, యెఱుకేవినును, యెఱుకేస్థిరమని యెఱిగించును, యెఱుకేసంశయమునుబొందును, తుదకుయెఱుకేయేమిలేకపోవును, పరిపూర్ణముయేచదువులనుయెఱుగదు, యెఱుకేయెన్నటికైనను పరిపూర్ణమున్నదనుచు యెఱిగి తే, తానులేనని, యెఱుకేనిలువకపారిపోవును, అనగా జన్మమునకురాకపోవునని భావము.

ప॥ చూపులలోగలవస్తువు । చూపులగనువస్తువులును జూపులుచూడక । తేవకుయెఱుకనికెలియుము । చూపులులేనట్టి బయలుచూచేదింకేమి*యెఱుకేలేదుతోచేదింకేమి* దీక్షమువలెకనుపాపలలోగలవస్తువు । వేపరమాత్మనిజూపునీయెఱుకనిజూచేదింకేమి*యెఱుకేలేదుతోచేదింకేమి॥ ౧౬౩॥

తా॥ శిష్యా! చూపులలోనుండవస్తువును. చూపులుగలవస్తువులును. అనగా=నామరూపములుగల సర్వమున్ను యెఱుకనికెలియుము, చూపులులేని పరిపూర్ణము దేనినింజూచుటయెట్లు, పరిపూర్ణమునందుయెఱుకేలేదుగనుక తోచుటయెట్లు, రెండును అబద్ధము, కంటిపాపలయందు దీపమువలెగనుపించెడువస్తువే పరిమాత్మయనియూచూపునుయెఱుకనికెలియుము, పరిపూర్ణమునకు జూచుటయును దోచుటయునులేదనిభావము.

ప॥ శతపత్రాపునిబాడగని । యతిరయమునతిమిరమణిగియగుపడదెట్ల । ట్లతులితగురుకృపగలిగిన । మతిమంతఃజూచియెఱుకమఱినిల్వబోదూ* సంశయమునీమదినిలుపరాదూ* శ్రుతులందున్న శ్రుతులందుయితిహాసములయందు । సతతిము శ్రమహావేదకినయూయెఱుకమఱినిల్వబోదూ* సంశయమునీమదినిలుపరాదు॥ ౧౬౪

తా॥ పుత్రా సూర్యునిం జూచి చీకటి యెంత త్వరలో మటుమాయముగాబావుచో, అటువలెనే సద్గురు కటాక్షమును బొందిన బుద్ధిసుంతులనుగాంచి యెఱుకయెందును నిలువక పారిపోవును, నీమనో సంశయములను విడువుము, శ్రమపడినదాకాలము శ్రుతులయందును స్మృతులయందును యితిహాసములయందును విచారణజేసినను, యీ యెఱుకనిర్విదని భావము,

ప॥ ఎఱుకేకోశములైదును । యెఱుకేభూతములనెఱుగునెఱుగునుసర్వం । బెఱుకేయెఱుకనెఱుంగును । యెఱుకనుగురైఱుగవోలేయెఱుకయున్నాదా* ఉన్నదంటేనరకమేకాదా* నిరతముగురుసేవపరతంత్రుడగుచున । త్కరుణకుపాత్రులైయెఱుకమూలినవారికెఱుకయున్నాదా* ఉన్నదంటేనరకమేకాదా॥ ౧౬౫॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకే, అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయముల నెడుపంచకోశములు, యెఱుకే, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివియైదుభూతములను యెఱుగుచున్నది. యెఱుకేనానానామయైసర్వమును యెఱుగుచున్నది, అట్టియెఱుకనుగురైఱుగుటకు వేరేయెఱుకలేదు, ఉన్నదనిజెప్పినవారికి సరకమువిడువదు, సదాగుసుసేవయెందువర్తించుచు, సద్గుణగుణకుపాత్రులై యెఱుకనూ విడిచి సమస్తాత్మలకుయెఱుకలేనేలేదు, ఉన్నదనిజెప్పెడు దురాత్మలకు సరకము విడువదని భావము.

ప॥ గురుమంత్రముచేసిలువని యెఱుకనుపరిపూర్ణమునుయెఱిగినిరతము॥ యెఱుకయియుండినవార॥ తెలువికనీకేలవట్టిదీ జోలిమానూ * యెఱుకలేనియాజోలిపూనూ * గురునిచేపరిపూర్ణసురసియీ తెలిసిన యెఱుక నెన్నటికినీయెఱుగకుమిదివట్టిదీ జోలిమానూ * యెఱుకలేనియాజోలిపూనూ॥ ౧౬౬॥

తా॥ శిష్యా, సద్గురుమంత్రముచేతనిలువనియెఱుకను, పరిపూర్ణమునుయెఱిగియును, సదాయెఱుకయియుండినపాపాత్మలమార్గమునీకేల, అదియుశక్తిమార్గము, ఆజోలిమానూము, యెఱుకలేనియామార్గమును బట్టుము, సద్గురునిగుణచేపరిపూర్ణమునుదెలుసుకొని, యాతెలిసినయెఱుక నెన్నటికినితలచవలదు, యెఱుకగలవారితోన్నేహమువలదనిభావ.

ప॥ లేనికలదోచినప్పుడు లేనివిచిత్రంబులన్ని లేక నెతోచు॥ లేనికలమెలుకొన్నను లేనివిచిత్రములుతానులేకపోవునురా * అనుమానములేదిందువిసరా * లేనెఱుకయారీతిగానెబయులునుజూడ! తానుతనుత్రయముపూనెందునిలుచుండ లేకపోవునురా * అనుమానములేదిందువిసరా॥ ౧౬౭॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలయనగానిల్కడలేనికలకలిగినప్పుడు, నిల్కడలేని విచిత్రములన్నియును లేకనేగనుపించుచుండును, లేని కలయందుండేమెల్లనినవెనుక లేనివిచిత్రములును తానునులేకనేపోవును, గాబట్టి సంతోషములేడువీనుము. లేనియెఱుకయారీతిగా బయలునుజూచి తానును, స్థూలసూక్ష్మకారణదేహములుకూడను, యెందునునిల్కడ

గాకొంతకాలమైనను నిలుచుటకు లేక యెఱుక పొదిపొవును గనుక, సంతకమువలదని భావము.

ప || మరణసుఖపులజెందిన | పురుషుడు మేల్కొనిన వాడు
భువితిదితరుడౌ | పురుషుడు కలగనువాడని | యెఱిగిండుము
మొదటియతడె యెఱుగడిరెంటి * రెండవపురుషుడెఱుగునీ
రెంటి * యిరువురొక్కటెనుమితిరిగిపుడుదురువీరె | గురుని
చేమేల్కొనినతిరిగిపుట్టనేపుట్టడెఱుగడిరెంటి * రెండవపురుషు
డెఱుగునీరెంటి ||

౧౬౮||

తా|| శిష్యా! మరణమును నిద్రయును జెందినవారికి, మేల్కొనిన పురుషుడు వేరుగానేయుండును. పురుషుడేకలగనువాడని తెలుసుకొనుము, మొదటివాడైన మరణించినవాడు మేల్కొనినపురుషుని కలగనేనపురుషుని యీయిరువురను యెఱుగడు, రెండవపురుషుడైన నిద్రించువాడు మెలకువను, కలనుయీరెంటిని యెఱుగుచున్నాడు, యీయిరువురకును పుట్టుగిట్టుటలుతప్పవు, గురుకటాక్షముచేరి మేల్కొనినపుణ్యత్తులు మఱల పుట్టనేపుట్టరని భావము.

ప|| ఎఱుకేయెఱుకకుకొడుకులు| యెఱుకేతలిదండ్రులెఱుకకెఱుకేయితరుల| యెఱుకేయెఱుకకుమూలము | యెఱుకకుమూలంబుబయలంచెట్లెందునోయా* యెఱుకలేక యేమిలేదోయా* యెఱుకలేనియత్తపరిపూర్ణమునుజూచి| యెఱుకేతాలేనని యెఱిగిపోయినపైమాటెట్లందునోయా* యెఱుకలేక యేమిలేదోయా||

తా|| శిష్యా! యెఱుకే యెఱుకకుపుత్రులు. యెఱుకేతల్లిదండ్రులు, యెఱుకకు యెఱుకేయితరులు, యెఱుకే యెఱుకకుమూలము, యెఱుకకుమూలము పరిపూర్ణమని నేనెట్లుజెప్పదును, చెప్పనేజెప్పను, యెఱుకలేక యోవిశ్వమేమియునులేదు. యెఱుకలేని యీయత్తపరిపూర్ణమునుజూచి యెఱుకతానులేనని యెఱిగిపోయినపిమ్మట, ఆమాటనే నెట్లందును, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమైయున్నదని భావము.

ప|| గుఱుతుగకలలోపలనీనరులూరికెచ్చిపొందినయముగనుత్పల్క | పరకన్నియలనుగ్రామియు | గురువడుచేమేలుకొనినగుఱుతుండదన్నా * అపెఱుటవెటికేదేదన్నా* యెఱుకొ

క్కటుంటనేయేర్పాటులుందును । యెఱుక్కొక్కటేగితే యేర్పాటులే సేపిగుఱుతుండదన్నా * ఆపైమాటనెఱిగేదేదన్నా॥౧౭౦॥

తా॥ శిష్యా, యీకలయందుగుఱుతుగా స్త్రీలును పురుషులును వచ్చి, కామోద్రేకముచేత నొకరితోనొకరు భోగించి, కొమాళ్లను, కొమార్తెలనుగని, వారితోనుఖముఖములననుభవించుచుండురు, సద్గురుని కరుణచేత మేల్కొనినయీగుఱుతుండదు, ఆపైమాటను యెఱిగేదెయ్యెఱుక, యెఱుక్కొక్కటుండినయెడలయేర్పాటులన్నియునుగడును, యెఱుక యేగిపోయినవెనుకయేర్పాటులు, గుఱుతునుయుండదనిభావము.

ప॥ నినుననుచీవునుగాంతువు, నినుననుగలలోనగాంతునేనొకవేళ॥ నినుననుచీవునునేనును, నినుగనుగొనగలమె మేలుకొనినమీదటనూ * గురుబోధిల్లుచినినమీదటనూ* మునుపుగలిగినయెఱుక మొడిటికేనిలువదు, నినునన్ను నేనిన్ను నినునీవెఱుగుటయెఱుకనినమీదటనూ * గురుబోధిల్లుచినినమీదటనూ॥ ౧౭౧॥

తా॥ శిష్యా! నీవునిన్నునునన్నునుజూచెదవు, కలలోనొకసమయముననేను నిన్నుజూచెదను, మేలుకొనిన పిచ్చుట నిన్నునునన్నునుచీవును, నేనుచిన్నును నన్నును జూడనేరము, యిదే ప్రకారము గురుబోధయైన పిచ్చుట యెఱుక మొదటనేనిలువదు, నినునేనును, ననునీవును జూచుటలేదు, రూపురూపములుగల సర్వమును జూచుటకలయనియును, అచలపరిపూర్ణమును దర్శించినదియే, మెలకువయచియునుభావము॥

ప॥ నినుచీవునన్ను నేనును । ననుచీవునునేనునిన్నుననుయెఱిగినదే । తనునెఱుగనిదానినిగని । తనకలిమిమృషించుదలసితానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగినీ* ననుచీవునేనిన్నువినుపించుచుని । యనుటకద్దరికిపుడుమునుపున్న యెఱుకేది తానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగినీ॥ ౧౭౨॥

తా॥ శిష్యా! నీవునన్నును నేనునిన్నును తన్నును యెఱిగినదే యెఱుక, నిన్నునునన్నును తన్నుయెఱుగని పరిపూర్ణమును దర్శించితనబ్రతుకు భాగ్యములు వ్యర్థములనితాను యెఱిగిపోయినవెనుక, యెవ్వరుండియెఱుగుదున్నాడు, యెఱిగేవారులేరు, మనకిరువురకును ముందుండిన యెఱుక విడిచిపోయెనని భావము.

మ॥ తిమిరారీయందులేనిదె॥ తిమిరముతనుదానెవచ్చి తేజో
నిధియై॥ తిమిరారీయునికిగనుగొని । తిమిరముతానిలువనట్లుతే
లుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా * భ్రమరూప
మైనట్టిబ్రహ్మ డమెఱుకల । భ్రమతీసివేసి తేభ్రాంతిపుట్టమమల్లి
తెలుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా॥ ౧౭౩॥

తా॥ శిష్యా! సూర్యునియందులేనిదేచీకటితనకుతానేవచ్చి తనకు
తానేవ్యాపకమై సూర్యుడురాగానే చీకటితానెందును నిలువక మటు
మాయముగాబోవురో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునుగనిన భ్రమ స్వరూ
పకమైన యెఱుకలనకుతానే మటుమాయముగాబోవును, యి॥బ్రహ్మం
డమెఱుకలయొక్క భ్రమనువిడిచినచుఱుభ్రాంతిపుట్ట నేరదనిభావము.

ప॥ లేదులేదుచునుండఁగు । వాదించినలేకపోదుపరిపూర్ణ
ముతా । పోదుపోదనుచునిలిపిన । పోదనియనుకోకుమెఱుకపో
నేపోతుంది * ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుంది * వాదభేదములేనివారి
చేయెఱుకను । పాదుకదలించేటిపక్కతి నెఱిగి లేపోనేపోతుంది *
ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుంది॥ ౧౭౪॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణములేదులేదని యెందఁగువాదించినను లేక
పోదు, యెఱుకపోదుపోదనియెందఁగువాదించిననుపోనేపోతుంది, నిజము
గాలేచిపోనేపోతుంది, గనుక వాదభేదములేని యచలభావజ్ఞులనలనయె
ఱుకయొక్క పాదుకదలించెడువిధమును తెలుసుకొనిన యెడలయెఱుక
(ఘట్టిగా=అనగా నిశ్చయముగా) విడిచిపోవునని భావము.

ప॥ మేనెఱుకలరెట్లోనుక॥ దానినియెడబాసిజేయతరమా
కనుల॥ మేనికియెఱుకకుగావున॥ మేననయెఱుకెఱుకయనినమే
ననియెఱుకగా * రెంటినినీవునేననియెఱుకగా * యెఱిగివీటితో
బయలునెఱిగిమేనెఱుకల । తిరిగిచూడకుచూ స్తేగురునిపాదము
లానమేననియెఱుకగా*రెంటినినీవునేననియెఱుకగా॥ ౧౭౫॥

తా॥ శిష్యా! శరీరయాత్మలురెందునెక దానినెకటి బానియం
డుటయును, కార్యములనుజరిపించుటయునులేదు, శరీరమనినయాత్మ
యనిన రెండునునొక్కటేయని తెలుసుకొనుము, యీరెంటితోనుపరి

పూర్ణమునుగనిపట్టి, శరీరయాత్మలనుమఱలపిచారింపకుము, వ్హటినిమఱలతలంచినయెడలనీకు సద్గురునిపాదమానయనిభావము.

ప॥ మఱుపునుషుష్టియుమూర్ఛయు॥ మరణంబునమాధియనుచుమానపుతెఱుకఁదొఱగిననరునిశరీరము॥ నెఱిగదరానరుడు మేను నెఱుగఁడోయన్నా*తననైనతానెఱుగఁడోయన్నా*యెఱుగకుండిననాడుతిరిగిపుట్టుచునుండ॥ తిరిగిపుట్టడువాడీగురుబోధగలిగితేయెఱుగఁడోయన్నా*తననైనతానెఱుగఁడోయన్నా॥౧౭౬॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును, నిద్రయును, మూర్ఛయును, చావును, యీనాలుగింటినిమానవులు సమాధియనియందురు, యెఱుక విడిచినశరీరములనుమానపుతెఱుగ నేరని, యీనాలుగులవస్థలలోనున్న మనుజుడు శరీరమునుయొగడ, తన్ను తొనైననుయెఱుగిడు, యెఱుగనివాడుమరిలజన్మమునకువచ్చుచుండును, యిందుచిగురుబోధనుబొందినవారు మఱల పుట్టనేపుట్టరనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలిపియని॥ యెఱుగనిజయలందులేనియెఱుకతనకుదా॥ నగునెంచుటగురుశిష్యుల॥ నెఱుగుచుమాట్లాడిరెంటి తెలిసితాజుచుచు*ఆపై మాటపలికేదెడికి ను*అగమరలేకనేనెఱిగించినట్లే॥ చా॥ గురుబోధవచ్చునెఱుగితెలుపకుతెలిసితాజుచును*ఆపై మాటపలికేదేదికిను॥ ౧౭౭॥

తా॥ శిష్యా! యిదిపరిపూర్ణము, యిదియెఱుకని, యెఱుగనిబట్టబయలగు, లేనియెఱుక లానుగానేవచ్చిగురుశిష్యుల పగిదివర్తించి, పయిరెంటిని తెలుసుకొని, యెఱుకేపారిపోవును, యెఱుకపోయినవెనుకమాట్లాడేవాసులేరు, సందియములనుబొందక, నేనెఱిగించిననాగురుబోధను, నీవు అసాత్మికులకునివ్వవలదని భావము.

ప॥ మఱుపునుషుష్టియుమరణము॥ పరిపూర్ణంబునకునానిపఱచియెఱుకకుఁ॥ మఱియాదిమేల్కపుట్టుపు॥ లిగుదెఱుగులయెఱిగియెఱుక నెగరించమోయి*ఆపై నుండేదెఱిగేదెట్లోయి*గురుమంత్రమిదెనుమ్మిమరువకయేప్రార్థ॥ స్వగణజేసితివేనితిరిగిపుట్టవునీవట్లేగరజిమోయి*ఆపై నుండేదెఱిగేదెట్లోయి॥ ౧౭౮॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును, నిద్రయును, మరణమును, పరిపూర్ణమునకు సాటిగాను, మఱియును, జ్ఞానమును, మెలకువయును, పుట్టుకయును యెఱుకకు సాటిగాను భావించి, యీ రెండువిధముల నెఱింగి, యెఱుకను యెగరగొట్టుము, యిదేగురుమంత్రము. ఓనినిమఱువక. సదాకాలము జపియించితివేని మఱలనీకు పుట్టుక లేనినిభావము.

ప॥ ఓతీలోనగుదుపక్కా. న్నతీని వెలికకీ-మఱలనాకునయతినంస్తృతివిడిచితిఱిగిపూనునే! వితరణశాలిచ్చినట్టివిత్తమడిగీనా*సత్యశాలిసత్యముడిగీనా*ప్రతిదేనిగురుబోధస్థితిజెందియెఱుకనీ. గతినంగ్రహించడుకృతకృత్యుడిచ్చినవిత్తమడిగీనా*సత్యశాలిసత్యముడిగీనా॥ ౧౭౯॥

తా॥ శిష్యా! నరులుమిగులుచిగలక్షీరాన్నమును బుచ్చుకొని, మఱలయది వెలికకకీ-సయెడల, యానరులుమఱల దానినిగ్రహింతురాగ్రహించరు, బుద్ధిమంతులుతాముదానమిచ్చినధనమును మఱలగ్రహించరు, సత్యమంతులుతమసత్యమునువిడువరు, అటునలెనేపరిపూర్ణమునుగ్రహించినమానవులు, యెఱుకనుమఱలగ్రహించరనిభావము.

ప॥ మఱుపనతోలిమేనులుమూడెఱుకననాలవశరీరమీరెంజొకటే. పరిపూర్ణమవలిదీయని. యెఱుకనుగురువాక్కచేత నెగరజమ్మిననూ*పోవును లేనియెఱుకయెఱిగిననూ*యెఱిగేదేలేకుండుయేమోనావలిజూడ. నెఱిగేవారెవరింకయింతేచాలెఱుకనునెగరజమ్మిననూ*పోవును లేనియెఱుకయెఱిగిననూ॥ ౧౮౦॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపనగా=తోలిశరీరములుమూడును, అవియెవ్వయనిన=యిరువదియైదుతత్వములుగలిగినస్థూలశరీరమును వహించినపిశ్చుండును, పదియారుతత్వములుగలిగినసూక్ష్మశరీరమును వహించినతైజసుండును, రెండుతత్వములుగలిగినకారణశరీరమును వహించినప్రాణుండును. యెఱుకనగా=నాలవశరీరమైనమహాకారణమనెడు హిరణ్యగర్భుండును, యీయెఱుకమఱుపులురెండునుయొకటే, పరిపూర్ణమువీటినన్నిటినిదాటినదనియెఱిగి, యెఱుకనుగురువాక్యముచేత నెగరజమ్మినవెనుక, ఆవలయెఱిగేవారులేరు, లేనియెఱుకయెఱిగి ఫారిపోవుననిభావము

ప॥ నానావిధావయవములు । నానావిధనామరూపనటనలు
మాయల్ । నానావిధములయూహలు । నేననుయోజకండుయన్ని
నిబిడమైయుండ్మా * బయలునుగనితానిలువలేకుండ్మా * నేనుమే
నులురెండులేనేలేకుండిన । మేనులేదదిలేకనేనిలిచేకల్లున్ననిబిడ
మైయుండ్మా * బయలునుగనితానిలువలేకుండ్మా॥ ౧౮౧॥

తా॥ శిష్యా! నానావిధములైన అవయవములుఅనగా = యిం
ద్రియములును, నానావిధనామములుఅనగా పేర్లును, నానావిధరూపముల
నగా = చిత్రవిచిత్రములైనరూపములును, నానావిధనటనలనగా = చే
యనట్టికృత్యములును, నానావిధములైనమాయలును, నానావిధముల
యినయుక్తులును, తలంపులును, నేనునేన నెడుయోజకయందునిండియుం
డును, పరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల తానునిలువకపారిపోవును, నేను
మేనులురెండుఅనగా = ఆత్మశరీరములురెండును, లేనేలేకుండినయెడలదే
హములేదు, దేహములేకయార్జియుండుకల్లునిభావము.

ప॥ జగమువలనసంకల్పము | జగమానంకిల్పముననుజనియిం
చునువేరగుపడదుజన్మమందిర | మగుడెడబాసినిల్చినారెండె
న్నటికీ * బయలునుగనిననివిరెండెన్నటికీ * యికదల్చబోకుముయి
విబుట్టునుల్లక్ష్మి | మృగజాలమగుపడమిధ్యంచెఱిగినమాట్కియీ
రెండెన్నటికీ * బయలునుగనిననివిరెండెన్నటికీ॥ ౧౮౨॥

తా॥ శిష్యా! జగత్తువలనసంకల్పమును, సంకల్పమువలనజగత్తును
గలుగుచుండునుగాని యీరెంటికి జన్మమందిరమువేరేయున్నటులగను
పించలేదు, యివిరెండునుయొకదానినొకటియెడబాసియుండవు, యివిరెం
డునుపరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల, యెన్నియుగములకైనను, బ్రహ్మ
కల్పములకైనను, మఱలబుట్టుటయుల్లక్ష్మి, యెండమావులయందునీళ్లుం
డుటమిధ్యయని యెఱిగినవిధమున, యివిరెండునుమిథ్యాస్వరూపములు,
వాటినియికమీదుతలంచవలదనిభావము

ప॥ పరిపూర్ణమనెడుపలుకే । యెఱుకనుయల్పాక్షరములయె
చ్చటగనిన । తిరమైయున్నదిగనుగొన । యెఱుకనుయల్పాక్షర
ములనికగట్టిపెట్టా * యెవరికితెలియదిదిమూలగుట్టా * గురు

మూర్తికరుణచే నటిగి తెలిసితివేని । పరిపూర్ణబోధనుపరులుగలి
పివబోధనికగట్టిపెట్టా * యెవరికితెలియదిదిమూలగుట్టా॥౧౮౩॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయదియొకవాక్యముగానేజెప్పబడు
చున్నదిగాని, అదివాక్యములకుఅతీతము, శబ్దములేనిది, యిదియేమహా
మంత్రము, యీమూలరహస్యముయె వ్వరికినిజెలియును, యెఱుకయు
ను, అల్పాక్షరములనెదునవ్వభాషలున్ను, స్థిరముగానేలోకులకుగనపిం
చుచుండును, నీవువాటినివిడిచిపెట్టము, సద్గురుమూర్తికరణచేతను ప
రిపూర్ణబోధనుజెలుసుకొని, పరులు జెప్పిన నానావిధబోధలనువిడిచిపె
ట్టము, యిదియేపరమరహస్యమనిభావము.

ప॥ చూపించిచూపరానిది । చూపించితిదానినండజూచితివి
గదా । చూపించగజూచెనిదిదీ । న్నేప్రాద్వికదలచబోకుమిదెగురు
బోధా * నిన్నంటదుయితరప్రబోధా* నాచాపనాకూననాచిన్ని
నాయన్ననా పెన్నిధానమనారత్నములకొండయిదెగురుబోధా*
నిన్నంటదుయితరప్రబోధా॥ ౧౮౪॥

తా॥ శిష్యా! చూపించిచూపరానిదియైనపరిపూర్ణమనుజూపిం
చితిని, నీవుదానినిజూచితివిగదా, చూపించినపిమ్మటజూచినయెఱుకేయి
ది, దీనినికదలచనలదు, యిదియేగురుబోధ,యితరబోధలనగా,సాధకవి
ద్యలయందువర్తించువారి బోధలునిన్నంటవు,నీవేనాబిడ్డవు,నీవేనానిజ్ఞ
పము, నీవేనారత్నములకొండయనిబ్రేమతోగురుడువలికెననిభావము.

ప॥ నామమురూపమునటన । స్తోమముబయలందు లేదుచూ
డుమునీవా. నామమురూపమునటన । స్తోమముయెఱుకొందుగలవు
చూడుమీనిజమూ*బయలెఱుకలజూచిచూడకుమూ *వేమూ
రునేనెంతవినజెప్పినాగాని । యీమార్గమెతప్పయిక లేదురెండవ
దిచూడుమీనిజమూ*బయలెఱుకలజూచిచూడకుమూ॥ ౧౮౫॥

తా॥ శిష్యా! నామమున్ను, రూపమున్ను, క్రియమొదలగువృ
త్తులున్ను,పరిపూర్ణమునందులేవు,నీవునిజముగాజూచి తెలియుము, నామ
మున్ను, రూపమున్ను, క్రియమొదలగుసర్వవృత్తులునుయెఱుకయందు
గలవు, నిజముగాజూడుము, బయలెఱుకలనుజూచిచూడకుమనగా=గు

అతు పెట్టవలదనుట, పలుమారునీకు నేనెంత జెప్పినను, యీమార్గమేత
ప్పు వేరొందుమార్గము లేదనిభావము.

ప॥ గురుడుగురుబోధశిష్యుని కెఱిగించెడువేళశిష్యుడెఱిగెడువే
ళకొనియున్నవై శాస్త్రనరకర్పరములవలెవెలిగియవలపొడచూ
పరోయా*అట్లనెనీవిక్కడదెలియుమోయా* పరిపూర్ణమెఱుక
లయెఱిగియామీదట యెఱుక నువిడుచు లేగురుబోధంచెఱుగు
ముపొడచూపరోయా*అట్లనెనీవిక్కడదెలియుమోయా॥౧౮౬॥

తా॥ శిష్యా! నద్దును పుతినగురునిబోధనుశిష్యునకు యెఱిగించెడు
వేళయందును, ఆశిష్యుడుయెఱిగెడుకాలమందును, యాయువుపురులగ్ని
కర్పూములవలెవెలిగియవలగనుపించదు, అటువలెనేపరిపూర్ణమునుయె
ఱిగినవారు, నుఱుకయెఱుకభావమును బొందరుగాబట్టిపరిపూర్ణమెఱుకల
నుయెఱిగియామెఱిగినయెఱుక నువిడిచి పెట్టు లేగురుబోధయనిభావము.

ప॥ సతికొగిటతత్వతిత॥ త్పతికొగిటసతియు జీరిపవళించికడఁక॥
మృతిజెందిమేలుకనిను । స్థితులయియొకరొకరుబడినచేష్టదెల్పు
దురా * సిగ్గెడలియాచేష్టదెల్పుదురా * ప్రతిలేనిగురుబోధస్థితి
జెందట్లనెనం । తతితిరిగిలేనెఱుకగతియిట్టిదనరానిచేష్టదెల్పుదు
రా * సిగ్గెడలియాచేష్టదెల్పుదురా ॥ ౧౮౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషునికొగిట భార్యయును, భార్యకొగిట పురు
షుడునుజేరి, రతియుపరతులచేత నలసి నిద్రించి లేచినపిమ్మట, యా
యిరువురు తాముయొకరొకరు బడినపాట్లు సిగ్గువిడిచి చెప్పకుందురా!
చెప్పకొనరు, అటువలెనే, సమానరహితమైన నీగురుబోధను బొందిన
తరువాత యెఱుకగతియును యిట్టిదేనని భావము.

ప॥ రానిదిపోనిదిబయలుచి । లేనిదియెఱుకనుచునీకు లెన్నగ
దృఢమాదాకనునీమంత్రము । మూనకజపియించుచుండుమా
బుద్ధిశాలీ*లేనిదెలేదుమరువకీజోలీ*లేనిదేలేదని పూనినిశ్చయ
మైతె । తానుకలుండునుగానియట్లనువినుమాబుద్ధిశాలీ*లేని
దెలేదుమరువకీజోలీ ॥ ౧౮౮॥

తా॥ ఓయి బుద్ధిమరతా, అచల పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలు
లేవు, మాయయెఱుక లేనేలేదని నీకు దృఢపడునంతవరకు నీవు యీ

మంత్రమును విడువక జపించుచుండుము, లేనిదియైన యెఱుక లేనేలేదు దీనినిమరువవలదు, పరిపూర్ణముమాత్రమే సదానిండియుండును, దాని నిటుల వినుమని భావము.

ప॥ ఉన్నదిపరిపూర్ణములే దెన్నటికినియెఱుక యనుచునిదివృ
థమాదా! కెన్నమునేబోధించిన! తిన్ననియిబోధశిష్యతలకమ
ఱువకుమీ*సుజనులమ్రమాలపలుక వెఱువకుమీ*నిన్నకుమతు
లువచ్చినీలోతడిగితెవారి! కెన్నివిధములనీవెఱిగింపకదిశిష్య తిల
కమఱువకుమీ*సుజనులమ్రమాలపలుక వెఱువకుమీ॥ ౧౮౯॥

తా॥ శిష్యా! ఉన్నదేపరిపూర్ణము యెన్నటికినీలేనిదే. యెఱుక
యనినీకు దృఢముగలుగునంతవరకు, నేనుబోధించిన పరిపూర్ణబోధను
మరువకుండితివేని, నీవునాశిష్యవర్గమునకు తలకమువలె ప్రకాశించువు
పెద్దలయెదుట భాషించుటకు వెనుకదీయకుము, కుచ్చితపురుషులువచ్చి
నీగురుహస్యము నడిగినయెడల, వారికి నీవుయెఱిగింపవలసినభావము.

ప॥ పరిపూర్ణముయెఱుకనునే! నెఱిగించితినిపురెంటి నెఱిగితి
విగదా! యెఱుకనుగురుడతీతగా! మరినేరమిమ్మువట్టిమాట
లేమిట్టికీ * యెఱుకతోనింకకూటమేమిటికీ * పరులునేననియే
భావ మభావమై నిరతమునొకరీతినిలచియుండుమువట్టి
మాటలేమిటికీ * యెఱుకతోనింకకూటమేమిటికీ! ౧౯౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమునుయెఱుకను నీకుయెఱిగించితిని, నీవు
యెఱిగితివిగదా, యెఱిగినయాయెఱుకనుగురుడతీతగా త్వరితముగాని
మ్ము, యెఱుకతోనికమీదసహవాసముచేయకుము, పరులనినేననియెం
చెను భావమునుగలిగియుండకుము, సదాకాలమునునీవుయొక్కటేవిధ
ముగానుండుము, ఇతరమాటలతోబనిలేదని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలివియని! గురువగుడెఱిగించియెఱుక
కూటమిమాన్వే! గురువుకుగురువేసరియా! మఱిశిష్యునకిం
కీసొంటమాటవెల్లినా*పోయినయెఱుకవల్లమల్లినా* గురుశిష్యు
లనియేటిగుఱుతున్నదెఱుగక! నిరతమునొకరీతినిలుచున్నబయ
లందుమాటవెల్లినా* పోయినయెఱుకమల్లమల్లినా॥ ౧౯౧॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు యిదిపరిపూర్ణమనియును, యిదియెఱుకయనియునుయెఱిగించి, యెఱుకయొక్క-వంబంధమునువిడిపింపజేయుటకు, గురుజేసరిగాని, యింకయెవరివల్ల నుకానేరదు, ఆశిష్యునితోటమరలమూటరాదు, విడిచిపోయినయెఱుకమఱలరానేరదు, దివారాత్మలయందునొకటేవిధముగానుండిన పరిపూర్ణమునందు, కట్టెదితన్నాత్రలేమియునులేనందుననీకు, మఱలభ్రాంతిపుట్టదనిభావము.

ప॥ స్థిరమగుపరిపూర్ణమున । స్థిరమగుయీయెఱుకయెఱుకజెలియుజగములం । దెఱిగినజెఱుకేగదసద్గురుకృపచేయెఱుకబాతెగురుశిష్యులేరి*నోరెత్తక మఱివిసరోరి*గురునిపాదములొనగుఱుతులేనటువంటి । పరిపూర్ణమొకటుండుపలుకరాదట్లుండుగురుశిష్యులేరి*నోరెత్తక మఱివినరోరి ॥ ౧౯౨॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము స్థిరముగానుండును, యీయెఱుక అస్థిరము, యీజగత్తును సర్వసాక్షిగా యెఱుకేయెఱుగుచున్నది, ఇటులయెఱిగినయెఱుక సద్గురుకటాక్షముచేత నాయెఱుకవిడిచిపోయినపిమ్మట గురుశిష్యులులేరు, నీవునీరుదెరువకవినుము నీకుసద్గురుపాదములాన, గుఱుతులేనటువంటి పరిపూర్ణమొకటియున్నది, అది అవాగ్మ్యసంగోచరము, గురుశిష్యరహితమైనపరిపూర్ణమునుశంకలేకజెలియుమనిభావము.

ప॥ గురుడచలముయెఱుకలతన । కెఱిగించినశిష్యుడెఱిగి యెఱుకై యుండక । యెఱుకనునిలుపకుమనినను । యెఱుకను విడనాడిశిష్యుండెట్లుండునంటే *అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే*పురుషుడులేనట్టిపాలితిసాంధర్యము । మఱిమఱిగలిగుండి మఱిలేకట్లనెయంటి నెట్లుండునంటే * అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే ॥ ౧౯౩॥

తా॥ శిష్యా! గురుడు అచలపరిపూర్ణమును, యెఱుకనుయెఱిగించియును, ఆశిష్యుడుయెఱుకై యుండుటనుజూచియెఱుకనునిలుపకుమనియాళ్చాపించిరి, యెఱుకనువిడిచిన శిష్యుడు యెట్లుండుననగా, పురుషుడులేనిస్త్రీ మిగులనుండరమును గలిగియుండియును యెటుల హీనముగానుండునో, అటువలెనే యెఱుక నువిడిచినమహాత్ముడుకార్యాకార్యములయం దానక్తుడుగా హీనుడై యుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకనువిడనాడినయా । పురుషునిస్థితియెట్టిదనిన పాం
దుగవినుమీ । సరిపడుసరిపడదనకను । సరిగావర్తించుచుండు
సమరసబుద్ధి*కార్యములందు సహజప్రబుద్ధి*పరిపరివిధము
లపరువులు పెట్టెడు । మఱివై రాగ్యముచేత మానుకొనియుండ
డుసమరసబుద్ధి*కార్యములందుసహజప్రబుద్ధి॥ ౧౯౪॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనువిడిచినపురుషునిస్థితియెట్లుండు ననగావి
నుము, తనకిదిసరిపడును, అదిసరిపడదనిజెప్పడు, సమముగానేనటించు
ను, అన్ని కార్యములయందునుసహజమైనబుద్ధితోవర్తించును, అత్యాశ
చేత పలువిధముల వర్తించడు, చూడదన్నవై రాగ్యముతో నట్టి కార్య
ములనువిడిచియుండడు, అనగా = బుద్ధిముష్టిభావమును, ప్రకటముష్టిభావ
మునుబొందడు, బుద్ధిముష్టియనగా = పిడికిలిఘట్టగాబట్టుకొనుట, ప్రకటము
ష్టియనగా = పిడికిలినివిడుచుట, యీ రెండునుగలిగియుండదనిభావము.

ప॥ కలమేలుకొన్న పురుషుడు । కలలోపలిబాముతెలుగగ
లిగుండకనే । తలపోయలేకుండుకృప । తెలివైనవారికింకలి
ప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా * తలిదండ్రు
రతాతకులచై వమాపులు । కలబాంధవులుదేనికులనినమ్మి
యింకతేప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా॥ ౧౯౫॥

తా॥ శిష్యా! కలగని మేల్కనినమానవులు, ఆకలయందలి విష
యములను గలిగియుండకు, వాటినిబాంధుకునునేరకు, సద్గురుమూర్తి
కరుణచేత తెలివిపొందిన వారికి యికమీదు యేసంకటములును లేవు,
కొద్ది గొప్పలునులేవు, ఉండినయెడల జెప్పుము, తల్లియును, దండ్రు
ను, దొరయును, తాతయును, కులచై వమును, మిత్రులును, బంధువర్గ
ములును, సర్వమును సద్గురుమూర్తియేయని నమ్మినవారికియేసంకటము
లులేవనియును, హెచ్చుతక్కువలులేవనియును భావము.

ప॥ ఈరితిస్థితిగలిగిన నేగుపుశాలితరజనులనిందాస్తుతులకా ।
తారేగిజేయజెన్నడు । వారలుమఱిచేసిరేనివలదనియనడూ *
చేవియొగ్గికావలెననివిదనూ * వారుమీవారుమావారువీరను
కొంచు । సారెకువీరితోపోరాడవారినివలదనియనడూ * చేని
యొగ్గికావలెననివిదనూ॥ ౧౯౬॥

తా॥ శిష్యా! సర్వముగురుజేయనినమ్మిన, బుద్ధిమంతుడును వితరణశాలియునునైన శిష్యుడు, యితరులనునిందించడు స్తుతించడు, తాను యెన్నడైననుగోపముగలిగియుంటులజేయడు, ఇతరులుతన్నునిందించితిట్టినను, మీరునిందించితిట్టనలదనియనడు, తానుఅట్టిమాటలనుచెవియొగ్గివినడు, వారుమీవారు, మీరుమావారని, పదేపదేపోరాడుచుండెడువారిని వలదనియనడు. ఆమాటలువినడనిభావము.

ప॥ ధ్వనిమొదలగుతత్వాత్రలు! గనుగొనగాలేశమైనగాన్నించనిచో । టునుబట్టబయలుగాగనిధ్వనిమొదలగుతత్వాత్రలున్నదానినెఱుగకనూ * గనియొరెంటల్దేనినెఱుగకనూ * ఉనికిగలిగినయట్టిసునునిన్నుతిసేయ! జనులకుశక్యమంచనరాదుదానినెఱుగకనూ*గనియొరెంటల్దేనినెఱుగకనూ॥ ౧౯౭॥

తా॥ శిష్యా. దేనియందున, శబ్దము. స్పర్శము. రూపము. రసము గంధముల నెడుపంచతత్వాత్రలులేవో, దానినేపరిపూర్ణమనిదెలియుము, దేనియందున, శబ్దము. స్పర్శము. రూపము. రసము. గంధముల నెడుపంచతత్వాత్రలున్నవో, దానినేయెఱుకనిదెలియుము, యీరెంటిమర్తములనెఱిగినమహాత్ముని గీర్తించుటకు జనులకు శక్యమగుననిజెప్పరాదు, అట్టియెఱుక నెఱిగి, యాయెఱుకను విడుచుట సరియనిభావము॥

ప॥ నామదిలెస్సుగవినమీ! సామాన్యంబనుచుజూడజనదీబోధ౯ । ప్రేమాతితయమునంగని । వేమారిదిగురునినోటవినవలెనుమ్మి * నిత్యముచదువుకొనవలెనుమ్మి * నామరూపక్రియనటనలుగలిగిన । దేవస్తువోదాని నెటునిల్వనివ్వకువినవలెనుమ్మి * నిత్యముచదువుకొనవలెనుమ్మి॥ ౧౯౮॥

తా॥ శిష్యా! నీవునామనోభీష్టమునుజక్కగాదెలియుము, యీబోధసామాన్యమైనదికాదు గనుకయత్యంతప్రేమతో, సదాస్వరూపనినోటవినటప్రేష్టము, లేదాప్రతిదినము అచలబోధనుదెలిపెడుగ్రంథములనే జడువవలయును, రూపమును, పేరును, క్రియయును, వృత్తియునుగలిగినయెఱుకనుయేప్రక్కనునిలువనియ్యక పారదోలుమనిభావము॥

ప॥ నేమొదటనిన్నుగనుగొని యేముక్కలుసేదుచెవిలొయిమిడి సినోసే! వాముక్కలుమూడింటిని । యేమాత్రమునుచుప

కుండయాబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధజేర్తి * ప్రేమ
తోడదువుమిదేమార కెప్పుడు. కామితార్థములిచ్చునీమముతో
గుతనీబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధజేర్తి. ౧౯॥

తా॥ శిష్యా నేనునిన్నుజూచితోలుతయేపలుకులునీచెవిలోనాటు
నటులజెప్పితిను, నీవావాక్యములనుమూషింపిని సదానీవుమరువకుండు
టకొట కైయింతసేపునీకుబోధించితిని, నీకోరికలన్నియునుసిద్ధించును, నీ
మనంబునజాగ్రతగానుంచుకొనుమనిభావము॥

ప॥ అన్నముదిన్నుచునాకలి. తిన్నగనిరింబుద్రావత్పన్నయు
రోగంబెన్నగి నొషిధ సేవను జన్నక్రియకొయ్యెడిసిల్వజాలదో
యన్నా * యిబోధనీచెపులతోవిన్నా * కిన్నులతోజూచిడి
ముట్టజదివితే । నిన్నంటినీయెదుటనిలుచుండికి నుగ్గనజాలదో
యన్నా * యిబోధనీచెపులతోవిన్నా॥ ౨౦॥

తా॥ శిష్యా అన్నముగిలిన యాకలియును, నీళ్ళద్రానినదాహము
ను, అవుషధమును భుజియించుటచేత రోగమును యెటుల దీరి పోవుచు
న్నవో, అటువలెనే, యీపరిపూర్ణబోధను, నీవుచెపులతో వినినవెంట
నే, యెఱుకీయెందును నిలువక పారిపోవును, సకన్నులతో నీవుపరిపూర్ణ
మునుదర్శించి, నీవుకడవరికును యీషద్యములనుజరుపుటవలన, యెఱు
కీయెందును నిలువజాలక పారిపోవునని భావము.

ప॥ జననిమరణప్రవాహము. లగచునుయీబోధపట్టిడసినా
ధువులి । చ్చిననొల్లకుడివారలు । జనునపుడాబోధమీనజని
యించుప్రేమా * వెదకెదరిట్టిజనచేష్టలేమా * అనితోచినీకునే
వినిజెప్పవలసినీ । వుచుయీబోధనువల్లనవకుదొరికదుమ్మి జని
యించుప్రేమా * వెదకెదరిట్టిజనచేష్టలేమా॥ ౨౧॥

తా॥ శిష్యా అచలగురుడువచ్చిమిమ్ముజననమరణప్రవాహముల
నుండితొలగించెడు యీపరిపూర్ణబోధనుబట్టిడనిబోధించుటకుయత్నిం
చినను, మూర్ఖజనులుయొల్లకుందురు, అగురుడుపోయినవెనుక యీమూర్ఖ
జనులు యీబోధయందు ప్రేమగలవారలై అమహత్తుడెక్కడ, యెక్క
డనియాయచలగురువును వెదకుచునల్లాడుచుందురు, జనులచేష్టలుయి

లాగునయున్న చనినాకుతోచినీకువినుపించితిని, నీవుయొల్లదనకుము, యిట్టియచలబోధనామాన్యముగా దొరకదనిభావము.

ప॥ మఱుపుకుతన్నాత్రలుగల మెఱుకకుతన్నాత్రలున్న వీరెండొకటే । పరిపూర్ణమునకులేవవి పరిపూర్ణముయెఱుక గాదు పరికించవ్రాయు * వెదికినదీనిసాటిలేదో యీ * పరిపూర్ణమెఱుక లక్షణోధించిగ్రంథ । మురచియి స్తిమసువక చదు నెఱుక మఱుపుగాదో యీ * నెదికినదీనిసాటిలేదో యీ॥ ౨౦౨॥

తా॥ శిష్యామఱుపుకుశిబ్దస్వరూప రిగ్రంథములుగలవు, యెఱుకకున్న శిబ్దస్వరూపరసగ్రంథములున్నవి, యీ రెండునుయొక్కటే, పరిపూర్ణమునకు శిబ్దస్వరూపరసగ్రంథములులేవు, పరిపూర్ణము యెఱుక కాదు, నీవుచక్క గావించాచినుము, పరిపూర్ణమునకుసాటిలేదు, యెఱుక పరిపూర్ణములరెంటినిజక్క గాశోధించియీగ్రంథమును జీసితిని, నీవు మరువక చదువుము, నీమెరు వెదికినను పరిపూర్ణమునకు సాటిలేదనిభా.

ప॥ అందముగానగ్రంథము । చందమువినుపించుదానిజదివినవినినా । ముందుగబయలెఱుకైయే । సాదునలేనెఱుకలేకజనవలెనుమ్మి * మదియిదేవినిచదువుమినమ్మి * యెందుకునీకింకయితరశాస్త్రములతో । లందుగురైతీగిపోదదిగానదీయెఱుకజనవలెనుమ్మి * మదియిదేవినిచదువుమినమ్మి॥ ౨౦౩॥

తా॥ శిష్యా యీయచలగ్రంథముయొక్క విధమునుజక్కగావినుపింతును, మీరుజదువుదు, వినుదు, ముందుగాపరిపూర్ణమేయున్నది, అన్నియుతొనై యుండినలేనియెఱుక యేసంపదనను నిలువక పారిపోవును, నీమనస్సున యీగ్రంథమునేవిని నమ్మిచదువుము, యితరశాస్త్రములను నమ్మినయెడలయాయెఱుకపోనేరదు, గాబట్టి లేనియెఱుకయెందును చిల్వకపోవునట్టి దేయచలమార్గమనిభావము.

ప॥ చక్కెరమెక్కనిరోగులు । చక్కెరమాధుర్యమెఱుకజాలరులలె । మక్కువతోవినివిడువక । చక్కగగ్రంథార్థమెఱుగజాలరాజనులూ * కావుననీవుచాలించిపనులూ * చొక్కమీగ్రంథముచూడుముకొనవెళ్ల । యిక్కడితోజన్మమెత్తవునరితెలియకలరాజనులూ * కావుననీవుచాలించిపనులూ॥ ౨౦౪॥

తా॥ శిష్యాశర్కరనుదిననిరోగులు, శర్కరయొక్క తీపునుయెఱుగజాలరు, అటువలెనే, మకుటవతోవినివిడిచి పెట్టవలదు, సామరులు యీ గ్రంథరుచియెఱుగజాలరుగాబట్టి, నీవుఅన్ని పనులునుజాలించిచొక్కమైన యీ గ్రంథమునుకడవరకు దెలియుము, యితటితో జన్మ సరిసీపుమఱలజన్మ మెత్తవు, తెలియనివారు జచ్చుచుంబుట్టుచుందురనిభావము.

ప॥ గూఢార్థమెఱిగినతడా । రూఢుండై నయతడుగ్రంథరుచి గొనరుభువి ! గాఢతరజ్ఞానంబున । మూఢుండై యున్నవాడు మొదట నేవినమా*నుజనులపొడముద మొప్పుగనమా* వాడువీడనరానివాడేగ్రంథమువిని । వాడునిశ్చయమిట్టివా డైతఱుగని వాడుమొదట నేవినమా*నుజనులపొడముద మొప్పుగనమా॥౨౦౫॥

తా ॥ శిష్యా! గూఢార్థమెఱిగినవాడనగా (సాంఖ్యతారకముల యందువర్తింపుచున్నది) ఆరూఢభావమునుబొందిన వాడనగా యోగజ్ఞానములయందువర్తింపుచున్నది) యీ గ్రంథముయొక్క రుచినియెఱుగరు, అజ్ఞానమైనచీకటినింబడియొండెడు మూఢుడు మొదట నేవినడు, పెద్దలనుజూచియోర్వజాలడు. వాడువీడనియనక, భేదములేనియచలుడే, యీ గ్రంథమునువినును, యిదియేవానినిశ్చయము, మూఢులువినున, పెద్దలనునేవించరని భావము॥

ప॥ తాబేటితలపుచేతను । తాబేలైయిలక్షుధార్తిదనరుట దెలియక । తాబేటిగర్భమందున । తాబేలైపుట్టకున్నతరమె యితరులకూ* సద్గురుబోధట్లరయనితరులకు* యేబోధలఱుగనియీబోధగలవారి । చేబోధపడయక చేకొనదలచి తేతరమె యితరులకూ* సద్గురుబోధట్లరయనితరులకూ॥ ౨౦౬॥

తా॥ శిష్యా! తాబేలుతలంపు, అనగా= లోకులనుజూచితనయవయవములను లోపలకునీడ్చుకొనుచు, మఱల బెట్టి దోపింపజేయును,) ఇటులకుచ్చితతలంపుగల మనుజుడువ్యర్థుడైలోకమున, ఆకలియును, ఆనురాగమునుబొందుచుండును, తాబేలుగర్భమందున తానుసంకల్పవశంబున తాబేలై పుట్టునుగాని వేరొకవిధమునంబుట్టడు, మనుష్యులకు మనుష్యులు, మృగములకు మృగములే పుట్టునుగాని యితర మేమియునుబుట్టటలేదు, యిటువలెనేసద్గురుబోధయని. తెలియుటకు నితరు

లకుసాధ్యపడదు, యేబోధయునెఱుగని యీపరిపూర్ణ బోధగలవారిచే నీపరిపూర్ణ బోధను బొందవచ్చునేగాని, భక్తి యోగజ్ఞానులవలన నీపరిపూర్ణబోధను, బొందుటదు స్తరము, అనగా, బొంకరనిభావము॥

ప॥ ఈతాపేక్షనుమనుజులు! నూతిదరిశేరినిలిచినోట, ౧౧౧
నన్ । యీతేలవచ్చువారికి । చేతులతోనీళ్లమీదచేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదింకనూ * యీతీరుగనేదేశికేంద్ర
దుడెల్లక । చాతుర్యమునబోధసాధించనయ్యినచేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదింకనూ॥ ౨౦౨॥

తా॥ శిష్యా! ఈతగొట్టుటకు నేర్చుకొన యిష్టముగల మనుజులుగుంటయొద్దకుంబోయి యీతరావలయుననియెంతసేపుగోణగుచుండినను వారికియీతయొట్లువచ్చును, యీతనేర్చినవారినిగుంటలోంచి వారివలెనేతానును జేతులతోనీదకుండినయీతరానేరదు, అటువలెనే అచలభావజ్ఞులైన పెద్దలనుసేవించి: యచలభావమును బొందవచ్చునేగాని, (ఇతరగురువులనగా=సచ్చిదానందభావముగలవారివల్లను) తనయుక్తిచాతుర్యములవల్లను, అచలబోధను బొందనేరనిభావము॥

ప॥ ప్రవిమలచిత్తుడుశిష్యుడు । సవినయమున దేశికునకుశర
ణాగతుడై త్రివిధప్రసాదములుగొని । భవనాశస్థితులులేనిపద్ధతి
వినినన్ * తిరిగిరానిపద్ధతిగనినన్ * భువిలోవానిసాటిబోల్చునె
వ్వరులేరు । అవిరళభక్తియువానిసేనొందునీపద్ధతివినినన్ * తిరి
గిరానిపద్ధతిగనినన్॥ ౨౦౩॥

తా॥ శిష్యా! నిర్మలచిత్తుడైన శిష్యుడుదేశికస్వాములవారిశరణాగతుడై యామహాత్మునివలన త్రివిధప్రసాదములను గ్రహించి, త్రివిధప్రసాదములనగా= ఫలమధుచిత్రతాన్నములనుబ్రీతితోబుచ్చుకొనిపుట్టుకయును, జావును, ఉనికియును లేనివిధమునువిని, మఱలజన్మమునకురానిపద్ధతి తెలుసుకొనిన, యాపుణ్యాత్మునకు సాటియీలోకముననెవ్వరునులేరు, అట్టిపుణ్యాత్మునకువిశేషమైనభక్తియును, సంభవించుననిభావము

ప॥ ఉపనయనముగానిదెతానుపనయనముమీదిచదువునూ
హానెఱిగినన్ । విపరీతమగునుదానును । చపలుడుబ్రాహ్మణుడుగా
కుచర్చించిచూడా*శూద్రుడువానిచర్చించిచూడా* ఉపముచే

బోధట్టలూహించనియట్టి । కపటచిత్తుడు సాధుగణముతో సమ
కూకేచర్చించిచూడఁజూద్రుడువానిచర్చించిచూడఁ ॥ ౨౦౯॥

తా॥ శిష్యా! సదురునివలన యుపదేశమునుబొందకనే, తానా
యుపదేశమునకు మీదిభావమునుయెఱిగినను, అదిమిగులవిషరీతమగు
వేగాని, నెలిసినవాడుకానేరడు, అట్టివానినిచపలుడనిజెప్పబడుచున్నా
డు, విచారిించిచూడగా నతడు బ్రాహ్మణుడుగాడు, శూద్రుడనిజెప్పం
బడుచున్నాడు, అట్టికపటాత్ములు సాధుగణముతో సరిగారనిభావము.

ప॥ మంత్రముచేసం నెట్లగుతంత్రములేకున్న కాదుతంత్రము
చేతకా । మంత్రములేకనుచక్షిల । మంత్రముతంత్రస్త్తురెండుమ
రిగూడుకొని * కార్యములన్ని జరిగించుపూని* మంత్రతంత్రము
లలోనుర్తముగురుజ్ఞులుగు । మంత్రతంత్రములలోమర్మముగురు
నిచేమరిగూడుకొని * కార్యములన్ని జరిగించుపూని॥ ౨౧౦॥

తా॥ శిష్యా! మంత్రముచేతనేసంత కానేరదు, మంత్రమును,
తంత్రమునువిరెండునుగూడిసంతయగుచున్నది, ఈమంత్రతంత్రము
లురెండేసర్వకార్యములను జరిగించుచున్నవి, ఈమంత్రతంత్రములయొ
క్క మర్తముసర్గునకుందప్పయితరులకుండెలియనేరదు, గురునివలన
వీటినిందెలుసుకొనుమనిభావము.

ప॥ సంకల్పాదిక గుణములు సంగులమియెఱుకయందునమ
కూడుండుకా । సంకల్పాదిక గుణముల । సంగులమనియెడనుజూ
డబాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా * కొంకకయీ
రెంటిగూర్చిగ్రంథముచేస్తే, సంకోశింపకచదువుశంక పుట్టడింకి
బాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా॥ ౨౧౧॥

తా॥ శిష్యా!కులముతో గూడుకొనినయీయెఱుకయందుసంకల్ప
మును, సత్త్వదిగుణములునుగలిగియుండును, యీసంకల్పగుణములేకుల
మలనిసీపుహృదయమునందెలియుము, యీరెంటికియీడులేదు, నేనుసం
దేహములేనివాడ నైయీరెంటిని గూర్చిగ్రంథమునుజేసితిని, సీపుసందే
హములేక చదివినయెడల, నీకుయేసంశయములునుగలుగనేరవనిభావము

ప॥ హటమునకుటిలాత్మనిజం । పుటకై భటకోటికాజ్ఞభూ
పతియిడినకా । భటులటువలెజేసెడిచో పటుకుటిలుడుబడెడుచా

ట్లుపాటించికనునా * అట్లనేగురునినోటదావినినా * యిటువంటి
 బోధనుయెటువంటినరుడైనా అటువెన్నతనచేష్టలెటువంటివో
 దానిపాటించికనునా * అట్లనేగురునినోటదావినినా॥ ౨౧౨॥

తా॥ శిష్యా! ప్రభువుకుటిలాత్ముడైన శత్రువునుజంపుడనిభటుల
 కాజ్ఞాపించగా, ఆభటులువానింబట్టిచంపెడుకాలమున; యాకటాత్ముడు
 తానుముందుచేసిన దుష్కార్యములనుయోచించునా యోచించడు, అ
 టువలెనేసర్గురునిసొంత నీయచలబోధనువిననమానవులు తనతొల్లింటి
 చేష్టలను దెలియనేరనిభావము.

ప॥ సకలజనులసమ్మతిగా । నొక్కడైననునడువలేడు యున్నప్పు
 లిన్ని । మకరాంకజననిజనకా । ద్యకంకులలోననీవనసేమిగణ
 నా*బోధందితరజనులేమిగణనా* వికలమానసుడవై వెలిబొంది
 బోకునీ । ఎకుటిలభక్తుడవనితెల్పితినీ బోధననసేమిగణనా*బో
 ధందితరజనులేమిగణనా॥ ౨౧౩॥

తా॥ శిష్యా! సర్వజనసమ్మతియుగా నొక్కడైనను యీలోకము
 ననర్పించనేరడు, మన్నిండుని తల్లిదండ్రులు మొదలగు దేవతలలో నీవ
 నగానెంతమాత్రము, అనగా యీపరివర్త్యబోధగల వారికిని తరులెంత
 మాత్రముగాబట్టికవుచి తచలనముచేత లేనిసంకటములనుబొందకము
 నిష్కల్మషుండవుగ న్నునిభావము.

ప॥ బలధనవిద్యలుదుష్టుల । కిలగలిగిననొరులమెంతురెంత
 యున్నప్పుడు । బలధనవిద్యలుశిష్టులకిలగలిగిననెరులబ్రోతురెం
 తోమోదమునా * నీవీరెంటినెఱిగిమోదమునా * కలలోననై
 నదుష్టులచేతజేరకు । మెలమిశిష్టులచెంతకలనై నవదలకుమెం
 తోమోదమునా* నీవీరెంటినెఱిగిమోదమునా॥ ౨౧౪॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును, విద్యయునుగలిగియుండిన
 దుష్టజనులు యీలోకమునయితరులయందనూయభావమును గలవార
 లై వారికికీడుగావెందురు. బలమును, ధనమును, విద్యయునుగలిగియుం
 డిన మంచిజనులు యీలోకమున పరులయందుప్రేమగలవారై వారి
 కిమంచిగావెందురు, నీవు యీరెండువిధముల నెఱింగికలలోనై చదుష్టు
 లచెంతజేరవలదు, మంచివారి చెంతంజేరుమనిభావము.

ప॥ అందమగుస్వాతివక్షము । బిందువులెండెంబడునో
పుధివినిత । ద్విందువులుపాధివశమున । జెందునుతగనామరూప
చేష్టాదికమునూ*అట్లనెనివుజెందేవిన్నియునూ* మందితోభత
గూడిమాట్లాడినంతలో । అందుకేసహవాసమరయుముతగువా

• నిచేష్టాదికమునూ*అట్లనెనివుజెందేవిన్నియునూ॥ ౨౧౫॥

తా॥ శిష్యా! స్వాతికారైయందు కురిసినవాన బిందువులుయే
యేస్థలములయందుబడుచున్నవై, ఆయాస్థల విశేషములవలన నానా
విధరూపనామములను గుణములనుబొందుచున్నవి. అటువలెనేనివుదు
ష్టసాంగత్యముచేసినదుష్టుడవుదువు, సజ్జనసాంగత్యముచేసినసజ్జనుండవు
దువు గాబట్టి సజ్జనసహవాసమేయై క్తమని భావము.

• ప ॥ బారులకులోకులందరు । బారులవలెదోచబడుట సహ
జగుణంబౌ । చోరులకుసకలజనములు । చోరకులనిపాదికిదో
చుచునికిసహజమురా * అట్లనెదుష్టాత్తునికిసహజమురా * సా
రములేనిసంసారాబ్ధినిదాటించు । వారినితమవంటివారనిగనుట
ట్లుయునికిసహజమురా*అట్లనెదుష్టాత్తునికిసహజమురా॥౨౧౬॥

తా॥శిష్యా!లోకమునందుసహజముగాబారులకులోకులుబారులు
గాను, దొంగలకులోకులందరుదొంగలుగానుమనస్సునకుందోచుచుండు
ట సహజగుణముగానే యుంటున్నది, యిదే ప్రకారము దుష్టాత్తునకు
లోకులందరుదుష్టులుగానేతోచబడును. లేకమైననుసారములేనియీసం
సారసాగరమునుదాటించేడు సద్గురుస్వామిని తమవంటివారుగానేభావిం
చుటయేనుసహజముగానున్నది. ఇదిసరికాదు. మనమేజారచోరదుష్టత్వ
ములుగలవారము, లోకులు మంచివారనియును, సంసారసాగరమునుదా
టింపఁజేసేమమహాత్ముడే దేవ దేవుండనియునుభావించుటయై క్తమనిభా॥

ప॥ బయలెఱుకలుశిష్యునకుకా । దయతోగురుడెఱుగజేసిత
రునాతనుసం । దియమేమిలేకయెఱుకను । నయమునవిడిపించు
గురుడునయశాలిగాదా*నిమదికిదినాఁననాలేదా * భయభక్తి
గురుసార్యభామునిసేవని । శ్చయముగజేసితెజయమందెదవుగు
రుడునయశాలిగాదా*నిమదికిదినాఁననాలేదా॥ • ౨౧౭॥

తా|| పుత్రా! సద్గురుస్వామి. శిష్యునకుపరిపూర్ణమును యెఱుక ను యీరెంటినియెఱిగించి సర్వసంశయములకు మూలమైన యా యెఱుకను విడిపింపఁజేసిన యాగురుడుమహాత్ముడుగాడా, యిది నీమనస్సున కుంబప్రేనాలేదా, నిశ్చలమైనభక్తియును భయమునుగలిగినగురుమూర్తిని సార్వభౌముండనియెంచి నేవజేసినయెడల నీకు జయముకలుగును నందియములేదని భావము.

ప|| పదిరెండక్షరములుగల|సదమలమంత్రార్థమెఱిగినగురు కృపచే|బదియారక్షరములుగల|యదియెట్టిదోతెలిసేనియత డేసద్గురుడూ*యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ* మొదటిదిపరి పూర్ణమునుదెల్పునెఱుకను|తదనంతరప్రబోధనుజేయు నీపుదెలి యునతడేసద్గురుడూ*యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ|| ౧౧౫||

తా|| శిష్యా! పదిరెండక్షరములు గలద్వాదశాక్షరీమంత్రమును సద్గురుకృపచేత నెఱింగి, పదియారక్షరములుగల ప్రోడశాక్షరీమంత్రమె ట్టిదో దానివిధమును దెలిసినవాడేసద్గురుడు, యీరెండుమంత్రముల యొక్క భావములను దెలిసినవాడే మహాత్ముడు, మొదటిదియైనద్వాద శాక్షరీమంత్రముపరిపూర్ణమునేదెలుపును, రెండవదియైన ప్రోడశాక్షరీ మంత్రములేని యెఱుకనుదెలుపును, యీరెండునియెఱిగిన మహాత్ముడే సద్గురుస్వామియని భావము.

ప|| ఆమంత్రయుగము దెల్పెద|నేమముతోదలచుము త్రదీబట్ట బయల్|యేమియులేదనిబలికిన|యీమంత్రమెతత్వమూలమిం కొకటివినుము*యెప్పుడునొటయిదిమరువకనుము*యీమూల ములేనిగుర్తైగేశరీరము|యేమిలేదనియంటెయిదిప్రోడశాక్షరీ యింకొకటివినుము*యెప్పుడునొటయిదిమరువకనుము|| ౨౧౬||

తా|| శిష్యా! ఆమంత్రములరెంటిని వినుపించెదనువినుము, అం తయుబట్టబయలని, యింతకంటెనేమిలేదనినీమముతోదలచుటేద్వాద శాక్షరీమంత్రము, సర్వతత్వములకుమూలము యింకొకటిగలదు, గుఱు తుయెఱిగేశరీరమేమిలేదనిదలంచుటే ప్రోడశాక్షరీమంత్రము, ఈరెం డుమంత్రములను నీపు సదామరువకుమని భావము.

ప॥ తొలిమంత్రపద్ధతెక్కడ । కలదోయనివెదుక నేలకలదం
తటయా । వలమంత్రపద్ధతెక్కడ । కలదోయనిజూడనేలకాదా
చూచేది * వినేదియనేదితినేది * అలతొలుతదానినియవలో
కనముచేసి । కలకాలమెఱుకలగలదానివిడువెఱుకగాదాచూ
చేది * వినేదియనేదితినేది॥ ౨౨౦॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రముయొక్క మూర్తి మెక్కడున్నదో
యని వెదుకనేల, యదియంతటనుండియున్నది. ఆవలిమంత్రముయొ
క్క మూర్తిమెక్కడున్నదో యనిజూడనేల, యదియేగదా చూచునది
వినునది అనునది తినునదిగాబట్టి తొలిమంత్రమైన ద్వాదశాక్షురిని ద
ర్శించి, కలకాలములేని యెఱుకయైనదానిని విడువుమనిభావము.

ప॥ ఇదితప్పయేమిలేదని । మొదటిది మొరబెట్టుచుండుముద
మునవినుమీ॥ యిదియేమిలేమహస్సుని॥ వదలక రెండవదితెన్నవ
దరుచుండునురా॥ బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా॥ అదిగాన
యీరెంటినరసినీవిప్పుడు॥ విదితముగయెఱుకను విడురమంత్రమి
ట్లువదరుచుండునురా॥ బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా॥ ౨౨౧॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రము యిదితప్పయేమిలేదని మొర
బెట్టుచుండును. రెండవమంత్రము యిదియేమిలేమహస్సునివదురుచుం
డును, పరిపూర్ణమెఱుకలనిశ్చయమిదియు, గాబట్టియీరెంటిని నీవిప్పు
డువిచారించి తెలుసుకొని, లోకవిదితమైనయెఱుకనువిడువుమనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమిదుగోయిదిగో । యెఱుకతొజూపించిలేనియె
ఱుకనులేదం । చెటిగించినగురుడేసరి । యెఱుకనునిల్పేటిగురుడు
యేండుకోయన్నా * తద్రోధనీకెందుకోయన్నా * శరణన్నవా
రిమస్తకమందుచెయిబెట్టి । తిరముగయెఱుకనుతీసివేయనివాడు
యేండుకోయన్నా * తద్రోధనీకెందుకోయన్నా॥ ౨౨౨॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముయిదుగో యిదుగోయనియెఱుకచేతం
జూపించి. లేనియెఱుకనులేదని యెఱిగించినగురుడేసరి. యెఱుకనునిలు
పునట్టిగురుడుయెందుకు. అట్టిరోధనీకెందుకు. వలదువలదు, శరణనినా
ష్టాంగపదినమనకరించిన యాశిష్యుని శిరమునందు హస్తముంచి, యె
ఱుకనుదీసినవేయని గురుడు, గురుడుకాడని భావము.

ఐ॥ పరిపూర్ణబోధయెఱిగిన । గురుశిష్యులుబోధకొటకుఁ
రవనిబడుఁ । గురువర్యుడొకనిమరలను, హరువరమునబుట్టినట్టి
యాశిఖండికిని * సతియైనట్టియబలతండ్రెడికిని * వరులనిద్దరినిదే
వలయునియల్లుడునేను । వరియింతుమనిజెప్పివరుసబంపినయట్లు
లాశిఖండికిని * సతియైనట్టియబలతండ్రెడికిని॥ ౨౨౩॥

తా॥ శిష్యా! శివదేవునివరమునన్రుపదమహారాజునకుంబుట్టినశి
ఖండియనుబుత్రిని, యాద్రుపదమహారాజు పుత్రుడనివెల్లడిచేసి, కాశీ
దేశపురాజపుత్రిని మాట్లాడి, చంద్రాయుధమునకు వివాహముచేసి
యాలతాంగినిదోడ్కొనివచ్చెను. ఆముగ్ధరాలుకొన్ని మానములవర
కుతనభర్తనుంగానకమనోవ్యధనుం బొందివిచారణచేయగా, తనభర్త
యును ఆడుదియనిదెలియవచ్చిమిగులదుఃఖించి, నాకును, నీయల్లునకు
ను, యిరువురుకునిరువురుపురుషులను వెంటబెట్టుకొనిరమ్ము, మేమాపురు
షులను వరియింతుమని తనతండ్రెడిజాబులువ్రాసెను. ఆకాశీదేశపురా
జదుఃఖావేశముతో యుద్ధమునకువచ్చుటచేత, నాశిఖండియడవులపా
లై పోయియందొకయక్షునివలనపురుషరూపమునుధరియించివచ్చియా
లతాంగినిసంతోషపరచెనుగాని, యాకోమలికోరికలుకొన సాగకపోయె
నుగాబట్టియిటువలెనే, పరిపూర్ణబోధయెఱిగినగురునియొక్క శిష్యులు
తరగురువులనుగోరుటవలన నరకమువిడువదనిభావము॥

ఐ॥ పరిపూర్ణబోధయెఱిగిన । గురువరుచేబోధగొనినగొప్ప
ఫలంబా । పరిపూర్ణబోధనెఱుగని । గురువరుచేబోధగొనినగొ
ప్పఫలమానా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా * పురుషునిచేసం
తుపొలిబడయునుబడయ । తరమానెవారికితమవంటివారేచే
గొప్పఫలమానా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా॥ ౨౨౪॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణబోధనెఱిగిన సద్గురుమూర్తివలననీబోధ
పొందినయెడల గొప్పఫలమిచ్చునేగాని పరిపూర్ణబోధనెఱుగని గురుని
యొద్దబోధపొందినయెడల గొప్ప ఫలముకలుగనేరదు. అది యెట్లన్నను
స్త్రీలుపురుషులతో రతికేళినలుపుటచేత సంతానమునుబడయనేర్తురే
గాని, తమవంటిస్త్రీలతోగూడుటచేత సంతానమెటుల బడయ నేరరో,
అటువలెనే సచ్చిదానందమార్గముగలవారి బోధవలన జననమరణప్ర

వాహము విడువనేరదు, గాబట్టి సచ్చిదానందరహితుడైన అచలగురు నివలన బోధనుగైకొనిన యెడల ఫలితార్థమునెడు జన్మ రహితమును నిస్సంశయముగాబొందవచ్చునని భావము.

ప॥ దృష్టాంతముదొడిగెనునీ । యోష్టముగడలించగానెని

• జకల్లనుచు ॥ దాష్టాంతమడుగబోధకు । స్పష్టముగాకష్పరముదీపముజూపవ్రోయి*యాయుక్తిలోపముజేయకోయి* తుష్టినొందెదరిట్లుతోచిచెప్పితిగాని । శ్రేష్టము యీబోధచేకొన్నవారికిదీపముజూపవోయి*యాయుక్తిలోపముజేయకోయి॥ ౨౨౫॥

తా॥ శిష్యా'యాయచలబోధకు గృష్టాంతదాష్టాంతములడిగిన యెడలకర్పూరదీపమునుజూపుము, యాయుక్తి నీవులోపముచేయనిలదుయిందువలననందరునుసంతుష్టినొందెదరనితెలిసిసిక్కుజెప్పితిని, యింతకంటెనువేరేదృష్టాంతములేదు, ఎక్కుమూలెందుకు, యాయచలబోధకంటెనుశ్రేష్టమైన బోధలేదనిభావము.

ప॥ యెఱుకద్రమగల్గుశిష్యుని । పరితాపము మాన్పునట్టిపండితుడితడే । గురువరుడుగానిగురువులే । గురువులమనిపొట్టకొఱకుగొణిగేవా రెల్లా*వారికిబోధతెలియుటకల్లా*పరిపూర్ణమునలేనియెఱుకనేర్పడదెలిసి । యెఱుకనువిడిపించనెఱుగకగురువులైగొణిగేవారెల్లా* వారికిబోధతెలియుటకల్లా॥ ౨౨౬॥

తా॥ శిష్యా' యెఱుకయందుద్రమనుగొనియున్న శిష్యునియొక్కనుభ్రమునుదీర్చునట్టిమహాత్ముడుయచలగురుడేగాని యితరులవలనంగానేరదు, అట్టియచలగురుడేగురుడుగాని యితరగురువులుతమపొట్టకొఱకుగొణిగేవారు, అట్టివారికిబోధతెలియుటకల్ల, పరిపూర్ణమునందులేనియెఱుకనుజూపించి, యాయెఱుకనువిడిపించనేరనిగురువులునిజగురువులుగారు, వారుమాయకులనిభావము.

ప॥ గురుశిశ్రూషయొనర్చుట । యెఱిగించెదనెట్టులనిననేర్పడవినుమీ । నరులిష్టమైవమునకుం । బరిచర్యయొనర్చునట్లుభక్తితోడుతనూ* గురుమూర్తికత్తుక్తితోడుతనూ* నిరతమరమరలేకనీవునల్పితివేని । గురుబోధమరుగునన్గురునిచేదెలిసేవుభక్తితోడుతనూ*గురుమూర్తికత్తుక్తితోడుతనూ॥ ౨౨౭॥

తా॥ శిష్య! గురువునకు పరిచర్యలు చేయునట్టిక్రమమెట్టిదనినవినుము, నరులు తమయిష్టదైవములకు భక్తిశ్రద్ధలతో పూజయును, ధూపదీపనైవేద్యములను, యెటులగావించునో అటువలెనే, అరమరలులేక సద్గురుమూర్తికి వివిధ పరిచర్యలుగావించినయెడల, నీకు యాసద్గురునియొక్క రహస్యమును దెలియవచ్చునని భావము.

ప॥ తను మనధనమును గురునకు విసయంబున ధారజోసివేడ్క గురునిచే ననువై నభోధవడసిన । ఘనమతిమంతునకు సాటిగల రాయీభువిని*లోకులు మ్రొక్కవలదాతామువిని* తాను నితరులనితాననక యేమాట । వినక పరిపూర్ణతదనకు వారికి సాటిగల రాయీభువిని*లోకులు మ్రొక్కవలదాతామువిని॥ ౨౨౮॥

తా॥ పుత్రా! సద్గురుమూర్తికి శరీరమును, మనస్సును, ధనమును, వినయముతో సమర్పించి యత్యానందముతో, నాగురునివలన బోధగైకొనిన యాపుణ్యాత్మనకు సాటియీ భూమిమీద నెవ్వరును గారు. అట్టివారినిం జూచి లోకులును నిష్కాపట్యులై మ్రొక్కులు వేయవలయును, నేననియితరులనితాననియనక. యేమాటలును వినక. వృత్తిరహితమై యుండెడు పరిపూర్ణనకు లోకమున నెవ్వరును సాటిలేరని భావము.

ప॥ జలమునెడ బాయనొల్లని । జలచరముల రీతి పూనినచ్చి ఘృదుహృ । జ్వలజంబనుపీతముపై । నిలిపితరముమాని గురుని నేగొల్చుకొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి * కలంకాలమిరీతిగడు పుచునే ప్రాద్దుతలదండ్రదొరదాత దైవమనుచు గురువునే గొల్చుకొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి॥ ౨౨౯॥

తా॥ వత్సా! చేపలు మొదలగు నీటిజంతువులెట్లు నీళ్లే నువిడిచి యుండవ్రా, అటువలెనే నిజమైన శిష్యుడు తన హృదయ కమలమునందు సద్గురుస్వామిని నిలుపుకొని యితరచింతలను విడిచి, సదాగురువునే గొల్చుకొనును, అట్టియుక్తులనేదలచుచుండును, కలంకాలమిరీతిజేయును, అట్టిసద్గురుడే తల్లియనియును, తండ్రీయనియును, దొరయనియును, దాతయనియును, దైవమనియును భావించవలయునని భావము.

ప॥ సతిపారుగూరికి పోయిన । పతిరాకడ గోరినట్లు భావములో నక । మతిమంతుడునచి ముందు । సతతము గురురాక గోరున తనము

వినరా * వానితోటిసామెవ్వరనరా * హితునిరాకడకున్నేహి
తుడుగోరినయెట్లు, అతిదరిద్రుడుద్రవ్యతతినిగోరినయెట్లునత్యము
వినరా*వానితోటిసామెవ్వరనరా|| ౨౩౦||

తా॥ బిడ్డా! యితరగ్రామమునకుం బోయిన తనభర్తరాకకు, ఉ
త్తమస్త్రీయెటులయెదురుచూచుచుండునో, అటువలెనేబుద్ధిమంతుడై
నశిష్యుడుయెల్లప్పుడును, గురునిరాకనుగోరియుండును, యదినత్యము, అ
ట్టివానికినమానులెవ్వరునులేరు, మిత్రునిరాకనున్నేహితుడుగోరినవిధ
ముగా, మిగులదరిద్రుడు ధనమునుగోరినట్లుగా నిజమైనశిష్యుడునదా
గురునిరాకను గోరియుండుననిభావము.

ప॥ అతివలరతిచతురతలా । యతివలచేవారితండులరయ
రనుచుతత్పతులరయనేర్తురట్లనెమతిమంతుడుగురునిబోధమా
నినగానీ * తద్బోధతామానడుపూనీ * అతిదరిద్రునిచేవిద్యా
జనాఘనుడుచతురునివిత్తమార్జించివతంతులుమానినగానీ *
తద్బోధతామానడుపూనీ॥ ౨౩౧॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునస్త్రీలుతమచతురత్వములు, తమవంటి
లవల్లతమతండ్రులెఱుగరనియును, తమపురుషులుమాత్రముయెఱుగుదు
రనియునుభావించురు, బుద్ధిమంతుడైనశిష్యుడు తనగురుడుబోధించకుం
డినను తానాబోధయందపేక్షగలిగియుండును, అతిదరిద్రుడుతనయొద్ద
విద్యనేర్చుకోనపేక్షించిన యాధనవంతునియొక్క-ధనముగ్రహించునటు
లశిష్యుడుగురుబోధను క్రమేణదెలుసుకొనుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణబోధతే॥ పరియంతముసేవజేసిబహునమ్మిక
గాగురుమూర్తికితరుపాతను । మరికన్నులగననివానిమార్గము
ఛీఛీఃతలచరాదామాటనుఛీఛీ* గురునాజ్ఞవిననిదేగురువై శిష్యు
లసూర్పి । గురుబోధతే॥ టిగురువంచకునియొక్క మార్గముఛీఛీ
* తలచరాదామాటనుఛీఛీ॥ ౨౩౨॥

తా॥ పుత్రా! కాపట్యముగలమనుజుడు తనకుపరిపూర్ణబోధదె
లుపునంతవరకును, సగ్గురునకువివిధపరిచర్యలుచేయుచు, తనభక్తివిన
యములనుజూపిమిగులనమ్మకమునుబుట్టించి, అట్టిపరిపూర్ణబోధనుబొం
దినపిమ్మట, గురునియింటికింబోక, గురునకుంగనుపించక ముఖముతప్పించి

దుదురాత్మునియొక్క-మార్గముఛీఛీవినరాదు, తలచరాదు, పద్దురునియొక్క-యోజ్ఞనుబొందక నేతానుగొందఱుశిష్యులనుగూర్చుకొని గురుబోధనువారికిం దెలుపునట్టి యాగురువంచకునియొక్క-మార్గమున్న ఛీఛీ వినరాదుతలచరాదు, వాడెగుగుద్రోహియనిభావము॥

ప॥ తనశిష్యులువినితనుసతి॥ వినయంబునగొలుచుకొఱకువిన
తులొనర్చుక॥ తనగురువునుగురుషింటికి॥ జనుదెంచినజూచిశిశ్రూ
షతామెనర్చుండూ * లేమినిదెలిపించనుమనుచుండూ * వినముకు
చ్చితశిష్యాగ్రణివీడువీడెట్లు॥ ఘనబోధోక్తిస్థితిగనునోగురునకుశి
శ్రూషతగమెనర్చుండూ * లేమినిదెల్పించనుమనుచుండూ॥ ౨౩౩॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుమరహంకారులు. తమశిష్యులుదమ్ముగీర్తించుటకును, వినయంబునగొల్పిపేవించుటకును, తమశిష్యులయెదుటవారిగురువునువినుతించురేగాని నిజముగాతమగురుడుతమయింటికివచ్చినయెడల, యామహాత్మునకుతాముశుశ్రూషలుచేయరు, అట్టిపద్దురునకుతమకష్టదరిద్రములను జెప్పిపొమ్మందురు, ఇటుమంటికుచ్చితమనస్సుగల శిష్యులుయెట్లుజన్నరహితులయ్యెదరు, అకిటావారుముక్తినిబొందనేరగు, జననమరణప్రవాహములువారినివిడువవని భావము

ప॥ కుటిలాత్ముడైనశిష్యుం॥ డిటువలెతాబలుగురుడుయిం
టికిరాగా॥ యెటుబోవుచుండిరాకో॥ యిటకీకదర్శనముమల్లియె
ప్పుడయ్యానో * యెవరికిదెలుసుయెప్పుడేమానో * యెటుదో
చదేమైనయిత్తమంచనుకుంటే॥ తుటుకునవకరాగిదుడ్డయినలే
దిపుడెప్పుడయ్యానో * యెవరికిదెలుసుయెప్పుడేమానో॥ ౧౩౪॥

తా॥ శిష్యా! కుటిలమనస్సుగలకపటశిష్యుడు, తనగురుడుతనయింటికివచ్చినంజూచి. తాముయెక్కడికిం బోవుచునిక్కడికివచ్చితిరో, మఱలయెన్నడువచ్చిమాకుదశకోనమిత్తురో, యెప్పుడెప్పుడుయేమేమిజరుగునో, యెవ్వరికిందెలుసును. యిప్పుడేమైనను దేవరవారికినిచ్చెడమనియోచించినను, యొక్క-రాగిదుడ్డయైననులేదు, నాకుయేమిలోచలేదనితనకపటవినయములనుజూపునని భావము॥

ప॥ జపములులేపములుసలుపుచు॥ విపరీతస్వరణజేయువే
దాంతార్థం॥ బపరిమితంబుగజెప్పును కపటాత్ముడుశిష్యుకోటిగని

మెచ్చుకొఱకూ * మెచ్చిద్రవ్యమును యిచ్చెకొఱకూ * అపకీ
ర్తి సేతలక మరినట్లుగుపడి యుపము చేబ్రతుకుచునుదులొకులుత్త
ననుగని మెచ్చుకొఱకూ * మెచ్చిద్రవ్యమును యిచ్చెకొఱకూ ॥ ౨౩౫ ॥

తా॥ శిష్యా! నిజమెఱుంగనిక పట వేష ధారులైన యభ్యాసగురు
వ్రోలు, తమ శిష్యవర్గము మెచ్చుకొనునటులజపమును, విచారితమైన స్మరణ
యును జేయుచు, వేదాంతార్థములను విచ్ఛలవిడిగా జెప్పుదురు, యిటుల జే
యుట పరమార్థముకొఱకుగానూ, శిష్యులు మెచ్చి ధనమిచ్చుకొఱకై యిటు
లజేయుదురు, యది యపకీర్తి వేషమనిభావము.

ప॥ గురుమూర్తి - మరహంకృతి దొరకొన్న నుదొంగత్రోవ
ద్రొక్కన చెవులం గురునిందవినిన జేసిన । నునుకుపరిపూర్ణ బోధ
నలవియె తెలియూ * కూడచువాని తెలియక కలియూ * గురుడుదలిసి
నపు స్తకరీతిచేపురాణ । మరసి తిననియెంతో మురిసిన గురుబోధ
నలవియె తెలియూ * కూడచువాని తెలియక కలియూ ॥ ౨౩౬ ॥

తా॥ పుత్రా! శిష్యుడు సగ్గురుని యెదుట అహంకారమును బొం
దినను, దొంగత్రోవలయందు నర్జించినను, గురునింద చెవులతో వినిన
ను, తాను జేసినను, అట్టిదురాస్థినకు పరిపూర్ణ బోధపట్టనేరదు, అట్టివాని
కర్తృధర్మములను దెలియక వానితో జేరకూడదు, గురుడు నెలుసుకొనిన
అచలగ్రంథమువల్ల నేనును పరిపూర్ణుడనై తినని వాడెంతసంతసించినను,
వానికి పరిపూర్ణ బోధకలుగ నేరదనిభావము.

ప॥ నాలుగు శుశ్రూషణములు । లోలతగా వించుకొనుచు లో
కాతీతం । బాలోకించియు గురుచే యీలోకముజోలివిడుపుమిం
తే చాలన్నా * నీతో గూడయిదిమరువకన్నా * కీలుదెలియనిచదు
వుచాలాచదివెందుకు । చాలించునీ విట్టికీలుదెలిసి తోనేనియుం తే
చాలన్నా * నీతో గూడయిదిమరువకన్నా ॥ ౨౩౭ ॥

తా॥ శిష్యా! నాలుగువిధములైన శుశ్రూషలనగా = స్థానశుశ్రూ
ష, అంగశుశ్రూష, భావశుశ్రూష, ఆత్మశుశ్రూష, యీచతుర్విధములు.
(స్థానశుశ్రూషయనగా = గురుస్థానమును విడువక భటుని వలె గురుకార్య
ములను జరిపించుట. అంగశుశ్రూషయనగా = సగ్గురువునకు స్నానాదికృ
త్యములను దీర్చుచు కాలుచేతులుపట్టుట. భావశుశ్రూషయనగా = సద్గురు

‘దుభావమునందలంచినవస్తువును దెచ్చినమర్పించుట ఆత్మశుశ్రూషయన
గా = శరీరయాత్నములందును సద్గురునకు సమర్పించి యే భాంతులును లేని
వాడై లోకాతీతమైన పరిపూర్ణమును సద్గురుకటాక్షమువలన దర్శించి,
యీ లోకముయొక్క సాక్షాతమును విడుచుట, నీవు యీనాలుగింటిని మ
రువకుము, గురుకీలు దెలియనిచదువులు చాలాచదువుటవలన బ్రయోజ
నమేమి, నాటినింజాలించి, గురురహస్యమును దెలియుట చేత నీకు జన్మర
హితముగలుగునని భావము॥

ప॥ సేవకునిచరాతీర్థము । కాశీగంగయనిగునిగనుగొన్న
మని । శ్వేతుండనితనకునుయుప । దేశంబొనరించునట్టి దేతారక
మని * మనసందు తానీతీరుగానీ * యేనీమయందున్న కాశీప్ర
యాగరామేశునిపురమై ప్రకాశించునానీమయదేతారకమని *
మనసందు తానీతీరుగానీ॥ ౨౩౮॥

తా॥ శిష్యా! దేశికస్వాములవారిశ్రీపాదతీర్థమే కాశీగంగయనియును
సద్గురుమూర్తియేవి శ్వేతుండనియును, తనకునుపదేశించినదియే తారకమ
నియును చునస్సునందలంచవలయును, సద్గురుడుండెడు దేశమే కాశీప్రయా
గరామేశునిపట్టణమై ప్రకాశించునటుల మనంబున నెంచవలెననిభావము

ప॥ గురుచరణజలముగోదావరియనిగురుమూర్తిరామభద్రుం
డనిత । త్పురమునుభద్రాచలమని । గురుమంత్రమే తారకమని
గురిగల్గినట్టి * తీరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి * గురుడున్నచో టెనుం
దరమైన శ్రీశేష । గిరిరంగనాయకపురమనదగియుండుగురిగల్గిన
ట్టి * తీరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి॥ ౨౩౯॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునియొక్క పాదజలమే గోదావరియనియును
సద్గురుజేరామచంద్రుండనియును, సద్గురుడుండెడుపురమే భద్రాచలమని
యును, గురుమంత్రమే తారకమనియును, త్రికరణశుద్ధిగాడలంచిన శ్రే
ష్ఠుడైన శిష్యుడు, గురునిమరుగుతెలుసుకొని జన్మరహితుండగును, సద్గురు
డువసియించెడుచోట శ్రీరంగనాయకపురమని జెప్పబడునని భావము॥

ప॥ గురుడునరుడనుచు దెలిసిన గురుమంత్రముమరచియున్న
గురుపుత్రులనా దరణయొనర్చకయుండిన గురువును విడనాడిరెం
చో గురునిజేరిననూ * సద్గురుబోధ నెఱిగి దూరిననూ * యెఱుక మ

హృత్స్యమునెఱిగినయిటువంటి నరునకుదప్పుదు నరికి ముయింకో
క్కగురునిజేరిననూ*సద్గురుబోధ నెఱిగిదూరిననూ॥ ౨౪౦॥

తా॥ శిష్యా! గురుడునరుడనిభావించినను, గురుమంత్రమునుమీ
అచియుండినను, గురుపుత్రులనాదరణచేయకుండినను, అచలపరిపూర్ణ
బోధగలసద్గురువునువిడిచి, యెఱుకమార్గమునందువర్తించెడు వేరొక గు
రువును, ఆశ్రయించినను, గురుబోధ యెఱిగిదూషించినను, యెఱుకమహా
త్యములయందెప్పుముగలవాడుగానుండినను, అట్టిపాపాత్ములకు నరికిము
విడువదనిభావము.

ప॥ జ్ఞానవై రాగ్యభక్తిసమాననదీన్నానదేవమంత్రమనతః
ధ్యానమభిమంత్రములుపర । మాననియతిగోరినట్టిమనుజుసంఘ
ముకూ*బోధను తెల్పుమనినవారలకూ* తానుబోధించుటతగి
దుబోధించితే తానునేననుభ్రాంతితోలగేదేలాగంఠమనుజుసం
ఘముకూ * బోధను తెల్పుమనినవారలకూ॥ ౨౪౧॥

తా॥ శిష్యా! జ్ఞానమును, వైరాగ్యమును, భక్తియును, సరియైన
మార్గములనియును, నదీన్నానమునుదేవమంత్రపరినయును, ధ్యానము
ను, మంత్రమభిమంత్రములును, పరమనినమైదుపామరిజనులు, అచల
బోధను తెల్పుమనివేడినను, నారికిబోధించకుండదు, బోధించిననువారికి
తానునేనుపరులనెడుభ్రాంతి విడువనేగదనిభావము.

ప॥ ఇంగితమునెఱిగినద్గురు । పుంగవుచేనరుడుభక్తిముక్తిక్రి
యలఁసంగాసంగమువెడలినశృంగారమెవానిచేప్రచూచెవా
రలకూ*వాడున్నట్లుతోచెవారలకూ*మంగళసూత్రమెబ్బంగి
శృంగారమో । శృంగారవతికియాశృంగారవతికిట్లజూచెవారల
కూ*వాడున్నట్లుతోచెవారలకూ॥ ౨౪౨॥

తా॥ శిష్యా! పరమరహస్యమెఱిగినసద్గురునామివలన యేనరు
డుభక్తిముక్తిక్రియలయొక్కచేరికయును, చేరకుండటయును, యీరెం
టినివిడిచినయామహాత్మునిచేప్రలుజూచువారలకు మిగులశృంగారములు
గానుండును, పరిపూర్ణమునుదెలిసినవారలకు నీలోకిముమిగుల వింతయై
యుండును, గుణవంతురాలకుమంగళసూత్రమెటుల శృంగారమోఅటు
వలెనే, మానవులకుపరిపూర్ణబోధయేశృంగారమనిభావము.

ప॥ జనులందరుగురుబోధను । గనిరాజనులందు నేనుగలియ
కయున్నున్ననుమన్నింతురెవారనిమనసునదలపో సైబోధమర్క
మబ్బినా * అబ్బినవారిధర్మమబ్బినా * జననమరణములేనిఘన
మైనత్రోవనేగన్ననెఱిసిబోధగనకున్నయీబోధమర్కమబ్బినా*
అబ్బినవారిధర్మమబ్బినా॥ ౨౪౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునజనులందరుగురుబోధను బొందిరినియు
ను, నేనాజనులతోగలియుకుండినవారు నన్నుమన్నింతురాయనియును,
మనస్సునదలంచినమాత్రముననే పామరులైనవారికి సత్పురుషులమ
ర్కముదెలియవచ్చునా, అటులఅబ్బినను, వారిధర్మముదెలుసునా, దెలియ
నేరదు, జననమరణములులేనిమహాశ్రేష్ఠమైన యచలబోధను బొందకుం
డినవారికి, యామర్కధర్మములుదెలియరావనిభావము.

ప॥ హృదయగ్రంథివిడుటకై । నదయతయీబోధదెల్పజన
దాగురుడై । వదలకచి త్తములోపల । పదయుగములుదలపవలదె
భక్తుడై నపుడూ * భ్రాంతిరహితానక్తుడై నపుడూ* కుదురవు
యిదిరెండుగురుశిష్యులకుగాక । కదిలిక లేనట్టిఘనబోధోక్తిస్థితిభ
క్తుడైనపుడూ * భ్రాంతిరహితానక్తుడై నపుడూ॥ ౨౪౪॥

తా॥ శిష్యా! జననమరణములుగలముడివీడిపోవునటుల గురుడు
యీయచలబోధనేదెలుపవలయును, భక్తుడై నశిష్యుడుసద్గురుపాదపద్మ
ములనుపదలక తనచి త్తమునందలంచవలయును, యిదియేభ్రాంతిరహి
తమగువిధము, యీరెండువిధములుగురుశిష్యులు అనుష్ఠించక, ఘనమై
నయీయచలబోధ కుదురనేరదనిభావము.

ప॥ గురుడానందలకుండిన । మఱిశిష్యుడుద్రవ్యలోభమగ్నుండ
యినా । మరియాదదక్కదిరువుర । కెఱిగుండుమువీరలతిహీనులో
యన్నా* ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా* గురుఁగుశిష్యునిగన్నకొ
డుకుగాగనకున్న । గురునిపై శిష్యుడాగురినిల్పకుండినహీనులోయ
న్నా* ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా॥ ౨౪౫॥

తా॥ శిష్యా గురుడుఅధికఆశగలవాడుగానుండినను, శిష్యుడు
లోభిగానుండినను, యీయిరువురకునుమరియాదలుండనేరవు, వీరిరువు
రుమిగులహీనులు, నిజముగాదురభిమానులు, గురుగుశిష్యునితానుగని

నట్రునిగానెంచకుండినను, శిష్యుడుగురుడు దేవుడనియెంచకుండినను, నిజముగావీరిరువురుమరహంకారులనిభావము.

ప॥ గురుగురుబోధలచేతను పరిపూర్ణంబెఱిగియెఱుకవిడిచిన
యతనిం గుఱుతెఱుగనరులశక్యమె యెఱిగిననరులట్టిబోధయె
ఁజేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండవన్నా * చిఱుతపాపని
రితిమరిపిశాచముభాతి తగుగుచునుండువెక్కలిమాట్కిగురుఁ
ట్లుయెఱిగేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండవన్నా ॥ ౨౪౬ ॥

తా॥ శిష్యా' సగ్గురుడుతనగురునియొక్కయచలబోధనుగ్రహిం
చి, యెఱుకనువిడిచినయాపుణ్యపురుషునిం దెలుసుకొనుటకునరులకుశ
క్యముకాదు, యెఱిగినవారికేయీగుట్టుదెలుసును, అట్టివారికిమరుగుండ
దు, అట్టిమహాత్ములుబాలులవలెను, పిశాచములవలెను, పిచ్చివాండ్రవలె
నువర్తింతురు, అట్టివారినిందెలియుటకుసాధ్యముకాదనిభావము॥

ప॥ మలయాద్రినున్నచెంచుల కిలచండనభూరుహములె
యింధనమటమిక్కిలిగలుగబట్టియట్లనె చులకననుష్ఠియింటగ
లుగుసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యుడుదూరస్థుడెపుడూ* తె
లియనివారికితెలిసేదికరెనము తెలివిచెదలిసి నతెలియజేసినబో
ధసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యుడుదూరస్థుడెపుడూ ॥ ౨౪౭ ॥

తా॥ శిష్యా' మలయాద్రియనెడు, పర్వతముమీదకాపురిము
చేయునట్టి చెంచువాండ్రుమంచిగంధపుకట్టెలను దమకువంటకట్టియలు
గాజేసుకొందురు. యేలననగా, విశేషముగా మంచిగంధపుకట్టెలుగలిగి
యుండుటవలనవారికివాటియందులత్యములేదు, అటువలెనే, సగ్గురుమూ
ర్తిశిష్యుడుండుయింటనేయుండినయెడలమిగులఅలత్యభావమేగాని, గు
రుత్వముగల్గియుండడు, గాబట్టిదూరముగానుండినయెడలవిశేషపూజ్య
తగలుగుననిభావము॥

ప॥ దూరముననుండివిన్నను చేరునుసజ్జనుడుగురునిచెంతకు
బోధణక్రొదిదుజ్జనుడుగోరడు దూరస్థుడుగాకగురునితోగూ
డియుండి * యెట్లనియన్నదూరాననుండి * కోరితుమైదత్తమ్మిజే
రితేనియగ్రోలునారీతినెఱుగవుచేరికప్పలుతమ్మితోగూడియుండి
* యెట్లనియన్నదూరాననుండి ॥ ౨౪౮ ॥

తా॥ శిష్యా! సజ్జచుడుదూరముగానుండినను, గురునిదగ్గిరకుల
బోయి, గురురహస్యమునుగ్రహించును, దుర్జనుడుదగ్గిరగానుండినను, గు
రుబోధనుబొందనేరడు, అదియెట్లనగా, కప్పలుతామరయందేయుండియు
ను, ఆతామరలోనిమధువునుగ్రహించనేరవు, తుమ్మెదబహుదూరము
నుండివచ్చియీ తామరలోనిమధువునుగ్రహించిపోవునని భావము॥

ప॥ వాసిమది దెలిసినశిష్యుని యాశ్రమమునకుండగినబోధ
నతనికిదెలియం । జేసిముదమందజేసెడి । దేశికుడేముఖ్యుడనుచు
తెలుసుకొవ్రాయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకొవోయీ* చేసినద
యతోసీయాశసంపూర్తిల్లు । వ్రాసె తెవేసుకొచూచేవుతరువా
త తెలుసుకొవ్రాయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకొవ్రాయీ॥౨౮౯॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునవాసిమొదలగు అహంగలక్షణముల న
భ్యసించినవారిమనోదృఢమునకుందగినటుల భావములనుయిచ్చునట్టి
యాదేశికోత్తమునిజేరి, యతనివలనంబోధగైకొనిన, తనయిష్టముపూ
ర్తిల్లును, అంతవరకువ్రాసియుంచుకొనుమనిభావము.

ప॥ మంతనమునగురుబోధను యెంతోవంతనుచునమ్మితిం తే
గదయేవంతలుగనరావనిధావంతమునొంటికివానిబ్రతుకంత
కంతే*చింతలులేనిగతిగానడంతే* అంతకంతకువానికతిచాద
స్తమేగానిసంతకూటముతోటిసంభోగించెడువానిబ్రతుకంతకం
తే*చింతలులేనిగతిగానడంతే॥ ౨౯౦॥

తా॥ శిష్యా! కుచ్చితపురుషుడు, అకటాయచలబోధయందుమిగుల
వంతలుండునని యోచించివచ్చిచేరితిని. యేవంతలునుగనపించలేదు,
యిదియేమిమార్గమనిదుఃఖాత్తయైనవానిబ్రతుకులంతేగానిఅంతకుపై
నలేదు, మిగులచాదస్తుడై యుండును, అట్టివానికినరకముతప్పదు, స్వ
కాంతకూటమునువిడిచి పరశ్రీకూటమునుబొందిన వానిబ్రతుకెంతహీ
నమో, అంతటిహీనుడు, యేదుఃఖములునులేనియచలపరిపూర్ణభావము
నుబొందనేరడనిభావము.

ప॥ తనగురుబోధనుతాజది । వినవినుజనవితతిమదికివంతయి
యీబోధనునేర్పకున్నవృద్ధము । జననంబనితోచితరణుశరణు
నట్లూ*నెట నెవారుదరిజేరునట్లూ*ఘనమైనయుక్తిజేకొనువా

డశిష్యుడు! అనుమానమేమియుగనరాదువిసమ్రాయాశరణున
 * ట్లూ* వెంట నెవారుదరిజేసినట్లూ॥ ౨౫౧॥

తా॥ శిష్యా! తనగురునియొక్క బోధనుతాజదివిన, వినునట్టిజన
 సమూహముయొక్క మనంబులకునిష్ఠముగా, యాయచలబోధనుబోధిం
 చకుండినవ్యర్థము, జననమరణములకుభయపడి శరణుశరణనివేడిన
 వారుదరిజేసినట్లు, మహాశ్రేష్ఠమైన యచలబోధయనెఱుఁగిచేత,
 శిష్యునిసంశయములు దీర్చవలయుననిభావము.

ప॥ తనభార్యరూపు రేఖలు! తనపుత్రులసద్గుణములుతనసం
 పదయుండిన పెరటిచెట్టుమందును, తనగ్రామపుసాధుజనులుతన
 కుమెప్పేనా* యీయిలలో నెంతటివారికైనా * వినలేదనీవాహ
 ల్యునుజూచిమోహించె । ఘనవాహనుండుచక్కనిభార్యగలిగుం
 డితనకుమెప్పేనా* యీయిలలో నెంతటివారికైనా॥ ౨౫౨॥

తా॥ శిష్యా! యీలోకమునయెంతటివారికైనను, తనభార్యయొ
 క్కనుండరమును, తనపుత్రులసద్గుణములును, తనసంపత్తును, తనదొడ్డియ
 ందుండెడుచెట్టుమందును, తనగ్రామమందుండెడుసాధువులునుతనకుమె
 ప్పగానుండదు, అదియెట్లనగా= దేవేంద్రుడుతనకుదిన్యసుండరియైనభా
 ర్యగలిగుండియును, గౌతమమహాఋషి భార్యయైనఅహల్యా దేవినింజూచి
 మోహించిమిగులకష్టములనుభవించినటులనీవువినలేదాయనిభావము.

ప॥ జతనముగదాచిచదువుము । రతనమ్ములహారమిదియుర
 సికులగళిమా । యతనముదీనికినేబహు । యతనముగావించిశై
 చ్ఛియి సైరనేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ * రతనాలె
 ట్లైరాళ్లురతనాలంచనియంటే । రతనాలీపద్యా లేరసికులెటిగ
 .. దరిదీనికి సైరానేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ॥ ౨౫౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునభక్తియోగజ్ఞులకుయాయచలభావము
 చక్కగాబోధపడుటకై బహుప్రయత్నముతోడయీపద్యములనెదుర
 త్నములహారమును, రసికజనులైనయశరీరులయొక్క మెడలోధరింపఁజే
 సితిని, వీటినిసంతనగాదాచిచదువుకొనుడు, రాళ్లురత్నములుగావుయీప
 ద్యములేజీవరత్నములనిభావము.

ప॥ విననేర్పిచెప్పనేర్పిన మనుజులకేదీనిలోనిమర్తముదెలు
 సుఖా । వినజెప్పనేరకుండిన । మనుజులయీబోధలోనిమర్తమె
 టేగేరా * దీనండుండెధర్తమెటిగేరా * జనులేకొబ్బరికాయతి
 ననేర్పుగలవాను । తినవచ్చునాకోతితనకాకాయబ్బేనిమర్తమెటి
 గేరా * దీనండుండెధర్తమెటిగేరా॥ ౨౫౪॥

తా॥ శిష్యా! యీపద్యములనువిననేర్పినవారికిని, చదువనేర్పిన
 వారికిని, యీపద్యములయొక్కమర్తములుదెలియవచ్చునేగాని, యిత
 రులకువీటియందుండెధర్తములెఱుగబడవు, అదియెట్లనగా, టెంకా
 యనుదినుటకుమనుజులకేసాధ్యపడునుగాని. కోతికియూ టెంకాయలభిం
 చిననుదానికిందినుటకుసాధ్యపడనేరదనిభావము.

ప॥ తానెంతలెస్సజదివిన । దీనినిదెలియంగగలడదేశికవ
 ర్యం । బూనికసేవించనియెడ । మానవులదియెట్లలన్నమరికిన
 వోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ * వానకాలము
 లోనివర్షముయొకి బిందునైనమింటనునిల్వదదినిశ్చయమేకా
 దమరివినవ్రోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ॥ ౨౫౫॥

తా॥ శిష్యా! తాముయెంతచక్కగాజదువనేర్పినను, దేశికస్వా
 ములవారిని సేవించివారికటాక్షమునుబొందకుండినయెడల, యీపద్య
 ములయొక్కమర్తములను దెలియజాలరు, నామాటనీమనంబుననుంచు
 కొనుము, వానకాలమండలివర్ష బిందువులలోనొక్కటియైననుమిం
 టియందునిల్వకుండుటసత్యమేననిభావము.

ప॥ నన్నాశ్రయించినావని । యన్నాయీబోధనీకునతుకు
 టకొఱుకై । యెన్నోయ్యుక్తులుజెప్పితి । విన్నవాదీనినీవువిడువ
 కెప్పటికీ * నాయాజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ * నన్నునీవునినునేడన్న
 వేళెట్టిదా । నన్నీవువిడలేవునేనిన్నువిడలేనువిడువకెప్పటికీ * నా
 యాజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ॥ ౨౫౬॥

తా॥ శిష్యా! నీవునన్నుయాశ్రయించుటనుబట్టి యీబోధనీకు
 జక్కగాబట్టుకొఱుకైయునేకయ్యుక్తులనుజెప్పితిని, నీవుయెన్నటికినిమరు
 వవలదు, నాయాజ్ఞకుమించవలదు, నీవునన్నను, నేనునిన్నునుజూచిన
 వేళయెటువంటిదో, నీవునన్నువిడజాలవు, నేనిన్ను విడువజాలననిభావము.

ప॥ పతియైనను సతియైనను । అతిసాహసపరులుగాక యాం
తర్యమునకా । రతివేళలజ్జపడనం । తతికలుగదుచూడుమట్లతగదు
లజ్జింపా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా* మదినినీవిట్లనమ్మతిజేసి
యేయెసం । గతినన్నదుగుముఖోధస్థితిసీకుదృఢపరతుతగదులజ్జిం
పా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా॥ ౨౫౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషుడైనను స్త్రీయైనను, అతిసాహసముచేత
రతియుపరతులు సలుపక సిగ్గుపడినయెడల సంతానము కలుగనేరదు,
అటువలెనే, గురుశిష్యులులజ్జపొందుట కూడదు, గనుక నీవుసంతోషము
తోనన్ను యేమేమియడిగినను వాటినిం దెలియపరచినీకు యీ ఖోధచక్క
గాదృఢపరతుననిభావము.

ప॥ రతికొఱకుగా దెసతిపతి । కతిహితమతినేవసేయునటువలె
ఖోధ! స్థితిసీకుకుదురుటస । మ్మతితోగురుసేవసేయుమానీతిమం
తా*అభిమానముపోసీతిమం తా*అతనికిదయవస్తైయరనిమిష
మునఖోధ! స్థితిసీకుకుదిరించుసిగ్గువిడిచికోలువుమానీతిమం తా*
అభిమానముపోసీతిమం తా॥ ౨౫౮॥

తా॥ శిష్యా! భోగముకొఱకుగదా స్త్రీలు పురుషులకుహిత
లై పరిచేర్యలుచేయడము, అటువలెనే యీ ఖోధసీకుకుదురుటకొఱకు
గురుసేవచేయుము, నీకునీతియును మంచి బుద్ధియును గలిగి, అభిమా
నము విడిచిపోవును, నీవుసిగ్గువిడిచి గురుసేవ జేసినయెడల, సగ్గురునకు
దయవచ్చి నిన్ను నిమిషములోపల పరిపూర్ణునిగా జేయనని భావము.

ప॥ నీమానసమునసంశయ । మేమాత్రమునిల్పజోకుమికనా
తోడే! నామాటనిశ్చయమునే! నేమాత్రముదాచలేదునీతోడును
మ్మా*యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మా*నామీదతలపుంచిననుమ
రువకొనేను । నీమీదదయయుంతునిజమిందు కేవట్టునీతోడును
మ్మా*యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మా॥ ౨౫౯॥

తా॥ ప్రియశిష్యా! నీమనంబున లేశమైన సంశయ ముంచవల
దు, నీయందాన, నేను యేమాత్రమైనను దాచి చెప్పలేదు, నీయం
దాన, యింతకుమిక్కిలిలేదు, నన్ను నీవు మరువవలదు, నేనిన్ను మరు
వను, మనకీరువురకు నిదియేప్రమాణమని భావము.

నాగురుభోధనునీచే! బాగుగవినినిండనేయుభ్రస్తులమాట॥
 ల్లోగొనివిడిచెదవిని! కేగురుదీలాటిభోధనెఱిగించడోయీ *
 యెఱుకలోది నెఱిగించునోయీ * ఆగురుభోధలనన్నిటి నెఱిగుం
 డి । నాగురుభోధనేనయముగనీకీ స్తి నెఱిగించడోయీ * యెఱు
 కలోది నెఱిగించునోయీ॥ ౨౬౦॥

తా॥ శిష్యా! నాగురునియొక్క భోధనునీవలనవినినిండ చేయున
 ట్టిభ్రస్తులమాటలువినినీవునుభ్రమపొందికుము, యేగురుడునునీకిటువం
 టిభోధనుయెఱిగించడు, యెఱుకలోనిమార్గములనుయెఱిగించును, యె
 ఱుకలోనిమార్గములయందు నర్థించెడుయేకగురువులయొక్క భోధల
 న్నియునేనెఱిగియు, వాటినినీకీవ్యక్త, నాగురునియొక్క నిజమైనభోధనే
 నీకునిచ్చితి నని భావము.

ప॥ సకలముగబీరపీచుల । చిక్కుసుమీవిచ్చరాదుభీయీ
 యెఱుకక । మక్కువనేబోధించిన । చక్కనిబోధాగ్ని చేతసా
 ధించుపోరా * విచ్చెనుచింతచాలించుకోరా * చొక్కవకాయీ
 బోధకెక్కడికీడొను । తక్కినభోధలదిక్కుచూడకుదీనిసాధించు
 పోరా! విచ్చెనుచింతచాలించుకోరా॥ ౨౬౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకమార్గములునిజముగా బీరకాయపీచువ
 లెమిగులచిక్కుగానుండును, భీభీ, అట్టిచిక్కువీడదీయుటవలనమాయ
 కేకారణము, ప్రేమతోనేనుగోధించినబోధాగ్ని చేతపరిపూర్ణమునుసాధిం
 చుము, నీచింతలన్నియును బాసిపోవును, యేబోధలునుయీబోధకు
 యీడుగావుగనుక తక్కినభోధలనువిడుపుమని భావము.

ప॥ అడవియుసిరికెయుజలనిధి । బాడమి నలవణంబటంచు
 బొగడినరీతిక । పుడమినియీస్థలమందున । కడువేడుకనీవు
 నేనుగలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా * విడపు
 నీవునన్నువిడలేనునేనిన్ను । కిడువేడ్కనీవు నెక్కడబోకనిలచిల్లు
 గలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా ॥ ౨౬౨॥

తా॥ శిష్యా! అడవియొక్కయుసిరిగ కాయలకును । సముద్ర
 మునందుపుట్టిన పుష్పనకునుసంబంధము కలిగిరుచిపుట్టినటులమనమి
 రువురమునీస్థలమందుచగూడితిమి, నేనిన్నువిడుచుటలేదు, నీవునన్నును

విభవపు, నీవుయెందును బోకనిలిచివిచారణ చేసినయెడలనీవునా ప్రేమ యొక్క నిజస్థితినిగనుగొందువని భావము.

ప॥ పెద్దలనిందయొనర్చకు । పెద్దలసేవించుకొంటకుపిరిదివి
యకుమే । పెద్దలతోవాదించకు । పెద్దలుచెప్పేటిమూలపెడ
• చెవులవినకూ * పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ * పెద్దలకన్న
నేపెద్దనంచనుకోకు । పెద్దలగనుగొన్నప్రియముతో మ్రొక్కు
ముపెడచెవులవినకూ * పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ॥ ౨౬౩॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దలనునిందచేయకుము, పెద్దలనుసేవించుటకు
వెనుకదీయకుము, యే పెద్దలతోను వాదించకుము, పెద్దలుచెప్పేడు
మాటలనుశ్రోత్రముల కానందముగావినము, పెద్దలునడిచేనడతలుత
ప్పనిభావించకుము, పెద్దలకంటెను నేనుబెద్దవాడననితలంచకుము, పెద్ద
లనుజూచినప్పుడు వెంటనేసాష్టాంగపడినమస్కరించుమని భావము.

ప॥ పెత్తనముననేనుంగిల । జెత్తనుదినవలసె జీమచిన్న
తనముననే । హస్తకొనిదినునుచక్కెర । నిత్తిజీనిరెంటినికునిప్త
మేదైతే * చేకొనుమదెన్నవ్వమేదైతే * పెత్తనమునజేకొపెం
పొందుచుండును । చిత్తిములోదెలియుచిన్నతనమేమేలుయిప్త
మేదైతే * చేకొనుమదెన్నవ్వమేదైతే॥ ౨౬౪॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దతనముగలయేనుఁగు భూమియందుకసు
వుచుదినవలసివచ్చెను, చిన్నతనముగలచీమచక్కెరనుదినవలసివచ్చెను,
యీరెంటిలోనీకు యేదియిష్టమైతే యటులజేయుము, విచారించగా,
పెద్దతనముచేత చేటుకలుగుటకు సందియములేదు, నీచిత్తమునచిన్నత
నమేమిగులశ్రేష్టమని, సుఖకరమని తలంచుమని భావము.

.. ప॥ తననుశరణాన్నవారల । మనసెట్టిదోతఱచిచూచి మఱి
దెల్పదగుక । వినువారికిదగినట్టిది । యనిరిట్లుమహానుభావులతి
చాతుర్యమునా * వికాసముగనతిచాతుర్యమునా * ఘనమయిన
యీబోధకరుణనిచ్చితిదీనిజ । చ్చినదనుకనిదురవచ్చినదాకిమరు
వకుమతిచాతుర్యమునా * వికాసముగనతిచాతుర్యమునా॥ ౨౬౫॥

తా॥ శిష్యా ! తనకుశరణనినమస్కరించినివారియ భిక్షాయ
మునుదెలుసుకొని, వారిమనస్సునుజక్కగాశోధించి వారియభిప్రాయ

ములకుండగినటుల భావములివ్వవలయునని పెద్దలు మిగులచాతుర్యముగా బలికిరి, మహాశ్రేష్ఠమైన యీబోధనుకరుణతో నీకిచ్చితిని. ఏప్రజచ్ఛునంతవరకును నిదురవచ్చునంతవరకును దీనిని నీవుమరువవలదు, పెద్దలుసంతోషముతో చాతుర్యముగా బలికిరిని భావము.

ప॥ చెప్పదగుగురుడుబోధను । జెప్పినపనిజేసేనేనిశిష్యాగ్రణీకి । జెప్పదగుంజెప్పినపని । తప్పనివాదించెనేనిదయడల్పిబోధా * యిద్దరికుండదగదట్టివేధా * చెప్పిముందుగబోధచెప్పెడిపనులెన్ని । జెప్పగూడదువానితిప్పలు బెట్టక దయదల్పిబోధా * యిద్దరికుండదగదట్టివేధా॥

—౨౬౬॥

తా॥ శిష్యా ! సద్గురుడుతనయజ్ఞ ప్రకారమునడిచే శిష్యునకు యీబోధజెప్పవలయును, తానుజెప్పిన మాటతప్పని జెప్పిన యీశిష్యునియందును దయగలవాడై వానికిబోధించవలయును, అగురుశిష్యులిరువురకుమనోవేధనలుగలిగియుండకూడదు, జెప్పదగనిపనులుజెప్పియాశిష్యునికెట్లపెట్టకూడదనిభావము.

ప॥ ఇవివినుమనినసుజనులు । చెవియొగ్గెదరివియునుష్టుజేసికృతికిబల్ । చవిబుట్టింతురదెల్లన । శివుడుకళానిధినిజక్కజేసేనలేదా * నీమదిశంకబాసెనలేదా * అవనిలో శ్రీరాములవగుణి నాహల్య । నెవరేమియనకుండసవరించినుగుణిగజేసెనలేదా * నీమదిశంకబాసెనలేదా॥

—౨౬౭॥

తా॥ శిష్యా ! యీపద్యములను వినుమనిజెప్పిన సుజనులు విందుగు, వారికిజక్కగాగుచివుట్టునటులసవరణగా జదువవలయును, అదియెట్లనగా, శివుడుచంద్రునితనశిరస్సునంధరియించి, గురుభార్యనుంబొందినదోషమునుహరింపంజేసిజక్కపరచినట్లుగాను, యిదిగాక యీలోకమున శ్రీరామచంద్రుడు, దుష్టగుణముగలిగిన, అహల్యనుయెవరేమిబ్రాధించకనే, రాతినినాతిగాను, నుగుణిగానుజేసినటుల, గురుడుశిష్యునిపాపనునిగాజేయును, నీమనోశంకలనుడుడువునునిభావము.

ప॥ గురుసూచనై ననరులను । మరిమరివినుమనుచుజదువుమా పద్యముల । గురుసూచనయెటుగనియా । నరులనువినుమనుచు జదువనగు బాటగదరా * అదియెట్లన్న నికనేదెల్పెదరా * పురుష

సంగతిలేనిపాలతిక్కొకశాస్త్ర మరసిమెచ్చునదానినతిప్రా
ధనతివలెనగుబాటగదరా*అదియెట్లన్నదికనేదెట్లెదరా. ౨౬౮

తా॥ శిష్యా! అచలబోధమాచనై నవారియొద్దమాపద్యములను
వినుమనిమరిమరి చదివివినుపించవలయునేగాని, గురునూచనలేనివారి
యొద్దమాపద్యములనుజదివినపరిహాసమగును (అదియెట్లనగా)నేజెప్పద
నువినుము, పురుషసాంగత్యమెఱుగనిమాచకవృత్తుకళాశాస్త్రమునువిను
పించినయదిమెచ్చుకొనదు, ప్రాథక్రీలుయాకళాశాస్త్రమును మెచ్చు
కొనిమిగులసంతోషింతురని భావము.

ప॥ ఎవరున్న నేమిథయమని! సవరింతురుదప్పలున్నసాధులు
వినినా । సవరింతురునుమ్మివినిని! యవీనితులుండజేయనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ* భవనాశస్థితి
లేనిపద్ధతియీబోధ । సపురుగవినుపించుచాటేలమాటేలనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ॥ ౨౬౯॥

తా॥ శిష్యా! సాధువులు, యెవ్వరుండిననుభయపడకతప్పలను
సవరింతురు, దుష్టులువినివాటినినిందింతురు, అందువల్లనయ్యేదేమి,
అందువలనమనదిపొయ్యేదియేమి, చావుపుట్టుకలులేని యీయచల
మార్గమునుదాచకబాహుటముగా వినుపించుమని భావము.

ప॥ పుట్టింటబిడ్డబహుగా । దిట్టయియుండిననునెవరుదిట్ట
రుభువిలో । బుట్టింటివారికోడలు । దిట్టయిననుయత్తెవరుదిట్ట
రునుమ్మి* చేతులకొద్దికొట్టేరునుమ్మి* అటువలెనేబహుదిట్ట
యినశిష్యుని । తిట్టదుగురుమూర్తివట్టివారుచాలతిట్టేరునుమ్మి*
చేతులకొద్దికొట్టేరునుమ్మి॥ ౨౭౦॥

తా॥ శిష్యా! పుట్టింటియందలిబిడ్డదుడుకుగానుండిననుయెవరున్న
తిట్టరుకొట్టరు, కోడలుతుడుకుగానుండినయెడల అత్తగారుదిట్టదురు,
చేతులకొద్దికొట్టుదురు, అటువలెనే, దుడుకుగలశిష్యునిగురుడుదండించ
కుండును, యితరులుదిట్టిచేతులతోగొట్టుదురని భావము.

ప॥ అందముగఘనులుమెచ్చెదరెందుకుమెచ్చెదరుదీనినితర
జనంబుల్ । చందురుడుదయంబందిన । సింధువుచెలరేగినట్లుచెల
గునెచెరువుల్*కోనేర్లుబావులునూతులుయేధుల్*మందయాన

లబండుమగవారెనుతిజేతు | రెండుకునుతిజేతురిలపండపురుషు
లుచెలగునెచెరువుల్ * కోనేర్లుబావులునూతులుయేరుల్ || ౨౨౧ ||

తా|| శిష్యా ! యీయచలపరిపూర్ణబోధనుగొప్పవారుమెచ్చుగు
రేగాని, అల్పులుమెచ్చరు, చంద్రోదయముకాగానే, సముద్రుడుప్పొం
గునేగాని, చెరువులును, కోనేర్లును, దిగుడుబావులును, యేర్లునుయూప్పొం
గవు, అటువలెనే శ్రీలతోసుఖంచెడునుఖానందమునుపురుషులేనుతింతు
రుగాని, (పండపురుషులుఅనగానపుంసకులు) యేలనుతింతురని భావము.

ప|| కాకింబులుసంపూర్ణత | టాకర్థజలంబులెల్లద్రావక
త్వవచే | గైకొనునొకుంభజలమ | ట్లీకలియుగమందుదుష్టు
లింపుమీరగనూ * నిల్వదుబోధకంపుబారిననూ * మీకుదీని
కెలంకెమూకేలయిట్టిచీ | కాకుచొక్కడమైతెగైకొందుమందు
రుయింపుమీరగనూ * నిల్వదుబోధకంపుబారిననూ || ౨౨౨ ||

తా|| శిష్యా ! కాకులుసంపూర్ణముగా జలములుండెడుటాక
ములలోనిజలమును, దాహముదీర్చుకొనుటకుపానముచేయక, కుంభ
ములలోనుండెడుమురికినీళ్లనుద్రావుచున్నవి, యిదేప్రకారము, యీక
లియుగమందుదుష్టులుపరిపూర్ణభావమునుబొందనేరక, మిగులనీచమైన
యభ్యాసమార్గములననుష్ఠించి, తాముసర్వముతెలిసినవారివలెగర్వము
తోపరిపూర్ణభావజ్ఞులనునిందింతురు. అట్టిఅజ్ఞానులయొక్కవిపరీతభావము
లనుగురించిమనకేలనిభావము.

ప|| కుచ్చితమతియగుపురుషుని | జెచ్చెరవినుమనుచుజదు
వసిష్టులవలెదా | ముచ్చటపాటుగవినడివి | కుచ్చులకుల్లాయి
కుక్కకూనకెందుకురా * పిడుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా * హెచ్చ
యినముత్యాలపచ్చలప్రతకము | గ్రుచ్చిపేరుగజేసితెచ్చితేసి
కోతికూనకెందుకురా * పిడుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా || ౨౨౩ ||

తా|| శిష్యా ! యీయచలబోధనువినుమనివినుపించినను, కుచ్చి
తమతియైనపురుషుడులోకులవలె తానుముచ్చటగావినడు, అదియెట్లనగా
కుక్కపిల్లకు సరిగెకుచ్చుల కుల్లాయిధరియించుటవ్యర్థమేగదా, కుక్కల
యొక్కరక్తమునుద్రాగెడుపిడుదుకుపాలుద్రాగించుటవ్యర్థమేగదా, యి
దియునుగాక, మిగులవెలగలముత్యాలహారమునకుమంచిపచ్చలప్రతక

మృగూర్చి, కోరిపిల్ల మెడలో ధరించుట వ్యర్థమే గదా అటువలెనే చుష్టు
లుమిగుల శ్రేష్టమైన యాయచలభావమును, అలక్ష్యముగా జాతురనిభా.

ప॥ అక్షయబోధస్థితిగల । లక్షణవేత్తలకు మెప్పులై నకృతు
లతో । కక్షకుతప్పులకు మతిప । రీక్షింపుచునుండు నెన్నో రీతుల

• వినుమీ*తద్భావమీరీతికనుమీ*మక్షిక మెప్పుడుమానిస్తుగం
ధాదు । లీక్షింపువ్రాముప్రత్యక్ష మేగదయెన్నో రీతులవినుమీ*
తద్భావమీరీతికనుమీ॥ ౨౭౪॥

తా॥ శిష్యా ! లక్షణవేత్తలైన పెద్దలు మెచ్చుకొను నటుల అక్షయ
మైన యాయచలబోధను జేసితిని, దుష్టులు తమతాద్రులకానాతీపోగొట్టు
కొన్నటుల తప్పితములే వెదుకుచుందురు, అదియెట్లనగా వినుము, ఈగ
లుమంచినుగంధాదుల మీద వ్రాలియాశుగంధమును గ్రహించక, దుగ్గం
ధములై న పుండ్లమీదను, గడ్డలమీదను వ్రాలియాదుగ్గంధమునే గ్ర
హించుట ప్రత్యక్షముగా గనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ రమ్మనిబిలువనిదేవ । ద్యమ్ములుజడువంగవచ్చియవినిం
దించుకొన । సమ్మతిగాకకుమతివిని । యిమ్మహి నదియెట్లటన్న నిట్ల
నెవినుమీ*వానిబుద్ధినిట్ల నెకనుమీ* బొమ్మలాటాడించుబొమ్మ
తానొకటిచీ । పొమ్మవియనిహా స్య మ్మొనర్చిననుబోక నట్ల నెవిను
మీ*వానిబుద్ధినిట్ల నెకనుమీ॥ ౨౭౫॥

తా॥ శిష్యా ! రమ్మనిబిలువక నేమమ్మలు యీపద్యములను జదువు
నపుడు వచ్చి యీపద్యములను నిందింతురు, యీలోకమున దుర్జనుల ప్రవ
ర్తనలు యిట్టివని చెలుసుకొనుచు, బొమ్మలాటలాడునపుడు హాస్యము చే
యునట్టి బొమ్మను చీచి పొమ్మనిచీకొట్టినను, యెటులబోకుండునో అటువలెనే
దుర్జనులు పొమ్మని బాధించి చెప్పిననుబోక నిందింతురని భావము.

ప॥ వటియించినచన్నులుగల । కుటిలాలినినిందజేయుగుత్త
ఫురవికా ! యెటువలెతనతప్పెలుగక । నటువలెగ్రంథమును
మెచ్చడతిదుర్జనుండు*లేనిచెతప్పలెదుకుచునుండు*యిటువంటి
బోధనే నెఱిగేదెట్లనుకోక । కటువాక్యములు బలికిఘనులగాసిల
జేయునతిదుర్జనుండు* లేనిచెతప్పలెదుకుచునుండు॥ ౨౭౬॥

తా॥ శిష్యా ! సుష్కించిన సైతములుగలశ్రీనివాసాది, గుర్తి పురవిగలశ్రీతానునుకొద్దిదినములలోనటులయగునని యోచించుకొని హాసముచేయుచుండును, అటువలెనేమర్దనుదుయీగ్రంథమును మెచ్చకతప్పులెంచుచుండును, అకటానేనెటులయిట్టిగొప్పభోధను గ్రహింతుననియోచించుకొని, కఠినవాక్యములాడి పెద్దలనుల్లఘించుననిభావము.

ప॥ గురువరమీనానందున । యెఱుకను తెరగలిగియుండెనిన్నాల్లునుదమ । కరుణారసేక్షణములం । దెరదీసితిరెఱుకమాట దీరెనిక్కడికీచాలునుభోధదూరదెక్కడికీ * పరిపూర్ణమునలేని యెఱుకనుజూపించి । యెఱుకలేదనియంటిరెఱుక లేదాయెనుదీరెనిక్కడికీ*చాలునుభోధదూరదెక్కడికీ॥ ౨౭౨॥

తా॥ స్వామీనగ్గురువర్యా, యిన్నిదినములు, దేవరవారిసందున నానందునయెఱుకయనెడు తెరగలిగియుండెను, దేవరవారికరుణాకటాక్షముచేతనా తెరతొలగిపోయెను, యెఱుకమాట నేటితోదీరెను, పరిపూర్ణభోధయికాలును, దేవరవారుయెఱుకనుజూపించి, యెఱుకలేదనిసెలవచ్చితిరి, అదేప్రకారముయెఱుక మాట నేటితోతిరిపోయెననిభావము.

ప॥ భార్యగొంతజరించివి । చారిందితిగానియీవిచారము నేనెవ్వారలుజెప్పగవిసలే । దారయమీనోటవిన్నానయ్యగురు మూర్తి*తరమానుతిజేయమిక్కిరి * సారసనేత్రపురారినీరజ బృందారకముఖులైన । నేరరుమిముదెలియనయ్యాగురుమూర్తి* తరమానుతిజేయమిక్కిరి॥ ౨౭౩॥

తా॥ స్వామీలోకమున నేనుచాలామట్టుకుతిరిగి, విచారణజేసితిని యెవరివల్లనుయిట్టిభోధనువినలేదు, దేవరవారివలనవిని తెలుసుకొంటిని ఆహాదేవరవారినినుతించుటకునాతరముకాదు, బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులును, యింద్రాదిదేవతలును మిమ్ముగీర్తించజాలరని భావము.

ప॥ ఘటమెదుటబెట్టిచూపిన । యటువలెబయలుండజూపి యతిమాయలచే । నటియించుచున్న యెఱుకను । తృటిలోవిడిపి స్థితిపుడుతీరనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా* యెటుదోచకీలువెడలియటుమిమ్ముజూచిన । పృథినుండిదయజేసిప్పటిదాకబాధిస్తేతీరనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా॥ ౨౭౪॥

తా॥ స్వామీ! కుండయెదుటంబెట్టి చూపించినటుల యచలము రిపూర్ణమునుజూపించితిరి । అనేకమాయలచేతనటియించెడుయెఱుకను నిమిషములోపల విడిపింపఁజేసితిరి, నాసంశయము లన్నియును దీరెను, యికనుయేసంశయములునుబుట్టినేరవు, యశరీరుండనై తినినిభావము॥

ప॥ ఒరులునేననకనుండిన। దెఱిగింపుమదేమొబయలుయే నొరులంచుకొయెఱుకను నెవ్వరులేదనవలె। నెఱుకనుయన్నదని యంబయదిలేదంచనుకో* నేనునినునీమదినిలేదనుకో* యెఱిగి యీలేనెఱుకయట్లలేకుండితె। పరిపూర్ణమునుదాన్నేపగిదిగురై టిగేముయిదిలేదంచనుకో* నేనునినునీమదినిలేదనుకో॥ ౨౮౦॥

తా॥ శిష్యా! పరులనినేనని యనకయుండునదేయచలము, నే ననియును, పరులనియునుయెఱిగినదేయెఱుక, అదేలేనియెఱుక, నేనును నీవునులేనివారమనినీబుద్ధిచేతం దెలుసుకొనుము, యీలేనియెఱుకలే కుండినపరిపూర్ణమునుయెఱుగుటెట్లు, లేనియెఱుకలేనేలేదనిభావము.

ప॥ నాబుద్ధికిసరిపడ్డది। నీబుద్ధిగానియెన్నినేర్పులగనినెక । ఛీ బద్ధలయాబుద్ధులు। నాబుద్ధికిమెప్పురావునాతండ్రివినరా* శా బాసునిన్నేతండ్రిగనెరా* యీబుద్ధినికమానకేబుద్ధిబూనకు । యేబుద్ధిబూనిననీబుద్ధిచెడిపోవునాతండ్రివినరా* శాబాసునిన్నే తండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెన్నివిధములయోచించిననునాబుద్ధికిసరిపడినదిని బుద్ధియేగాని, ఛీఛీయెఱుకమార్గములయందువర్తించెడువారిబుద్ధులునా. బుద్ధికిమెప్పురావు, నాతండ్రి, శాబాసునిన్నుయేతండ్రిగనెను, యీబుద్ధిని విడువకు, యేబుద్ధినిబూనకు, యేబుద్ధిపూనిన నీబుద్ధిచెడననిభావము.

కు॥ గొట్టితిదిట్టితిశ్రమలం । బెట్టితినిమనసుచెవులబెట్టకపెడ చెవుల । బెట్టితిమొట్టితివెడలం । గొట్టితినిమనసుదెలియకోప ములేకా* సరితెలిసితివోపికసోకా* పట్టుమిచ్చెదనికనట్టేమి లేదాయె । పట్టుమిచ్చెదబోధఘట్టివాడవురోరికోపములేకా* సరితెలిసితివోపికసోకా॥ ౨౮౨॥

తా॥ బిడ్డా! నిన్ను తిట్టితినిగొట్టితిని మిగులబాధలుబెట్టితిని, నీమాటలువినకపెడచెవులబెట్టితిని, తలమీదమొట్టితిని, యిల్లువెడలంగొట్టి

తిని, కోపముచేత కాదు, నీమనస్సుశోధించుటకై యిన్ని బాధలు పెట్టితిని, ఆహానీ శాంతమును దెలుసుకొంటిని, నీవుమిగులబుద్ధిమంతుడవు, ఘట్టవాడవు, నీకుపరిపూర్ణబోధనిచ్చెదను, గ్రహించుమనిభావము.

ప॥ నీవెంతకొట్టితిట్టిన । నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్ ।
చావయినపెండ్లి యయినన్ । నేవిడువనటంటివిఘట్టనిజభక్తుడౌ
రా * నేగనుగొంటినినిష్ఠతారా * కావుననీకీట్టిఘనమైనబోధ
ను । వేవేగదయచేస్తినీవిడివిడువకునిజభక్తుడౌరా * నేగను
గొంటినినిష్ఠతారా॥ ౨౮౩॥

తా॥ స్వామీ దేవరవారెంతకొట్టితిట్టినను, నేనువిడిచేవాడనుగాను, మరగామైననుపెండ్లియైనను, మీసాదములయొద్దనే యనినన్ను విడువకుంటివి, ఆహానీవునిజమైనభక్తుడవు నేనునీనిష్ఠలను దెలుసుకొంటిని, నీకీప్తమైనయచలబోధనిచ్చితినిసాధించుమనిభావము.

ప॥ నానోటిమాటవెంబడి । తానెప్పుడుసంచరించెతగునీచి
త్తం । బేనరిగనియీబోధని । ధానమునీకిస్తిదీన్ని దానుకోసు
మ్మి * నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మి * యేసరుడైననీన్నీబోధ
నడిగితె । వానిమనసరయక వానికిదెల్పేవుదాచుకోసుమ్మి *
నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మి ॥ ౨౮౪॥

తా॥ శిష్యా! నీవునానోటిమాటప్రకారము, తప్పకవర్తించుటచేతనీచిత్తవృత్తినిం దెలుసుకొని, యీయచలబోధనునీకిచ్చితిని, నీవుదాచుకొనిజూచుకొనుచుండుము, యేమానవుండైనను నిన్నుయీబోధనివ్వనియడిగిన, నీవువానిమనస్సును శోధించకయివ్యగూడదనిభావము.

ప॥ కన్నదివిన్నదిలేకను । యున్నదిపరిపూర్ణమనుచునూహ
నెఱిగినన్ । కన్నదికన్నట్టేచను । నన్నరయగనెవ్వరున్నారామీ
దనడుగా * విన్నవాయున్నవారెవ్వరనగా * నిన్నుపోలికగా
నుకన్నులపండ్తుగ । తిన్నగగలిగుండునిన్న నేతెరదీయనామీ
దనడుగా * విన్నవాయున్నవారెవ్వరనగా ॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా! కన్నదివిన్నదిలేక, ఉన్నదంతయుపరిపూర్ణమనినీబుద్ధిచేతనూహించినయెడల, చూచినదిచూచినట్టుగానేబోవును, విచారించగాపరిపూర్ణమునకంటెనుయేమిలేదు, నిన్నుపోల్చిచెప్పబడినదేగాని య

దిక్ష్ములపండుగగాగనుపించుచున్నది. నిన్ననెడు తెరదీసినవెనుక యున్న దంతయుపరిపూర్ణమేయనిభావము.

ప॥ లేనిజగ మెఱుక లేదని । మానుగయిదిజెలసినపుడెమర్తము లేక । గానంబడుబట్టబయ్యలె । మానుగగలిగుండునెందు జూచిననందూ * అందముగానుజూచినముందూ* అందుయిందన రాకయెందుజూచినబయలు । సందుసందులనిండిపొందశక్యముగాక జూచిననందూ* అందముగానుజూచినముందూ॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా-లేనిజగత్తునుయెఱుక నులేవని తెలుసుకొనినప్పుడేమ టుగుమర్తములులేక పరిపూర్ణము ప్రత్యక్షముగాగనుపించును, అందు యిందనకయెందుజూచినను సందులేక పరిపూర్ణము నిండినిద్దేశించుచు శక్యముగాక, సుందరముగా ముందుగాగనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ నమ్మునిజమ్ముగమనమున । ముమ్మాటికియెఱుకజోలిమూర్ఖానకమదిక । నమ్ముమచలమ్ములెస్సగ । నిమ్మళముగనిల్చిచూడనీవునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ * తమ్ములలోననిమ్ముగవెలిగేటి । తుమ్మెదయనినేనునమ్మబ్బితిసుమ్మునీవునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ॥ ౨౮౬॥

తా॥ శిష్యా - నీవునిజముగానీమనంబుననామాటనునమ్ముము, ముమ్మాటికియెఱుకనుదలచవలదు, నిన్నునీవునిదానించిచూడగా, నిలువకపారిపోదువు. కమలములలో శ్రేష్టమైనసహస్రారకమలమునందువెలిగెడుతుమ్మెదవంటిఆపోజ్యోతియేనీవనిజెప్పితిని, నీవేసచ్చిదానందమూర్తి, నిన్నునీవునమ్మవలదు, అచలపరిపూర్ణమునే నిజముగానమ్ముమనిభావము.

ప॥ తెలవారెనుయికజన్మము । కలయ్యెజగంబులెల్లగనుగొనుచుండక । కలమేలుకొన్నపిమ్మట నిలువగలేదయ్యెయెఱుకనిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా * యెక్కడజూచినపిక్కటిల్లుచుబయలు ॥ మక్కువగలిగుండుదిక్కులసంతలనిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా॥ ౨౮౭॥

తా॥ శిష్యా తెలవారెను, జన్మముకలవంటిదాయెను. మేలుకొనినపిమ్మట జగములన్నియుకల్లలాయెను, యెఱుక నిల్వక పారిపోవుటయేసత్తము, నేను నమినయచలమునే నీవునునమ్ముము, నమ్మినవారికినా

శనములేదు, యెక్కడజూచిననుపరిపూర్ణముపిక్కటిల్లుచు దిక్కుల
టనునెక్కముగానున్నదిజూడుమనిభావము.

ప॥ ఖండాఖండమునొందక । నిండినపరిపూర్ణమెఱిగినెరియె
ఱుకనుదా॥ ఖండించిదిద్దడంబులదండిగపరిపూర్ణమెఱుగనుండే
వారెవరూ*మండితముగనునిండేవారెవరూ* యెండలోపలను
న్నదండిచీకటిచాటు । మొండిదేహములేకనుండునట్లనెజూడు
నుండేవారెవరూ* మండితముగనునిండేవారెవరూ ॥౨౮౯॥

తా॥ శిష్యా ఖండాఖండములనుబొందక, సర్వమునిండినపరిపూ
ర్ణముచుయెఱిగి(చిత్స్వరూపమైనయాత్మగాను,) జడస్వరూపమైనశరీ
ముగానుగల, యాయెఱుకనుఖండించినపిమ్మటనిండినపరిపూర్ణమునెఱు
గుటకునుండేవారులేరు, అచలమేసర్వమునిండియుండును, యెండయంద
చీకటిదాగియున్నటుల, మొండిదేహములులేకుండజూడుమనిభావము

ప, ఇదిమర్తమనుచునెఱుగక । విదితజ్ఞులమనుచునెడువే
త్తలమాటల్ । మదిలోనిల్చుకుమంత్రము । మదిలోమరచుండ
బోకుమాబోధరీతి* నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ* ఇదియది
యనియెఱుకయెప్పుడుగలిగి । తేదప్పుకుమీబోధదైవమనెడుజ్ఞ
ప్తిమాబోధరీతి* నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ॥ ౨౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యీపరిపూర్ణభావముయొక్క మర్తమునుచెలియ
నేరక, మేముపెద్దలమని, వేదాంతవేత్తలమనిజెప్పెడుమాటలను నీమ
నస్సుననుంచవలెను, నేనుబోధించినమంత్రమును నీమనంబునమరువవ
లదు. నిశ్చలచిత్తముతోలోకమున ప్రఖ్యాతిబొందుము, యిదియదియని
యెఱుకనుదలచక, సదాదేవుడనేజ్ఞప్తిగలిగియుండుమనిభావము.

ప॥ కలవంటిదియెఱుకనుతన । కలలోపలనైనగానిగానగ
బోకకా । కలమేలుకైనపిమ్మట । కలయనిజూడకుమునీవుకాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా*కాంక్షాకాంక్షలరెం
టికలనైనదలచక కాంక్షలుగలయెఱుకకాలిపోయినవెనుక కాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా॥ ౨౯౧॥

తా॥ శిష్యా! కలవంటిదియైనయెఱుకను, తనకలలోనైనజూచు
టకుప్రయత్నముచేయకూడదు, కలగనిమేల్చినపిమ్మటయూకలయంద

లిటినిజూచుటలేదు, నీవెన్నడట్టియిష్టయిష్టములరెంటినినీవుకలలో నైనదలచవలదు, కోరికలుగలయెఱుకకాలిపోయినవెనుక, పరిపూర్ణము నందుయే బ్రాంతులునులేవనిభావము.

లేనివియైజగమెఱుకలు । మానసమునసత్యమట్లమానకతో చుక । లేనిదిలేకనుజూచిన । తానన్నదిలేకబయలుతానేయై యుండూ* తెలివిలోతెలివి తెలివిలేకుండూ* అలసినతెలిసినకల సినమెలసిన । వలసినయదివెల్లివిరిసినరీతిని తానేయైయుండూ* తెలివిలోతెలివితెలివిలేకుండూ॥ ౨౯౨॥

తా॥ శిష్యా! లేనివియైనజగత్తుయును, యెఱుకయును, మనస్సు నకుసత్యముగానేదోచుచుండును, యీరెండునులేనివనిదృఢపడినయెడలతానుతానన్నదిలేదు, అంతటనుయీబయలేయున్నది, తెలివిలోతెలివి లేకనేయున్నది, అలసినను, తెలిసినను, కలసినను, మెలసినను, వలసినను, ఆపరిపూర్ణము (వెల్లివిరిసినటులయనగా=సర్వమునిండినదైయున్నది)తెలివిలోతెలివి, శుద్ధతెలివియనెడు కళాస్వరూపములేనేలేదనిభావము.

ప॥ మాటలకుదురునులక్ష్యము । మాటలచేచెడునుగురియు మర్తమెఱిగినక । మాటలులేకనుబయలే । మాటకువకచాటు లేకమరియుండునన్నా*చూపులచేతచూడరాదన్నా* రేపుమాపునులేదుప్రాపుదాపునులేదు । ఆపదసంపదయనిశములేనిదిమరియుండునన్నా*చూపులచేతచూడరాదన్నా॥ ౨౯౩॥

తా॥ శిష్యా! మాటలవల్లనేలక్ష్యముకుదురును, మాటలచేతనే గుఱుతుగలయెఱుకచెడిపోవును, యీమర్తమెఱిగినపరిపూర్ణమునకుయే మాటలునుచాటునులేకనిండియున్నది, చూపులనెడుఆపోజ్యోతులచేత చూడరాకయున్నది, రేపుమాపులును, దగ్గిరదాపులునులేక, యేకాలమందును, సంకటములుగాని, సంపత్తులుగానిగలిగియుండక, యొకటేవిధముగానున్నపరిపూర్ణమునునిర్దేశించిచెప్పుటకుసాధ్యముకాదనిభావము.

ప॥ తనమాపరిపూర్ణముగన । గురుకృపలేనట్టినరులుగుఱుతు* లిడుటకై । పరమార్థమెఱుగశక్యమే । గురుకృపచే దెలిసెనేని గుఱుతుండదయ్యా*మరుగెఱిగినమరినిల్వదయ్యా*మరుగుదెలి

సినమీదమరియెఱుకతాబోవు । మరుగుచేత నెబహుమాయల

భ్రష్టునుగుఱుతుండదయ్యా*మరుగెఱిగినమరినిల్వదయ్యా॥ ౨౯౪॥

తా॥ శిష్యా! గురుకటాక్షమునుబొందనిమానవులుపరిపూర్ణమునుద
చ్చించుటకును, గుఱుతువిడుచుటకునుశక్తులుగారు, గురుకటాక్షమునుబొం
దినవారికేగుఱుతువిడిచిపోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించిన యెఱుకపాలి
పోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించనివారినియెఱుక బాధలుపెట్టుననిభావ.

ప॥ ద్వయదోషరహితమగుచును ద్వయదోషముపొందబోక ద్వ
యశూన్యత్వవై ద్వయమద్వయములుగాకను ద్వయమద్వయమ
నెడియెఱుకదగులక తానూ*మిగులుట లేక వగవునుమానూ*పగ
లురాత్రులుగాక పరిపూర్ణమైబయలు వె! లుగక మలుగక తొలుగ
కనలుగకదగులక తానూ*మిగులుట లేక వగవునుమానూ॥ ౨౯౫॥

తా॥ శిష్యా! ద్వయదోషరహితుండనై, ద్వయదోషములను
బొందక ద్వయశూన్యండనై. ద్వయాద్వయముల నెడియెఱుక చేతందగు
లుపడక, దుఃఖములేనివాడవుగమ్ము, పరిపూర్ణమువెలుగక, ఆరిపోక. కదల
క, నలిగిపోక, తగులుపడక, పగులురాత్రులనిలేక యున్నదనిభావము.

ప॥ కూడిగురుశిష్యులిద్దరు । వేడుకతోబయలునున్నవిధమె
ఱిగెఱుకక । వీడిరిదిలేనిదనుమా । చాటునయికయేమిదోచదది
యేమోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ*జూడుమీయెఱుక
నువేడితివిడుమంచు । యీడుజోడునులేనియేకమైవిలసిల్లెదదియే
మోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ॥ ౨౯౬॥

తా॥ శిష్యా! గురుశిష్యులిరువురు పరిపూర్ణసమద్రమనందు వాలలాడుచు యె
ఱుకలేనిదనివిడిచి అదిపరిపూర్ణమయొక్కచాటునయైన దాగియున్నటులతోచలే
దు, యిదిమీరువింటిరిగాదా, లేనియెఱుకను విడుమంచువేడితిని, యీడుజోడులేక,
సహరహితమై, యేకమైయున్నదే పరిపూర్ణమనిభావము.

ప॥ ఎఱుక నెఱుంగనిబయలులో । గురుడునుశిష్యుండువారి
గొడవలుయికమీ । రెఱుగరుయెఱుక నెఱుంగరు । యెఱిగినవన్ని
యునుమీరెయేనునుల్లక్కి*యుల్లక్కిదానెప్పుడుల్లక్కి* మరి
యింకమాటాడమాటెలేదాయెను । సరిలేనిబయలైతెనరిపోయెన
టుమీదయేనునుల్లక్కి*యుల్లక్కిదానెప్పుడుల్లక్కి॥ ౨౯౭॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకను యెఱుగని యీపరిపూర్ణమనందు, గురుశిష్యులయొ

కర్మ ఫలనాదివృత్తులు, మిఠణుగజాలరు, యెఱుక నెఱుంగరు, యెఱిగినవన్నియును
మిఠియు నేనును, మనమిరువురబద్ధము, అబద్ధముయెప్పుడునబద్ధము, యికమాట్లాడుట
కుమాటేలేదు, సరిపాటిలేనివియలుమాత్ర మేసిండియుండెను, నేనెప్పుడబద్ధమునిభావము

ప. అలభద్రాచలమనీనబ । యలుగనుగురైలుగవలయునే
 అుకనెవిష్టుం । దులదోచిగురునికృపచే । నిలువకవిష్టేసిపోతెని
 శ్చయమిదెరా*కృష్ణదాసునిశ్చయమిదెరా • యిలలోసనెవరైన
 యీకందాద్ధములలో । పలిగూడాద్ధముదెలియభ్రమనుజెందరు
 వారునిశ్చయమిదెరా*కృష్ణదాసునిశ్చయమిదెరా॥ ౨౯౮॥

తా. శిష్య! భద్రాచలమునన పరిపూర్ణమనియెఱుగవలయును, యెఱుక నెడు విష్ణువుయా పరిపూర్ణమునందుగ నుపించి, గురుకృపచేత నావిష్ణువు, మఱుమాయముగా బోయినయెడల, పరిపూర్ణ మేనిశ్చయము, యిదియేకృష్ణ దాసులచార్యుదాధము, ప్రపంచమున నెవ్వరైన నీకందార్థములయందలి గూఢార్థములను దెలిగింతులచేత భ్రమనుకొందరు, యిదియేనిశ్చయము, గంధకర్తయొక్క నిశ్చయమిదియేననిభావము,

ప. భాగవతులనారాయణ । యోగిజ్ఞానకీయనేటియువతీ
మణికి । బాగుగపుత్రుడనై భూ । భాగమునంగృష్టుడనుచు
ప్రభవించినానూ* అనంతికిప్రభుడనై నానూ* నాగురుకృపచేత
నయమైనయీబోధ । నేగంటికన్నంతనీకుదెల్పుటక్లిష్టప్రభవించి
నానూ* అనంతికిప్రభుడనై నానూ॥ ౨౯౯॥

తా. శిష్యుఁడు భాగవతులనారాయణయోగికిని జానకీయమ్మయనెడు దేవికిని, పు
త్రుఁడనై భూమిమీదగృష్టుఁడని పేరుపొందితిని, అశంతమనకుపశువునైతిని, నాయు
క్కుగురునివలనబొందినయాబోధను, నేనుగనిన పరిపూర్ణమునునీకు దెలుపుటకోఱుకై
భూమిమీదనవతరించితిని భావము.

ప॥ దేశాటనంబుజేసితి | వ్రాసితిగ్రంథములుకొన్ని వరగురు
శిష్యుల౯ | చేసెడిచర్యలువింటిని | రోసితిమోక్షాద్యపేక్షరూఢి
గావినుమీ*నీవిట్టియారూఢతగనుమీ* దేశికుదయబుట్టజేసితి
శుశ్రూషోప | దేశముగనియుపదేశమిచ్చితిమెచ్చి రూఢిగవిను
మీ*నీవిట్టియారూఢతగనుమీ॥

తా. శిష్యా దేశములన్నియునుదిరిగితిని, విశేషముగా కొన్నిగ్రంథములను వ్రాసితిని, గురుశిష్య సంవాదరూపకములైన గ్రంథములనుజదివెతిని, వింటిని, యాత్మాపేక్షతోనివిడిచితిని, దేశికప్రాయములవారి కటాక్షముకలుగునటుల చతుర్విధ కుశ్రూములుగావించితిని, పరిపూర్ణమును గ్రహించితిని, ఆరూఢుండనైతిని, నిన్నుమెచ్చి నీకునుపరిపూర్ణభావము నిచ్చియారాధతను బొందించితిన్పరిభావము.

ప॥ ఏపురుషుడుగురువర్గుని శ్రీపాదముబట్టలేడొ చెలువుగ నాతం । డీపు స్తకమునుజూచిన । నేపట్టననిలువకేగునిదినిజమ య్యా*నరులారమిమదిదెలియరయ్యా* ముదమునయిలువెడలిమోక్షనతీశుడై । సదయుడొసంగురునిసముఖమునకునేగునిది నిజమయ్యా*నరులారమిమదిగానరయ్యా॥ 3౦౧॥

తా॥ శిష్యా యేమానవుడుసగ్గురుని శ్రీపాదపద్మములనుబట్టలేడో, అట్టివకు ప్రాయోదైన మనుష్యుడు యీగ్రంథమునుజూచినను, జరుపుచుండినవినినను, ఆప్రక్కన నిలువకపారిపోవును, ఇదిసత్యము. ఓనరులారా యిదినిత్యమనిదెలియుడు, సం తోషముతోయిల్లువెడలి(అనగా=సంసారతాపత్రయాదులనువిడిచి) సద్గురుపాదములను సమీపించినవారు పరిపూర్ణభావమునుబొంది జననమరణములులేనివారగుదురని భావము.

ప॥ ఘనులీకందార్థంబులువినియీసారాంశమునుగ్రహించి నవారెల్లనుతుదమోక్షమునుందురురనవరతమునిహనుఖంబు లందుదురిలనూ*అప్తైశ్వర్యానందులైతగనూ*పొందుగధనక నకపుత్రపౌత్రులుగల్గి । సంపదహముడిగినిశ్చలచిత్తములసౌఖ్య మందుదురిలనూ*అప్తైశ్వర్యానందులైతగనూ॥ 3౦౨॥

తా॥ శిష్యా యీకందార్థదరువులను వినిపిటియొక్క సారాంశములను గ్రహించిన పుణ్యపురుషులు జన్మాంతరమునపరమపదమునుబొందుదురు, సదాసుఖానందములనుభవింతురు, ధనకనకవస్తువాహనములనెదు అష్టఅయిశ్వర్యములను అనుభవింతురు, పుత్రీపుత్రులను, మనమలమనమరాండునుగలిగి, నిర్మలచిత్తులైయుందురని యీగ్రంథకర్తయొక్క ఆశీర్వాదమని భావము.

ఇది శ్రీమద్రామమడుగు శివరామదీక్షితులవారికి ప్రియశిష్యుడు వల్లూరురామకృష్ణయ్యగారును, వారికిప్రియశిష్యుడు మహేశ్వరుండును, వారికి ప్రియశిష్యుడు కోటప్పదేవరయును, వారికిప్రియశిష్యుడు పోకల - శేషచలాహ్వయుండును, వీరిచే మున్నూబరెండుపద్యములకు తాత్పర్యమువ్రాయబడినది.

సగ్గుంబును-సంపూర్ణము.

10283

